

VERNE GYULA

STORITZ VILMOS TITKA

**FORDÍTOTTA
DÁNIELNÉ LENGYEL LAURA**

ELSŐ FEJEZET.

...«Indulj minél hamarabb, kedves Henrym, nagy türelmetlenséggel várlak. Remélem, nagyon-nagyon jól fogod magad érezni, mert ez az idegen ország gyönyörű és a világnak eme furcsa, ismeretlen tája bizonyára érdekelni fog. Érdekelni fog nemcsak mint utazót, de mint mérnököt is. S ha reám nem is gondolnál, már csak e miatt sem fogod megbánni, hogy a nagy, hosszú útra rászántad magad.

A viszontlátásig is sokszor, sokszor ölel szerető öcséd:

Vidál Márk.»

Így végződött a levél, melyet 1775. április 4. reggelén kaptam testvéremtől.

Ez a levél, melynek jelentősége egész életünkre kihatott, a rendes posta útján jött. Semmi különleges esemény nem sejtette velem, hogy életem és öcsém élete milyen sorsdöntő fordulathoz jutott. A postás leadta a portáshoz s a portástól az inasom hozta fel, ki éppen úgy nem volt tisztában cselekedetének jelentőségével, mikor rendes, nyugodt tempójában az ezüst tálcán a levelet elébem tette, mint én, mikor feltörtem a pecsétet.

Teljesen nyugodt voltam azalatt is, míg elolvastam az írást, egészen az utolsó sorokig. Ezek a sorok mintha mégis magukban foglalták volna a különleges események előjelét. Azokét a különleges eseményekét, melyekbe rövid idő múlva én magam is belesodródtam.

Hiába, vakon tévelygünk az élet útjain! Vagy legalább is nagyon rövidlátók vagyunk. Sorsunk titokzatos fonala tudtunk és akaratunk nélkül szövődik, - fonódik - tőlünk függetlenül és feltartóztathatatlanul, úgy, ahogy a végzet könyvében meg van írva.

Márk öcsém különben igazat mondott. Bármilyen történt is aztán később, én soha-sohasem bántam meg, hogy erre az útra vállalkoztam.

És most egy kicsit elgondolkozom. Vajjon helyesen teszem-e, mikor elmondom mindazt, ami velem történt? Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy vannak életünkben dolgok, melyekről sokkal tanácsosabb hallgatni, mint beszélni. Senkitől sem követelhetem, hogy elhiggye nekem ezt a különös történetet, melyhez hasonlót a legmerészebb fantáziával megáldott író sem mert volna kitalálni. De hagyjuk a habozást és tépelődést. Hisznek-e nekem vagy nem?... Enyém a kockázat és én vállalom. Akár elhiszik nekem ezt a történetet, akár kételkednek szavahihetőségemben, engednem kell az ellenállhatatlan kényszernek, mely igen is arra hajt, hogy emlékezetemben még egyszer átéljem ezeket a fantasztikus eseményeket. Az eseményeket, melyeknek öcsém levele mintegy bevezető akkordja volt.

Márk öcsém, ki ebben az időben töltötte be huszonnyolcadik évét, már mint jónevű arcképfestő volt ismeretes. Öcsém és én a leggyöngédebb testvéri szeretettel vonzódtunk egymáshoz. Én pár évvel idősebb lévén, szinte az apa büszkeségével néztem tehetséges és kiváló öcsémet.

Mint mondtam, nem voltam sokkal idősebb Márknál, de serdülő ifjúkorunkban elvesztettük szülőinket s én, mint idősebb testvér gondoskodtam Márk neveltetéséről.

Mivel már gyermekkorában nagy hajlandóságot mutatott a festőművészet iránt, magam is azon voltam, hogy művészi pálya felé ösztönözzem. Legnagyobb örömömre egészen fiatal korában is jól megérdemelt sikereket aratott.

Tudtam, hogy Márknak ez időben házassági szándékai voltak. Hónapok óta élt lent Dél-magyarország egyik nagy városában, Zimonyban, hol menyasszonya családja lakott.

Öcsém, mielőtt Zimonyba ment volna, az ország fővárosában, Budán és a Duna másik partján elterülő Pesten tartózkodott. Budán előkelő magyar urakról és hölgyekről, Pesten pedig gazdag polgárasszonyokról festett portrékat és mint nekem írta, képeit igen jól megfizették. Levelében még megemlítette, hogy minden tekintetben módjában van kiélvezni azt a szeretettel és tisztelettel teljes figyelmet, mellyel a magyarok a művészettel foglalkozó embert körülveszik.

Miután Budát és Pestet alaposan megnézte, továbbutazott, a Dunán ment le, egészen Zimonyig.

Zimonyban igen előkelő úri társaság élt. Mint Márk öcsém írta, a legelőkelőbb, családok egyike, a Radvánszky Imre doktoré. Radvánszky doktor a vidék legismertebb és legképzettebb orvosa volt. Tekintélyes családból származott és őseitől szép birtokot örökölt. Szorgalmával még ezen az ősi birtokon felül, tekintélyes vagyont is tudott szerezni.

Mindezt Márk öcsém írásaiból tudtam, és azt is, hogy Radvánszky Imre doktor széleslátókörű férfi, ki szabad idejét arra használta, hogy nagy külföldi utazásokra indult. Bejárta Francia-, Német- és Olaszországot, mindenütt gyarapítva ismereteit és művelve elméjét.

Betegei ilyenkor nagyon is nélkülözték a doktort. Nemcsak az előkelő, gazdag páciensek, főként a szegények és elhagyatottak, mert a doktor sohasem tett különbséget szegény és gazdag között. Soha senkitől sem vonta el segítő kezét s a legnyomorultabb beteggel is éppen olyan figyelmesen, gyengéden és gondos szeretettel foglalkozott, mint akár főrangú pácienseivel.

Éppen ezért köztisztelet és becsülés vette körül.

Radvánszky Imre békésen élt családjával, mely feleségéből, Ferenc fiából és Mária leányából állt.

Mikor Márk öcsém a Radvánszky-házhoz kezdett járni, Radvánszky Ferenc már mint huszárkapitány szolgált a hadseregben.

Öcsém nagyon jól érezte magát a vendégszerető magyar úri házban, és különösen nagy hatással volt reá a ház leányának, Máriának szépsége, jósága, okossága és finom, előkelő modora.

Így történt, hogy magyarországi tartózkodása jóval hosszabb időre nyúlt, mint ahogy előzetesen tervbe vette.

De nemcsak Radvánszky Mária volt nagy hatással Márkra. Nem térek el az igazságtól, ha megírom, hogy ő is nagyon tetszett a fiatal magyar leánynak.

Az igazat megvallva, ezen nem is csodálkoztam, mert Márk - Istennek hála, - derék, okos, kedves és felette csinos fiú. Magas termetű, szép, lelkes szempárral, sűrű gesztenyebarna hajjal, homloka magas, domború, akárcsak egy költőé, arckifejezése derült, harmonikus, mint azé az emberé szokott lenni, kit az élet legszebb ajándékaival halmozott el s aki hittel, reménységgel néz a jövőre.

Am legértékesebb tulajdonsága mégis minden szépért és jóért való lángoló lelkesedése.

Ami Radvánszky Máriát illeti, én a leányt csak Márk öcsém hosszú és lelkesedéssel teli leveleiből ismertem. E levelek után természetesen már égtem a vágytól, hogy személyesen is láthassam.

Öcsém is nagyon kívánta, hogy a fiatal leányt és családját minél hamarabb megismerjem.

Mikor megkért, hogy Magyarországra jöjjenek, úgyszólván mint családfőhöz fordult hozzám, és azt írta, számíts arra, hogy legalább is egy hónapot tölts majd Zimonyban. Így jól megismerhetem a családot, melyből jövőendő élettársát, hitvesét szeretné választani.

Mária - írta öcsém több ízben leveleiben, - már nagyon türelmetlenül vár téged, édes bátyám. Mihelyest megérkezel, megtartjuk a nyilvános eljegyzést, (hiszen már titokban régen meg-egyeztünk egymással). Eljegyzés után nyomban meghatározzuk az esküvő napját. De az eljegyzés előtt Mária nagyon szeretné látni jövőendőbeli sógorát, kiről tőlem annyi sok szépet és jót hallott. Hiszen az a legtermészetesebb dolog, hogy mielőtt valaki egy férfival összekötné a sorsát, igenis, óhajtja megismerni jövőendőbelijének legközelebbi hozzátartozóit. Mária pedig - írta öcsém, - feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy az esküvő előtt téged megismerjen.

Öcsém nem egy levelében írta ezt már meg nekem különböző formában, és nagy hévvel és lelkesedéssel ostromolt, hogy jöjjenek le Magyarországra, ismerkedjek meg azzal a kiváló leánnyal, kinek ő szívét-lelkét ajándékozta.

Már említettem, hogy a fiatal leányt csak Márk rajongó írásaiból ismertem. Mégis, hiszen Márk festő volt, mi sem lett volna könnyebb, minthogy a menyasszony modellt üljön és Márk lefesse, vagy lerajzolja valami érdekes kosztümben, mely érvényre juttatja szépségét. Így legalább vonásait megismerhettem volna. Ám Mária ezt semmiképpen sem engedte.

Ő maga, személyesen kívánt engem látni, és mint mondotta, az az óhaja, hogy én is az ő valódi énjét ismerjem meg, ne pedig egy rajz vagy portré útján alkossak magamnak véleményt róla. Mindkettőjüknek legfőbb vágyuk volt, hogy én - már mint Vidál Henry úr, - hagyjam félbe legsürgősebb dolgaimat, utazzam el Magyarországra, hogy a Radvánszky-családdal, főképp Máriával, megismerkedjek.

Nem is volt szükség különben olyan sok biztatásra, hiszen már magam is égtem a vágytól, látni a nőt, ki Márk élettársa lesz. És egy magyarországi útnál sokkal nagyobb áldozatot is meghozok, hogy szeretett öcsém esküvőjén jelen lehessenek.

Gyorsan elhatároztam hát, hogy útnak indulok és felkeresem a Radvánszky-családot, melynek szíves, magyaros vendégszeretetéről öcsém már több levelében biztosított.

Egyébként - írta öcsém, - egész biztosra veszem, hogy jól fogod magad érezni Magyarországon. Nem beszélve arról, hogy az utazás sok mindenfélével fogja bővíteni ismereteidet.

Magam is nagyon érdeklődtem a magyar nép földje, főleg történelme iránt. A magyar nép történelme iránt, mely telve van hősi, bátor, nagylelkű cselekedetekkel és izgalmas eseményekkel. Ez a nép, a hatalmas német szomszédság ellenére is megőrizte nyelvét, kultúráját és faji függetlenségét, és ami a legfontosabb, történelmi hivatást töltött és tölt be Közép-Európában.

Ami az utazást illeti, a következő tervet készítettem: az út egyik részét postakocsin, a másik részét pedig a Dunán lefelé hajón teszem meg. Visszafelé pedig az egész úton postakocsival jövök.

Bécsig tehát postakocsival megyek. Ott ülök hajóra, így ha nem is megyek teljesen végig a Dunán, mindenesetre gyönyörködni fogok a hatalmas folyó s a folyót környékező vidék legszebb részeiben. Béctől kezdve egész Pozsonyig, aztán Budapestig, majd le Zimonyig a Dunán megyek. Zimony volt tudvalevőleg utazásom végcélja.

Úgy gondoltam, három hónap elég lesz az utazásra és az ott-tartózkodásra. Egy hónapot számítok Párizstól Zimonyig, mert útközben több helyen ki akarok szállni, hogy néhány érdekes várost alaposan megismerjek.

Remélni mertem, Radvánszky Mária nem fog megneheztelni a késedelemért, melyet a kissé hosszú utazás okoz.

Négy hetet szándékoztam öcsém leendő családjánál tölteni, a hátralevő időt pedig ismét az utazás és a Franciaországba való visszatérés foglalja el.

Így tehát sürgősen nekiláttam, hogy legfontosabb dolgaimat elintézzem, azonfelül beszerezzek néhány okmányt, melyekre Márknak szüksége lesz.

Ezekkel már rendben lévén, nekiláttam az úti készülődésnek.

A pakolással nem töltöttem sok időt, mivel nagy csomagokat nem akartam magammal vinni. Tulajdonképpen csak egy nagyobb csomagom volt, ide tettem be gondosan elhelyezve galáruhámat, hiszen tudtam, hogy Magyarországon, az eljegyzés és esküvő ünnepélyes szertartásán szükségem lesz rá.

A magyarországi út egy csöppet sem aggasztott. Még az idegen nyelv miatt sem féltem, jól beszéltem németül, mert fiatalkoromban hosszabb ideig tartózkodtam Németországban, már pedig, mint öcsém írta, a magyarok, kivált az úri osztályban, szinte kivétel nélkül mindnyájan beszélnek a német nyelvet.

Azonfelül úgy reméltem, hogy ott tartózkodásom alatt a magyar nyelvből is megtanulok annyit, hogy a legszükségesebb dolgokat megértsem és úgy ahogy ki is tudjam magam fejezni.

Márk öcsém még azt is megírta, hogy az előkelő művelt körökben majdnem mindenütt beszélnek franciául, és biztosított róla, hogy társalgási dolgokban soha semmiféle kellemetlenségem Magyarországon nem lesz.

«Francia, tehát joga van ahhoz, hogy Magyarországon lakjék» - mondotta valaha egyik előkelő magyar nő egy honfitársamnak. És ez a mondás híven fejezi ki azt az őszinte barátságos érzést, mellyel a magyar nép az én nemzetem és hazám iránt viseltetik.

Azonnal írtam tehát Márk öcsémnek, válaszképpen arra, amit közölt velem. Megkértem, mondja meg Radvánszky Máriának, hogy nagyon-nagyon vágyom arra, hogy megismerhessem. S kimondhatatlan örömmel gondolok arra a szép napra, mikor jövő sőgorasszonyomat megláthatom.

Hozzátettem még, hogy mihelyt legfontosabb ügyeimet elintézem, ami néhány napon belül okvetlenül megtörténik, azonnal útnak indulok. Megérkezésem napját azonban nem tudom meghatározni, mert hiszen a dolog nem is az én akaratomon fordul meg, hanem a hosszú-hosszú utazás alatt könnyen előfordulható gátló körülményeken. Különben pedig minden tőlem telhetőt megteszek és sehol sem fogom hosszabb ideig megszakítani utamat.

Így tehát Radvánszkyék - amennyiben ők is úgy látják jónak, - május végére kitűzhetik az esküvő napját. Május közepére okvetlen meg kell érkeznem Zimonyba.

Utóiratban még azt is hozzátettem, hogy ne haragudjanak és ne szidjanak, ha minden egyes állomásról nem küldök hosszú levelet.

De azért természetesen egyszer-egyszer majd csak adok hírt magamról és ebben mindig jelezni fogom, hogy hol tartok utamban. Így aztán Mária napra ki tudja számítani, hogy mikor érkezem meg hozzájuk Zimonyba.

Az utolsó nagy állomásról értesíteni fogom Radvánszkyékat, hogy melyik hajóval jövök.

Elutazásom előtt való napon - jól emlékszem, április 13-a volt, - elmentem a rendőrséghez. Egyrészt útlevelemért, másrészt búcsút akartam venni a rendőrtisztól, mivel igen bizalmas jó barátságban voltam. Barátom azonnal átadta az útlevelet és melegen üdvözölte öcsémet, akit személyesen ismert és mint embert és művészt felette sokra becsült.

Én már régebben sokat beszéltem Márk öcsém házassági tervéről, most a búcsúzás pillanatában ő hozta szóba a dolgot.

- Képzeld csak, kedves Henry, tulajdonképpen milyen kicsi is ez a világ! Tegnap egész véletlenül hallottam egyet-mást a Radvánszky-családról. A család, úgy mondják, az ottani környék egyik legelőkelőbb és legvagyonosabb familiája.

- Micsoda? Radvánszkyékat emlegették előtted? Különös dolog.

- Igen! Tegnap este az osztrák követségen voltam hivatalos és itt a követségen a véletlen összehozott a család egyik ismerősével.

- Francia ember az illető? - kérdeztem kíváncsian.

- Nem. A budai ezred egyik tisztje, aki személyesen ismeri a te Márk öcsédet. Akkor kerültek össze, mikor Márk is a magyar fővárosban tartózkodott. A tiszt különben a legnagyobb elismeréssel, becsüléssel és szeretettel beszélt öcsédéről, és bizonyára te is örülni fogsz, kedves Henry, ha elmondom neked, amit talán Márk szerénységből elhallgatott, hogy milyen nagy sikerei voltak Budán és Pesten a képeivel. Zimonyban pedig, ha ez lehetséges, még melegebben, még nagyobb szeretettel fogadták.

Barátom szavai nagy örömmel töltötték el lelkem, de szerettem volna tudni, vajjon a Radvánszky-családról is ilyen kedvező véleménye volt-e az illető úrnak?

- Barátod, akivel a követségen találkoztál, személyesen ismeri a Radvánszky-családot?

- Ó igen, és róluk is a legnagyobb elismeréssel és becsüléssel beszélt. Radvánszky doktor igen jónevű tudós, nemcsak Magyarországon tisztelik, becsülik a nevét, de Ausztriában is mint első szakembert emlegetik. Már több ízben kapott a kormánytól kitüntetést.

Aztán egy pillanat múlva így folytatta a rendőrtiszt:

- Ám ha Radvánszky doktor nem is volna olyan tekintélyes és vagyonos ember, mint amilyen, öcséd még akkor is boldog lehetne, hogy a szép és okos Máriát feleségül kaphatja. Így mondotta az a magyar huszártiszt, kivel a követségen beszéltem.

A rendőrtiszt szavai kimondhatatlan örömmel töltötték el szívemet és nevetve válaszoltam:

- Hát, ami a szerencsét illeti, Márknak is szakasztott az a véleménye, ami a te követségen talált jóbarátodnak. Öcsém nagyon szerelmes, nagyon boldog és élete legfőbb diadalának tartja, ha Máriát az oltár elé vezetheti.

- Kedves Henrym, - folytatta barátom, - öcsédnek okvetlenül add át legmelegebb jókívánságaim. Milyen boldog is lehet, hogy mindenképpen hozzáillő leányhoz köti a sorsát és egy olyan kiváló, szép teremtetést kap feleségül! Boldogságának nem lehetetlen, hogy az is különös ingert ad, hogy van egy bizonyos valaki, akinek legfőbb vágya volt, hogy feleségül vehesse a szép Máriát s aki most féltékenységében -

Aztán hirtelen abbahagyta a beszédet és egypár pillanat múlva vontatott, lassú, habozó hangon folytatta:

- Nem is tudom, helyesen teszem-e, ha beszélek erről? Hiszen voltaképpen annyira magánügy...

Bámulva néztem barátom szemébe.

- Magánügy? Én azt sem tudom, miről beszélsz.

- Testvéred sohasem írt neked arról, hogy néhány hónappal ezelőtt, mielőtt Zimonyba érkezett...

- Megérkezése előtt? - kérdeztem bámulva.

- Igen... Radvánszky Mária... Egyebekben különben lehetséges, hogy ősöd mitsem tudott a dologról.

- Kérlek, kedves barátom, - mondtam most már izgatottan, - magyarázd meg, miről van szó? Én most már feltétlen biztos világossággal akarok látni ebben az ügyben.

- Nos, tehát, - folytatta barátom, - Radvánszky Máriát, ami egyébként egy ilyen szép, előkelő leánynál természetes, mindig a hódoló férfiak serege vette körül. Nagyon sok kérője volt, de mindegyiket visszautasította. A legkitartóbb, a legmakacsabb ostromló egy német férfi, aki, bár Mária mindig rideg és visszautasító volt vele szemben, amikor csak lehetett, mindig a szép leány közelében tartózkodott. A férfi különben jó családból való, de Mária hallani sem akart soha róla.

Megállt egy percig s aztán így fejezte be:

- Ezzel aztán el is mondtam neked mindent, kedves Henrym, amit az ügyről tudok.

Engem azonban tovább érdekelt a dolog.

- Ugyan? És mi van ősém vetélytársával, azzal a kitartón ostromló férfival?

- Mária kérésére Radvánszky doktor véglegesen kikosarazta, és ha esze, belátása és büszkesége van, bizonyára végkép el is marad a háztól.

- Így hát nem is érdemes többet foglalkozni vele, - mondtam megkönnyebbült sóhajjal. - Egyebekben pedig, Márk leveleiben sohasem írt erről a dologról. Ebből azt kell következtetnem, hogy nem is tulajdonított különösebb fontosságot az ügynek. Hiszen ha foglalkoztatja, akkor feltétlenül meg is említi egyik-másik levelében.

- Igen, igen, kedves Henrym, - mondotta barátom és egy kissé idegessé vált a hangja. - Mégis úgy gondolom, jobb, ha mindennel tisztában vagy, - ezzel a dologgal is. Annál is inkább, mert Mária kikosarazott kérőjéről egyidőben igen sokat beszéltek Zimonyban, így tehát...

Megvetőleg legyintettem a kezemmel.

- Ó, Istenem, ha az ember minden szóbeszéddel törődnék.

- No, no! Nem afféle üres mende-mondáról van szó, hanem komoly információról.

Most már kissé bosszúsán feleltem:

- No, de hiszen kosarat kapott, a háztól végkép elmaradt. Így nem is tudom, mért foglalkozunk tovább vele?

A hangomban lehetett valami, mi barátomat arra bírta, hogy ő se erőltesse tovább ezt a témát és így másra terelődött a beszéd.

Ám a búcsúzás pillanatában én tereltem megint rá a szót.

- Mondjad csak! A te tiszt barátod ott az osztrák követségen, nem említette véletlenül annak a kikosarazott kérőnek a nevét?

- De igen!

- Hogy hívják?

- Storitz Vilmos.

- Micsoda? - kiáltottam fel. - Csak talán nem Storitz Ottónak, a híres kémikusnak, jobban mondva alchimistának a fia?

- De igen!

- Igazán? A Storitz Ottó fia, a nagy tudósé, kit felfedezései egész Európában híressé tettek?

- Úgy van, - felelt barátom.

- Hiszen úgy tudom, hogy Storitz Ottó pár éve meghalt.

- Igen, - felelt a rendőrtiszt - és egyetlen fia azóta Magyarországon él. Egyébként huszártiszt barátom úgy beszél róla, mint veszedelmes, titokteljes emberről.

- Veszedelmes? Mit értesz ez alatt? Kire lehet veszedelmes?

- Istenem, honnan tudjam én azt, hiszen nem is ismerem. A tiszt csak annyit mondott, hogy Storitz Vilmos nem olyan ember, mint a többi.

Gúnyosan vállat vontam.

- Ugyan, ugyan! Már komolyan kezdek érdeklődni ez iránt a különös ember iránt. Talán bizony három lábbal vagy négy karral rendelkezik? Vagy van valami különös hatodik érzéke, ami felül és kívül emeli a többi embereken?

Most már barátom is hangosan nevetett velem együtt.

- Erről ott a követségen nem kaptam bővebb felvilágosítást.

Aztán hirtelen elkomorodott az arca.

- Amit mondott, az inkább Storitz Vilmos lelkivilágára vonatkozik, mint külsejére. Én azonban egészen komolyan tanácslom, hogy nem árt óvatosnak lenni vele szemben.

- Óvakodni fogunk egész addig a napig, amíg Radvánszky Mária Vidál Márkné nem lesz, - feleltem én nyugodtan.

Azután a nélkül, hogy többet foglalkoztunk volna Storitz Vilmossal, barátságosan kezet ráztunk, búcsút vettem rendőrtiszt barátomtól, hogy befejezzem úti készületeimet.

MÁSODIK FEJEZET.

Április 14-én, reggel hét órakor hagytam el Párizst. Mikor a nagy postakocsi elindult, meghatódva mondtam búcsút szülővárosomnak.

Körülbelül 10-12 napig tartott amíg Bécsbe érkeztem. Utamnak ezt a részét csak egész röviden fogom leírni. Semmi fontosabb esemény sem történt útközben, a vidékről pedig azért nem adok részletesebb leírást, mert hiszen legalább hallomásból mindenki ismeri.

Strassburgban szálltam ki legelőször hosszabb időre. Végigjártam az egész várost, megnéztem a régi szép épületeket. Mikor felültem a postakocsira, kihajoltam az ajtaján, hogy még egyszer láthassam ezt a feledhetetlen várost. A gyönyörű székesegyház finomívű tornyát diadalmasan özlöklötték el a napsugarak.

Több éjszakát töltöttem így el, s az út göröngyein és kavicsain döcögő kerekék lármája mellett aludtam el. Az egyhangú zaj mellett, mely minden csöndnél biztosabban ringatja álomba az embert. Áthaladtunk Aachenen, Badenen és Karlsruhén és még egy csomó más városon. Ezután elhagytuk Stuttgartot és Ulmot Württembergben, Augsburgot és Münchent Bajorországban. Az osztrák határ mellett Salzburgban hosszabb időt töltöttünk és végre április 24-én este félhét órakor, a lihegő és fáradt lovak begördítették a postakocsit Bécs egyik fogadójába.

Mindössze 86 órát töltöttem az osztrák fővárosban. Ebbe az időbe is két éjszaka esett. Így hát édes-keveset láthattam Bécsből, de az volt a szándékom, hogy majd visszajövet nézem meg alaposabban.

A Bécestől Magyarorszáig vivő utat hajón akartam megtenni s így tehát még elutazásom előtt való este helyet foglaltam magamnak egy «Dorottya» nevű hajón, mely azonban nemcsak utasokat, hanem árut is szállított.

A hajó fedélzetén felette vegyes társaság verődött össze.

A «vegyes» szó alatt azt értem, hogy szinte minden nemzetiség képviselve volt: németek, osztrákok, magyarok, angolok, oroszok.

Az utasok a hajó hátsó részét foglalták el, mert elül az árut raktározták le, úgyhogy ez az első rész az utasok szempontjából teljesen hasznavethetetlen volt.

Első dolgom volt, hogy helyet foglaljak magamnak a közös hálólhelyiségben. Arról, hogy poggyászatot a hálóteremben helyezzem el, szó sem lehetett. Így tehát kénytelen voltam a fedélzeten lerakni, s egy pad mellett tettem le. Gondoltam, így mégis jobban tudok vigyázni rá, mert a padon üldögélve szemmel tarthatom.

A hajó meglehetősen gyorsan siklott a vízen, erős szél és a folyó sodra segítette útjában.

A hajó orra tajtékozva hasította a híres «kék Duna» szürkés habjait. Mert a csúnya idő miatt a sokat emlegetett kékszín helyett bizony inkább szürkésbarna volt a folyó.

Útközben sok hajóval találkoztunk. Felhúzott vitorláikba erősen belekapaszkodott a szél. A hajók többnyire gabonát szállítottak Magyarország és Ausztria között. A partok mentén szántóföldek, aztán pedig hegyek, dombok váltakoztak egymással. Majd apróbb-nagyobb szigetek következtek. Aztán kis szigetcsoportok, fantasztikus alakú földdarabkák, melyek alig hogy kiemelkedtek a vízből, úgyhogy egy-két arasznyi áradás már el is lepte volna őket.

Tekintetem örömmel pihent meg a fáktól borított szép kis szigeteken, hol a dús zöld fű között tarka, színes virágok díszlettek.

Útbaejtettünk néhány közvetlenül a part mellett fekvő községet és falut is.

Több ízben kifeszített kötél alatt siklott el hajónk. Az árboc szinte beleakadt. A kompot vontatták át egyik partról a másikra ennek a kötélnek segítségével, mely két nemzetiszínű zászlóval díszített rúdra volt erősítve.

Még elindulásunk napjának estéjén elértük a magyar határt.

Az április 27-28-i éjszakát itt töltöttük el s kora reggel indult hajónk ismét útnak.

A kedvező szél még velünk tartott. S míg a hajó gyors iramban szelte a még mindig nyugtalan vizet, én elábrándoztam.

Gondolataim elkalandoztak, visszaszálltak a messzi múltba, lelkemben felelevenedett mindaz, amit a magyar nemzet történetéről valaha olvastam. A honfoglaló hős Árpád, a nagy királyok, a bátor hadvezérek alakjai egymásután merültek fel lelki szemeim előtt. Aztán a sok megpróbáltatásra, tatárral, törökkel folytatott véres küzdelmekre, a török hódoltság nyomorúságteli hosszú-hosszú évtizedeire gondoltam. Mennyit kellett ennek a nemzetnek küzdenie, harcolnia, hogy fáját, nyelvét a vérvivataros századokból kimentse, megtartsa.

Annyira belemerültem álmodozásomba, hogy jóformán ügyet sem vetettem a vidékre. Csak akkor riadtam fel, mikor a hajó megérkezett Pozsonyba.

Tudtam, hogy a hajó hosszabb ideig fog itt vesztegleni, hiszen a rakomány nagy részét Pozsonyba szállították, és éppen ezért még útközben elhatároztam, hogy a rendelkezésemre álló napot a város megtekintésére fogom felhasználni. Hiszen már sokan dicsérték előttem Pozsony szépségét.

Be kell ismernem, hogy Pozsony rajongóinak tökéletesen igazuk van. A város valóban gyönyörű. Hegyek között épült s a széles folyó kékes-zöld vize, a fodrosodó hullámok és a part magaslatán fekvő város elragadtatással tölti el a szemlélőt.

Megnéztem a várost, végigjártam a szép egyenes, széles, fákkal szegélyezett utakat, bekukkantottam egy-két girbegörbe utcácskába. A főutak finom stílusban épült palotáit s a kanyargós kis utcák apró házikóit egyaránt szépnek, finomnak, művészeknek találtam.

Mégis leginkább a székesegyház nyerte meg tetszésemet, melynek kupoláját aranykereszt ékesíti. Volt itt egy pár pompás barokk-stílusú magánpalota, magyar főuraké, kik itt tartózkodnak az országgyűlés ideje alatt. És aztán itt volt a vár, Pozsony legfőbb ékessége.

A vár, ez a hatalmas, tömör, négyszögletes épület, a dombon áll. Az oldalán is tornyok emelkednek, olyan, akárcsak egy középkorból itt maradt emlék.

Alaposan megnéztem a régi Pozsony városának ezt a szép emlékét, aztán a kilátásban gyönyörködtem. A szépen gondozott szőlőkön, a sok színes foltnak látszó házakon túl a Duna hömpölygött csillámos, zöldes-kék színben.

Mögötte a Dunántúli-Alföld. Felejthetetlen látvány annak, ki először találkozik vele.

Ám egyik útitársam megmagyarázta, hogy az igazi puszta nem errefelé van, hanem bent a Nagy Magyar-Alföldön. Ott van a híres alföldi város, Debrecen mellett a nagy hortobágyi-puszta, melynek ringatózó délibábját, mint természeti tüneményt csodálják az emberek. Ez a puszta, éppen úgy mint a tenger, a végtelenség fogalmát vetíti fel képzeletünkben.

Most már a Dunára is alig ismertem reá. Megdagadt, hatalmas, széles folyó lett belőle, legalább kétszer olyan szélesnek látszott, mint a Bécs mellett folyó Duna.

Gondolatban követtem kanyargós útját, e hosszú utat, mely a Fekete-erdőben kezdődik és a Fekete-tengerben szakad vége, lelki szemeimmel láttam a picinyke forrást, mely hatalmas folyóvá nő. És nem győztem gyönyörködni Európának egyik leghatalmasabb folyamában, mely itt Magyarországon, tündérszép vidéken hömpölyög keresztül.

Este érkezünk Győrbe, hajónk kikötött éjszakára és a hajóskapitánytól megtudtam, hogy csak harmadnap reggel indulunk újra útnak. Ezt a napot arra használtam fel, hogy megnéztem a várost.

Sohasem fogom elfelejteni ezt az utat. A mi hajónk, a szép, fehér Dorottya, lassan siklott a széles vízen, én pedig a fedélzeten üldögélve gyönyörködtem a most már teljesen sima folyóban, melyet csak a hajó orra bodrozott fel hullámokba, gyönyörködtem a dombos partvidéket felváltó messziségbe nyúló rónában, az apró, a vízből alig-alig kiemelkedő szigetekben.

Ahogy már útközben szokás, én is beszédbe elegyedtem egy magyar férfival, aki folyékonyan beszélt franciául. Útitársam rendkívül rokonszenves, okos ember volt és sok mindent elmagyarázott Magyarország történelméből és földrajzából.

Különösen a gazdasági helyzet iránt érdeklődtem. Elmondta, hogy a Dunántúl sok a szőlő s hogy Tokaj után itt termelik Magyarország legjobb borait. A magyarországi bor pedig tudvalevőleg mindjárt a francia bor után következik minőségben, Európa második legjobb bortermelő országa Magyarország, a spanyolok és olaszok ebben a tekintetben messze elmaradnak mögöttük.

Megkérdeztem, hogy sok bort isznak-e a magyarok?

Útitársam azt felelte, hogy igen, különösképp pedig a vidéken. A magyar ember nagyon szereti a jó bort. De azért kevés részeg emberre lehet akadni, mert a magyar mértéktartó, fegyelmezett és tudja, mit és mikor kell abbahagynia.

Ami a magyar bort illeti, egy-két palackot én is megkóstoltam útközben és mondhatom, teljes mértékben osztottam új ismerősöm lelkesedését.

Beszélgetés közben ráterelődött a szó a földművelésre is.

A földművelés a lakosság főfoglalkozása és évről-évre erősödik a szántóterületek kihasználása. Ám azért még sokat kell fejlődni a gazdálkodásnak, mert tulajdonképpen nagy területek fekszenek parlagon. Az alföldi futóhomokot fák ültetésével kellene megkötni, és persze az lenne a legnagyszerűbb állapot, ha a nagy magyar Alföld hasznavehetetlenül száraz részét, az óriási pusztákat, csatornahálózattal látnák el. Így az ország kétszer-háromszor annyit termelne, mint most és a magyar nép gazdasági jóléte hihetetlenül fellendülne.

Kérdésekre, hogy van-e remény a közel jövőben az újítások végrehajtására, társam így válaszolt:

- Bízunk kell a jövőben. A jövő szükségképpen mindig magával hozza a fejlődést. A dolgok, az intézmények egyre változnak, fejlődnek.

Egyébként, - tette hozzá - a magyar paraszt értelmes és telve van jótulajdonsággal. Jóakarátú és nem csökönyös. Józan elméje nem áll útjában a haladásnak. Talán egy kicsit túlságosan bízik saját képességeiben, de azért korántsem annyira önhitt mint példának okáért a német paraszt.

A magyar csak azt képzei magáról, hogy mindent meg tud tanulni, - folytatta utitársam - de a német szentül meg van győződve, hogy már mindent tud is. Ez a nagy különbség a két népfaj között, - fejezte be mosolyogva a felvilágosítást.

- A legnagyobb baj abban van, hogy a kis- és középbirtok száma aránylag elenyészően kicsiny a nagybirtokéhoz képest. Az egy kézben lévő nagy földterületeket pedig nem aknázzák ki eléggé, egy rész mindig parlagon hever. Így tehát ezek a nagybirtokok korántsem hoznak annyi jövedelmet, mint amennyit hozniuk kellene.

Így beszélgetés közben nagyon kellemesen telt az idő. Megérkeztünk Esztergomba s a jobboldali part egyenletesen sík vidékét hepe-hupás dombvidék váltotta fel.

Társam elmondta, hogy Esztergom, ez a szép régi város nagyon fontos szerepet játszik a magyarság életében.

Itt székel a hercegprímás, Magyarország főpapja. A hercegprímás koronázza meg a királyt, ő a magyar papság vezére, hatalma, befolyása óriási.

Egyébként lelkemre kötötte, hogy visszajövet okvetlenül szálljak ki és nézzem meg a várost, ha pedig lehetséges, kérjek engedélyt a gyönyörű primási könyvtár és kincstár megtekintésére.

A lankás terület után ismét sík vidékre értünk. Nincs nagyobb művész a természetnél! Az egymást követő tájak olyan csodálatosan változatosak, s a vidék szépsége annyira le tudja kötni az ember figyelmét, hogy minden egyébről megfeledkezik.

Esztergom után Vácra hívta fel figyelmemet barátom. Ez is fontos papi székhely. Itt tartja székhelyét a váci püspök.

Vác után egyre élénkebb lett a vízforgalom. Tutajok, hajók, csónakok hasították a vizet.

A Duna egyre szélesebb, elhaladtunk Szent-Endre szigete mellett.

- Hamarosan Buda-Pesten leszünk már, - mondta társam.

Izgatottan járkáltam fel-alá a fedélzeten. Végre megláthatom a magyarok fővárosát, a két iker-várost, Budát és Pestet. Ha nincsenek is egyesítve, egymáshoz tartoznak, egymás kiegészítő részei.

Ám minden várakozásomat felülmúlta a megérkezés gyönyörű pillanata.

Az este szállt s a nagy, széles, csendesen folyó Duna sötét tükörhöz hasonló felületén csak a csillagok s a hold fénye tükröződött vissza.

A városra is ráborult a sötétség, csak itt-ott világított a parton egy-egy lámpa. A hold szelíd, sárga fényében, az est sötétéből nagy fekete tömeg emelkedett ki, - a Gellérthegy - mondta útitársam.

Mihelyt kiszálltam a hajóból, kocsiba ültem és abba a fogadóba hajtottam, melynek címét testvérem még régebben írta meg levelében. Felvittem a csomagokat és jó, kényelmes ágyban pihentem ki az út fáradalmait.

Másnap aztán elindultam a várost megnézni.

Végigkóboroltam a szűk, kanyargós, kis budai utcákat, megcsodáltam a furcsa, régi házakat, a 150 éves török hódoltság emlékeit. Megnéztem Gül-Baba sírját is, melyhez még most is elzarándokolnak a törökök, kik kegyeletes áhítattal gondolnak a szent öregre, ki annyira szerette a rózsákat.

De mint a legtöbb idegen Pesten, az újjvárosban én is jóval több időt töltöttem, mint Budán.

Tulajdonképpen két nap édeskevés egy ilyen szép és látnivalóban gazdag város megtekintésére. Egészen biztos, hogy sok mindent nem nézhettem meg, pedig reggeltől estig fáradhatatlanul róttam az utcákat.

De azért nem tehetek magamnak szemrehányást, mert felmentem a Várhegyre, a Gellérthegyre, megcsodáltam a Halászbástyát, ahonnét állítólag a hőslélkü halászmesterek védték a várost az ellenség támadása ellen.

Elmentem a Margitszigetre és a gyönyörű, terebélyes fák alatt üldögélve pihentem ki magamat. Innét kirándultam a Városligetbe, az előkelő világ sétahelyére.

Elutazásom előtti este holtfáradtan tértem be az egyik pesti étterembe. Leültem egy asztal mellé és inkább gépies mozdulatból, mint érdeklődésből kezembe vettem a teríték mellett fekvő német újságot.

Szórakozottan siklott végig tekintetem a közömbös híreket tartalmazó cikkeken, de egyszerre csak megakadt a szemem egy címen:

Storitz Ottó születésnapja.

Storitz! - igen, tisztán emlékeztem, ez volt az a név, melyet rendőrtiszt barátom említett, Storitz Ottó, a híres német tudós, akinek fia Radvánszky Mária keze után hiába esdekelt.

Most már nagy érdeklődéssel olvastam végig a cikket.

«Körülbelül két hét múlva, május 25-én, Storitz Ottó születésnapját fogják ünnepelni Spremborgben. A város már hetek óta készülődik, hogy nagynevű fia születésnapját méltó keretek közt ünnepelhesse meg. Nagyszámú tömeg vonul ki a temetőbe, ahol fel fogják díszíteni az elhunyt tudós sírját.

Mindenki tudja, hogy a nagynevű tudós milyen jelentőségteljes felfedezésekkel gazdagította nemcsak hazáját, hanem egész Európa tudományos életét. Találmányaival új utakat tört a fizika és kémia területén.»

A cikk írója egyébként korántsem túlzott. Storitz Ottó valóban kora egyik legnagyobb tudósa volt.

Ám a következő sorok még sokkal jobban megkapták figyelmemet.

«Storitz Ottót, aki szeretettel foglalkozott a kémia titokzatos problémáival, kortársai közül sokan boszorkánymesternek tartották. És ha történetesen két-háromszáz év előtt él, ki tudja, talán elfogják és megégetik, mint veszedelmes boszorkánymestert és varázslót? Ezek a hiszékeny, együgyű lelkek - folytatta a cikk írója - Storitz Ottó halála óta még inkább meg vannak győződve arról, hogy a híres tudós titokzatos kérdések megoldására jött rá s mágikus hatalma volt. Titkát magával vitte a sírba. Sajnos a tömeg előítéletével senki sem tud szembeszállni, az alacsony szellemi képességű emberek szemében hát csak hadd maradjon Storitz boszorkánymester, azok pedig, akik meg tudják érteni, hogy mit jelentett a nagy feltaláló munkássága, azok tisztában vannak azzal, hogy Storitz Ottó halálával pótolhatatlan veszteség érte Németországot és most, halálának közelgő évfordulója előtt, tiszteletteljes meghatottsággal gondolnak arra a férfire, aki oly nagyjelentőségű felfedezésekkel ajándékozta meg korát.»

Félbehagytam az olvasást és egy pillanatra elgondolkoztam.

Engem ugyan édeskevésbé érdekelt, hogy honfitársai mit gondolnak Storitz Ottóról? Számomra az volt a fontos, hogy a híres tudós fiát, Storitz Vilmost, kosarazzák ki Radvánszkyék. Mégpedig véglegesen kiadták az útját, így hát remélhetőleg semmi dolgunk sem lesz vele.

Újra kezembe vettem az újságot.

A cikk következőképpen végződött.

«A kiváló tudós emlékünnepeére barátai és tudóstársai összegyűlnek Storitz Ottó szülővárosának temetőjében, az elhunyt sírjánál.

A babonás sprembergi lakosság természetesen valami csodálatos eseményt vár erre a napra. Az emberek azt rebesgetik, hogy a temetőben valami rendkívüli esemény fog történni. A derék sprembergiek annyira várják már a csodát, hogy egyáltalán nem lepődnének meg például, ha Storitz sírja önmagától felnyílna és a híres tudós égzengés és földindulás közepette, fehér lepedőben kiemelkednék koporsójából.

Az okos ember persze csak mosolyog az e fajta gyerekes babonán. Mosolyog - mert mit is tehetne egyebet? A tömeg előítéletével szembeszállni - ismételjük, - lehetetlenség. Az egyetlen dolog, amit tehetünk, hogy bizakodva nézünk egy olyan jövőre el, melyben majd az ész és a megfontoltság vezetik az emberiséget, nem pedig az alaptalan babonás képzelődés.»

Így végződött a cikk.

Letettem a kezemből az újságot és elgondolkoztam. Valami furcsa, kellemetlen hangulat vett erőt rajtam.

Storitz Ottó meghalt s holtteste ott fekszik a sprembergi temetőben. Ez kétségkívül biztos. Abban az ostoba babonában pedig, hogy a halott kísértetként kijöjjön sírjából, egy pillanatra sem hittem.

Nem, az apa kétségkívül meghalt, de az is biztos ám, hogy fia, Storitz Vilmos, Radvánszky Mária kikoszorózott kérője él és ki tudja, talán még sok kellemetlenséget okozhat nekünk?

De aztán megnyugtattam magam.

Eh, végül már én is elvesztem a józan eszemet. Storitz Vilmos megkérte Mária kezét?... Kikoszarozták?... Mással is történt már ily eset... Természetesen rosszul eshetett neki a dolog, talán féltékenykedett is szerencsés vetélytársára és szeretne borsot törni az orra alá, de egyébről aztán igazán szó sem lehet.

Különbben is Storitz jóideje eltávozott már Zimonyból, valószínűleg otthon van Németszágon és talán már egy csinos szőke nőnek a kezét kérte meg azóta.

Aztán meg Márk soha említést sem tett erről az ügyről. Ebből is nyilvánvaló, hogy aggodalmam merő agyrém.

Tintát, tollat, papírt hozattam és tudattam testvéremmel, hogy holnap indulok Pestről és hogy május 11-én délután érkezem Zimonyba.

Levelemben részletesen beszámoltam utazásomról, megírtam, hogy mindeddig nagyon jól telt az idő, semmi kellemetlenségem sem volt és biztosra veszem, hogy az út hátralevő része is hasonlóképp telik majd el. Kértem, hogy Radvánszky doktornak adja át üdvözetemet, Radvánszkyknak és Máriának pedig tiszteletteljes kézcsókomat.

Másnap reggel nyolc órakor hagytam el Pestet.

Érdeklődve néztem szét a hajó fedélzetén. Természetesen Béctől Pestig sok új utas jött a hajóra és sokan szálltak le. Különösképp Pozsony és Esztergomnál hagyták el számosan a hajót.

Talán öten vagy hatan maradtak össze-vissza a bécsi törzsutasok közül.

Két angol férfival még Bécsben ismeretséget kötöttem. Elmondták, hogy egész a Fekete-tengerig akarnak lemenni a hajóval.

Pesten természetesen megint sokan szálltak fel. Az a néhány ismerős arc beleveszett az ujonjöttek tömegébe.

Szokásom, hogy az embereket alaposan megnézzem. Szeretek a külsőről következtetni a benső tulajdonságokra, különösen akkor, mikor még nem ismerem az illetőt.

Az új utasokat is szemügyre vettem és különösen egy férfi külseje ragadta meg figyelmemet.

Körülbelül 35 év körüli ember lehetett, magas, szőkehajú, rendkívül kemény, energikus arcvonásokkal. Tekintete szúrós, parancsoló. Látszott rajta, hogy büszke és rideg ember lehet. Az arca kétségkívül érdekes, de volt valami rendkívül ellenszenves vonás rajta.

Néhányszor szóbaelegyedett az egyik hajóstiszttel. A hangja, akárcsak egész lénye gögös, parancsoló, hideg és ellenszenves volt.

Egyébként az új utas kizárólag a hajóstiszthez ereszkedett le. A többiekkel szóba sem állott.

Ami engem illet, én is meghúzódtam a fedélzet egyik sarkába és ha meguntam az emberek megfigyelését, egy érdekes könyvbe temetkeztem.

Barátságos magyar útítársam, nagy sajnálatomra, kiszállt a hajóból, a többiek közül pedig csak a két angollal álltam beszélő viszonyban. Ha valami útbaigazításra vagy felvilágosításra volt szükségem, a hajó kapitányához fordultam.

Magamban megállapítottam, hogy a Pesten felszállott új utas minden valószínűség szerint német, mégpedig porosz.

Magas alakja, szőke haja, hideg, kék szeme, egész testalkata porosz származásra vallott. Egész más típus volt, mint a középmagas termetű, barnahajú magyarok.

A hajó valószínűleg nagy rakományt vett fel Pesten, mert sokkal lassabban haladt, mint a Bécsről Pestig tartó úton. Alig mentünk valamivel gyorsabban, mint a víz folyása. Az idő kellemes volt, könnyű szellő fodrozta a vízhabokat.

Mivel a hajó nagyon lassan haladt, alaposan megfigyelhettem a partvidéket.

Furcsa dolog, hogy ez az érdekes, meglepő kalandokkal teli út eleinte milyen eseménytelen, nyugodt volt.

Az első meglepő eset tulajdonképpen akkor történt, mikor a hajó elhagyta már a fővárost.

De vajjon szabad-e «meglepő» esetnek neveznem azt a dolgot. Hiszen mikor megtörtént, sejtelmem sem volt óriási jelentőségéről, sőt még azt is kétségbevettem, hogy valóban megtörtént-e és nem pusztán képzelődés-e az egész?

A Csepel-sziget mellett siklott hajónk s én a hajó korlátjára támaszkodva belebámultam a vízbe. Gondolataim testvéremnél és jövődöbéli feleségénél kalandoztak s álmodozásomba merülve, szinte teljesen megfeledkeztem a külvilágról.

Egyszerre csak valami furcsa érzés lett úrrá rajtam.

Mintha valaki a hátam mögött állna.

Azt hiszem, minden ember érezte már azt a különös nyugtalanságot, mikor az a benyomásunk, hogy valaki, aki hátunk mögött van s így tehát nem láthatjuk, erősen néz bennünket.

Tisztán emlékszem, hogy kis táskám ott volt közvetlenül mellettem, fedeléről kis kemény kartonlap csüngött, rajta a nevem, lakhelyem, nemzetiségem.

Egyre jobban éreztem azt a nyugtalanságot és kényelmetlenséget, ami az embert ilyenkor elfogja.

Talán valami ismerős, - villant át agyamon - aki esetleg meglátta nevemet a kis táskán és most azt nézi, hogy nem tévedett-e?

Hátrafordultam.

A szájam tátva maradt meglepetésemben.

Senki sem állt mögöttem.

Nem lehet másként, tévedtem, hiszen a legközelebbi utas is legalább tizenöt lépésnyire volt tőlem. Az én érzésem szerint pedig közvetlenül a hátam mögött kellett volna az illetőnek lenni.

Jól leszidtam magamat ostoba képzelődésem miatt. Úgy látszik, túlságos sokat dolgoztam az utóbbi időben és a megfeszített munka megviselte idegeimet. Nem lehet másként, mert kétségtelen, hogy az egész dolog csupán képzelődés.

Mindezt nem mondanám el ilyen részletesen, ha a későbbi esetek meg nem győztek volna arról, hogy ez volt bevezető része azoknak a megpróbáltatásokkal teli eseményeknek, melyek Radvánszkyék és Márk öcsém életét annyira feldúlták.

Annyi bizonyos, hogy csak később, sokkal később jöttem reá, hogy milyen jelentőségteljes is volt ez az esemény.

Akkor egész egyszerűen képzelődésnek vettem és érdeklődésem nemsokára megint a vidék felé fordult.

Hej, de szerettem volna kiszállni és nekivetni magam a híres-nevezetes magyar alföldnek. Be jó is lenne lóháton nyargalni a végtelenbe vesző, sárgás homokkal borított rónán, kint aludni Isten szabad ege alatt és lemenni a nagy magyar Alföldre a Hortobágy-pusztára, gyönyörködni a puszta csodálatos tüneményében, a délibábian.

De hát persze, szó sem lehetett a dologról.

Hiszen Márkkal pontosan tudattam érkezésem idejét, és bizonyára nagyon nyugtalanok lettek volna mindannyian, ha bármi ok miatt kések.

A május 8-ára virradó éjszakát Dunapentele mellett töltöttük.

Mikor másnap reggel kijöttem a hálófülkéből, szinte összeütköztem a német férfival.

Dühös pillantással mért végig és összehúzta sűrű szemöldökét.

Most kerültünk először szemtől-szembe és világosan éreztem, hogy tekintetében nemcsak hideg megvetés és mogorvaság volt, - mert így nézett a többi emberekre is, - de dühös gyűlölet is.

De hát én igazán soha életemben sem véthettem ellene semmit, vajjon mit akarhat tőlem?

A legokosabb, amit tehetek, ha egyáltalán tudomást sem veszek róla.

Lehet, hogy francia származásom miatt utál, elolvasta a nevemet a táskán lévő papírról, és most így akarja tudtomra adni ellenszenvét. Hiszen túlzásból, hazafias érzésből az emberek gyakran követnek el meggondolatlanságokat.

- Biztosan azt hiszi a porosz, - gondoltam magamban, hazafiúi kötelességének tartozik azzal, hogy gyűlölje a franciákat. No de szerencsére nem minden német ember gondolkozik így, ezzel a csodabogárral pedig nem sokat törődöm.

Mohácson ismét eltöltöttünk egy éjszakát. Május 10-én kora reggel indultunk újra útnak.

Emlékszem, ezen a napon többször összetalálkoztam a német férfival.

Békés természetű ember vagyok és általában kitérek az összeütközés elől, de az idegen kihívó, szemtelen tekintete annyira kihozott a sodromból, hogy néhányszor azon a ponton voltam már: odamegyek hozzá és felelősségre vonom.

Semmikép sem tudtam megérteni a dolgot. Ha valami baja van velem, miért nem szól?

De végül is úgy határoztam, hogy nem törődök vele. Egyébként azért, mert valaki dühös tekintettel néz az emberre, nem lehet felelősségre vonni, s a józan megfontolás is arra készítetett, hogy az idegen országban kerüljek minden összetűzés.

Később aztán eltűnt a szemem elől. Úgy látszik, ő sem akarta élére állítani az ügyet.

Én azonban mindenesetre elhatároztam, hogy megtudakolom, vajjon ki ez a titokzatos idegen?

A hajóskapitány kérdésekre tagadólag rázta meg fejét:

- Sejtelmem sincs róla uram, hogy ki lehet. Most látom először.

- Szóval semmit sem tud róla?

- Mindössze annyit, hogy német származású, de ha ön fontosnak tartja, utánanézhettek az ügynek.

- Szó sincs róla, ezért ugyan ne fáradjon. Tulajdonképpen csak azért kérdezősködtem, mert feltűnt, hogy ez az ember valami miatt haragszik reám. Soha életemben nem láttam s gondoltam, öntől majd valami közelebbit tudhatok meg felőle és így rájövök mord és illetlen viselkedésének okára. De végre is az egész dolog egyáltalán nem lényeges, ha nagyon szemtelenül viselkednék, akkor majd megmondom neki a magamét.

Délután Zombor alá érkeztünk, ahol hajónk egy-két óra hosszat vesztegelt.

Másnap reggel a német nem kis örömömre kiszállt. Egész megkönnyebbülten lélekzettem fel, hogy mord ábrázata eltűnt a fedélzetről. Pedig utolsó nap - úgy látszik, meghallhatott egy-két szót a kapitánnyal folytatott beszélgetésemből, - már felém sem nézett, úgy látszik, nyílt összetűzést ő sem óhajtott.

Később aztán teljesen meg is feledkeztem az egész dologról.

Minél közelebb érkeztünk Zimonyhoz, gondolataimat annál jobban lefoglalta öcsém és a Radvánszky-család.

Milyen öröm lesz, ha újra viszontláthatom öcsémet, hiszen már egy év óta távol voltunk egymástól, milyen jó lesz, ha újra kibeszélhetjük majd magunkat, hiszen annyi mondanivalónk van egymás, csakis egymás számára!

Délután öt óra tájt, a baloldali parton, a fűz- és nyárfasorok mögött templomtornyok vékony sziluettjei tűntek fel.

Zimony mellett voltunk.

A folyó kanyarulata mellett aztán megpillantottam a várost.

Szívem izgatottan dobogott, már alig vártam, hogy a hajó kikössön.

A szél erőre kapott és a hajó sebesebben siklott a vízen.

Egészen közel voltunk a városhoz, tisztán kivehettem, hogy a kikötőnél egy csomó ember álldogált.

Előrehajolva, összehúzott szemmel vizsgáltam, fürkésztem az embertömeget, hátha megpillantom közöttük Márkot.

És ebben a pillanatban történt utazásom második, különös mozzanata. Vajjon érdemes-e elmondani? Az olvasóra bízom megítélését.

Ismétlem, ott álltam a hajó fedélzetén és a korlátnak támaszkodva a partot néztem. A hajó elülső felében nagy volt a nyüzsgés-forgás, mindenki azon volt, hogy minél előbb kiszállhasson.

És ekkor tisztán, világosan hallottam, hogy valaki német nyelven megszólal a hátam mögött:

- Jaj Vidál Márknak és jaj Radvánszky Máriának! Örökre boldogtalanok lesznek ha megmernek esküdni egymással!

Hátrafordultam. A lélekzetem is elállt rémületemben.

Egyedül álltam, teljesen egyedül. Senki sem volt mögöttem.

Egy pillanatig az volt az érzésem, hogy képzelődés, agyrém az egész. De hát ez nem lehet?! Hiszen kétségtelen bizonyossággal emlékszem nemcsak a szavakra, hanem még a hangsúlyra is.

De mikor senki sem állt mögöttem. Hát mégis csak hallucináció az egész, - nyugtattam meg újból magamat. - Úgy látszik, idegzetem a sok munka s a hosszú út miatt rossz állapotban van.

Éreztem, hogy annál jobban felizgulok, minél többet foglalkozom ezzel az esettel, melyre úgysem tudok elfogadható magyarázatot találni. - Eh, legjobb, ha kiverem fejemből az egészet.

Összeszedtem magam és energikus mozdulattal vetettem hátra fejem. Végre is az a fontos, hogy megérkeztem, hogy újra láthatom öcsémet, hogy megismerkedhetem jövődöbeli család-jával. A fenyegető szavakat, - akár pusztá agyrém az, akár valósággal elhangzottak, - teljesen ki kell kapcsolni lelkivilágomból. Ez az egyedüli mód arra, hogy nyugalmaat visszanyerjem.

A hajó már kikötött. Kézitáskámat kezembe kapva megindultam és a kiszállófélben lévő tömeg között igyekeztem magamnak utat törni.

HARMADIK FEJEZET.

Öcsém, ahogy sejtettem, ott várt a hajóállomáson.

Megöleltük egymást.

- Henry, édes, drága Henrym, be boldog vagyok, hogy újra láthatlak.

Szeme könnyes volt az örömtől, hangja meihatottságtól fátyolos.

Én sem tudtam egyebet mondani, mint:

- Drága Márk! Végre itt vagyok melletted.

Aztán mikor a viszontlátás nagy megindulása véget ért, vidám hangon mondtam:

- Az út vége felé már ugyancsak fáradt voltam, de most a viszontlátás örömei között teljesen elmúlt a fáradtságom.

- Igaz, meg sem kérdeztem még, milyen volt az utad?

Egy pillanatig haboztam, hogy ne említsem-e meg a különös esetet, melyet öcsém kérdése most újra eszembe juttatott? De aztán elvettem magamtól ezt az ötletet.

- Óh, nagyon kellemes. Most vigyél a lakásodra, hogy egy kicsit rendbeszedjem magam. Aztán pedig elmehetnénk Radvánszkyékhoz. Már alig várom, hogy megismerkedjem velük. Messze lakol?

- Óh, dehogy. A Nagyszállóban, alig 10 percnnyire. De előbb hadd mutassalak be jövődöbeli sógoromnak.

Észre sem vettem, hogy egy-két lépésnyire Márk öcsém mögött egy katonaruhás férfi állott.

- Henry bátyám, Radvánszky Ferenc huszárkapitány, - mutatott be minket egymásnak Márk.

Radvánszky Ferenc 28-30 év körüli, közép magas termetű férfi volt. Arca kerek, szeme fekete, tüzes ragyogású, szép barna, tömött bajusza jól illett keményvágású, férfias arcához.

Igaz magyar meleg szívésséggel fogadott, kedvesen, közvetlenül.

Megrázta kezemet és aztán így szólt:

- Kedves Henry barátom, - mert úgy-e, megengeded, hogy így szólítsalak, - nagyon, nagyon örülünk mindnyáján, hogy megismerhetünk. Azaz mit is beszélek? Hiszen ismerünk mi már téged régóta. Öcséd annyi sok szépet és jót beszélt rólad, hogy ismeretlenül is legkedvesebb ismerősünkké lettél.

Ez a meleg fogadtatás végtelenül jól esett.

- Hiába, a magyar vendégszeretnek nincs párja a föld kerekiségén, - mondtam. - És milyen kedves szokás, hogy a magyarok, ha jóviszonyban vannak, keresztnevükön szólítják és tegezik egymást. Mennyivel melegebbé, kedélyesebbé válik a társalgás, mint a többi nyelvek hideg Ön és Uram megszólítása mellett.

Egyébként Radvánszky Ferenc kitűnően beszélt franciául.

Meg is mondtam neki, mire mosolyogva jegyezte meg, hogy az egész család több ízben és hosszabb ideig tartózkodott Svájcban, sőt voltak Franciaországban is, már pedig francia területen csak ráragad valami az emberre.

- Gyerünk, gyerünk, - nógatott Márk - Mária már türelmetlenül vár minket és kikapunk, ha elkészünk.

A kocsí már várt, felraktuk poggyászatot és búcsút vettünk Radvánszky Ferenctől, aki egyenest hazasietett, hogy megérkezésemről értesítse az otthonmaradtakat.

Márk és én pedig kocsiba ültünk és egyenest a Nagyszállóba hajtottunk.

Alig vártam már, hogy egyedül maradhassak Márk öcsémmel, hiszen mindkettőnknek annyi mondanivalónk volt egymás számára.

Szobám közvetlenül testvérem szobája mellett nyílt, Márk átjött hozzám, hogy mialatt megfürdöm és átöltözöm, elbeszélgethessünk.

- Siess az öltözködéssel, - mondta Márk - mert Radvánszkyék vacsorára várnak bennünket.

Beszélgetés közben természetesen Máriára terelődött a szó.

- Majd meglátod Henry, te is hogy el leszel ragadtatva tőle, mihelyt megismered. A legszebb, legbájosabb, legokosabb és legjobb nő az egész föld kerekén... És hogy szeret engem!

Aztán lelkesedve folytatta:

- Oh édes Henrym, olyan kimondhatatlanul boldog vagyok, hogy megismerhettem és hogy az Isten megajándékozott az ő szeretetével. Érzem, hogy életem társát, lelkem jobbik felét találtam meg benne. És látod, - lelkesedett tovább Márk - a boldogságomhoz csak egy dolog hiányzott: hogy neked, édes bátyám, - akire, tudod, úgy néztem fel mindig, mintha nemcsak testvérem, de apám is lennél, - hogy neked is elmondhassam boldogságomat, hogy neked is megmutathassam, és te is megismerhessed azt, akit szeretek...

Öcsém forró szeretetről beszélő szavai végtelenül jól estek.

- Én is nagyon, nagyon vágytam már erre a találkozásra, Márk. Hiszen több mint egy éve, hogy nem láttuk egymást. S hidd meg, néha úgy aggódtam miattad. Hogy megy dolgozol az idegen országban? Mit csinálsz? Nem érzed-e magad rosszul az idegen emberek között? És olyan meglepéssel töltötte el szívemet, mikor leveledből értesültem, hogy Radvánszkyéknál új otthont leltél.

- Most már csak arról van szó, - mondotta Márk, - hogy a házasságkötés idejét meghatározzuk. Az pedig teljesen tőled függ, kedves bátyám. Igaz, Radvánszky doktornak van még egy kikötése.

Meglepetten néztem öcsémre.

- Kikötése? S ugyan mi?

- No, ne ijedj meg, - folytatta mosolyogva Márk. - Radvánszky doktor azt óhajtja, hogy te is add beleegyezésedet megkötendő házasságunkhoz.

- Én?

- Igen, hiszen én több ízben mondtam neki, hogy tulajdonképpen te neveltél engem, te irányítottad gondosságoddal, szeretettel életemet. És művészi érvényesülésemet is jórészt a te energiádnak és önfeláldozásodnak köszönhetem.

Meghatottan szorítottam meg öcsém kezét.

- Drága Márkom, nem is képezed, milyen jól esnek szeretetteljes, gyöngéd szavaid. Természetesen a legnagyobb örömmel fogom Radvánszky Mária kezét számodra az édesapjától megkérni. Hiszen annyi szépet, annyi sok jót hallottam erről a családról, hogy nekem is legfőbb óhajításom a házasságotok.

- De most szeretném Márk, ha egyet-mást előszóval is elmondanál magyarországi tartózkodásodról. Hogy érezted ott magad, kiket festettél, milyen családokkal álltál érintkezésben?

Öcsém, mialatt öltözködtem, részletesen elmesélte egész itteni életét. Igaz, a fontosabb eseményekről már leveleiben is értesített, de azért mégis sok érdekes új dolgot közölt velem így előszóval. Első hosszabb állomása Bécs volt, ahol hamarosan bejutott a legelőkelőbb körökbe. Már leveleiben megírta, hogy több arcképet festett, de most azt is elbeszélte, hogy közben milyen kellemesen telt ideje, hiszen modelljei legnagyobbbrészt főrangú hölgyek és urak voltak és így a munkával a kellemes társas érintkezés is összekapcsolódott. Rengeteg estélyre, nagy ebédekre, vacsorákra volt hivatalos, sőt még a császárnőnek, Mária Teréziának is bemutatták, aki rendkívül szeretetreméltóan fogadta s néhány percre elbeszélgetett vele, kérdezősködve a franciaországi művészviszonyokról.

Márk élete legkedvesebb hónapjait töltötte az osztrák fővárosban és csak egy helyen érezte magát még jobban, Zimonyban, Radvánszkyék szülővárosában.

Bécsben akkor sok magyar főúr időzött s mivel Márk hamarosan nagy hírnévre tett szert, több magyar főrangú család meghívta Budára. Márk annyi sok szépet hallott a magyar fővárosról, hogy elhatározta, okvetlenül ellátogat Bécsből Buda-Pestre, annál is inkább, mert már jóelőre sok portrémegrendelést kapott.

Akár csak engem, őt is valósággal megbűvölte a magyarok fővárosának szépsége. Nagyszerűen érezte magát és hosszabb időt akart ott tölteni, de közben egyik bálon megismerkedett Radvánszky Máriával, aki egy Budán lakó nagynénjéhez jött látogatóba. Mária csak egy-két hétig időzött Budán, de öcsémnek ez a rövid idő is elég volt arra, hogy beleszeressen a fiatal leányba. Mikor Mária visszautazott Zimonyba, Márk hamarosan befejezte azt az arcképet, melyen éppen dolgozott, s a többi rendelést visszautasítva, egyenest Zimonyba utazott, ahol azután megismerkedett az egész Radvánszky-családdal.

- A többit aztán már, azt hiszem, magad is éppen olyan jól tudod Henrym, akárcsak én. Hamarosan mindennapos vendég lettem Radvánszkyéknál és miután meggyőződtem arról, hogy Mária is viszonzozza érzéseimet, megkértem kezét az édesapjától. Legnagyobb boldogságomra, Radvánszky doktor beleegyezését adta a házassághoz azzal az egyetlen feltétellel, amelyet az imént említettem neked.

- Én pedig a legnagyobb boldogsággal fogom Mária kezét megkérni számodra, - mondtam öcsémnek.

Márk mosolyogva beszélt el, hogy itt a városban is több megrendelést kapott, de ő mindegyiket visszautasította. Hónapok óta csak egyetlenegy arcképen dolgozik s reméli, hogy most már hamarosan kész is lesz, már csak az utolsó ecsetvonások hiányoznak.

- Máriát fested le? - kérdeztem.

Öcsém boldog mosollyal bólintott:

- Eltaláltad!

Így aztán ismét Radvánszkyékra terelődött a beszéd.

Márk, mint minden szerelmes ember, nem bírt kifogyni a szóból, ha erről a témáról kezdett beszélni.

- Egész biztos vagyok abban, hogy nagyszerűen fogod érezni magad Radvánszkyéknál. Meglátod, milyen kedves az egész család.

Mosolyogva feleltem lelkesedő öcsémnek:

- Ferenc kapitány tényleg nagyon szimpatikus ember s egész biztos vagyok abban...

De Márk nem hagyta, hogy befejezzem mondatomat, szavamba vágott:

- Oh, hiszen ilyen futólagos találkozásból alig lehet ítéletet alkotni. De majd meglátod, ha jobban megismered őket. Mondhatom, rövid ideje ismerem csak Ferencet, de máris becsületes, igazlelkű barátot találtam benne. Ami pedig Radvánszky doktort illeti, ő egyike a legintelligensebb férfiaknak. Szaktudását nemcsak hazájában, de külföldön is nagyrabecsülik. A felesége pedig ideálja a vendégszerető, melegszívű magyar asszonynak. Mondhatom, örül a szívem, hogy ilyen kedves, melegszívű anyósom lesz. Egyébként - folytatta Márk, - Ferenc iránt nagyon hálásnak kell lennünk. Nem mertem a leánykéréssel rögtön Radvánszky doktorhoz fordulni, hanem először övele közöltem házassulási szándékomat és kérésemet ő közvetítette leendő apósomnál. Igaz, Mária apja aztán kijelentette, hogy erre a közbenjárásra nem is volt szükség, mert ők már az első pillanattól kezdve rokonszenveztek velem, annál is inkább, mert látták, hogy Mária nekem ajándékozta szívét. De hiába, azért én mégis nagy hálával tartozom Ferenc barátomnak bátorításáért és jóindulatáért.

Most már csak arról van szó, hogy mikorra is állapítsuk meg tulajdonképpen a házasságkötés idejét?

- Lehetőleg minél előbbre, - mondta gyorsan Márk.

Elmosolyodtam öcsém türelmetlenségén.

- Nekem is ez a véleményem, hiszen semmi értelme sincs a húzás-halasztásnak. Annál is inkább, mert szeretnék legalább egy hónapot itt tölteni, hadd gyönyörködjem boldogságokban.

Beszélgetés közben elkészültem az öltözködéssel s kényelmesen rágyujtva egy szivarra, elindultunk Radvánszkyék házához.

Radvánszkyék háza a Nagyszálló közelében volt, s titokban meggyanúsítottam öcsémet, hogy tán ez az ok is közrejátszott abban, hogy éppen e szállóban ütötte fel tanyáját. A Duna partján kellett végigmenni; lassú lépésekkel, beszélgetésbe merülve mentünk végig a szép, széles, fákkal szegélyezett rakparton. Az est már leszállt s a Duna csendesen fodrozódó hullámain sárgásan tört meg a hold fénye. A hajó valamivel lejjebb, a kikötőnél horgonyzott; a nagy sötét tömeg kivált a hold és a csillagok fényében.

Ez a nagy hajó egyszeribe eszembe juttatta utazásomat s azt a különös, érthetetlen esetet, mely éppen közvetlenül kiszállásomkor történt. A viszontlátás és a Márkkal való beszélgetés közben teljesen megfeledkeztem a dolgról. De most, hogy felbukkant emlékezetemben, - nemcsak a fenyegető mondat, de még a szavak furcsa, ismerős csengése is, - elgondolkoztam és önkéntelenül megboroztam, mintha csak valami titkos, sejtelmes előérzet fogott volna el, hogy azok a rejtelmes szavak fontos s a közeljövőben bekövetkező események előfutárjai. És ugyanakkor lelkemben felidéződött rendőrtiszt barátomnak a figyelmeztetése is, aki felhívta figyelmemet Storitz Ottó fiára, Storitz Vilmosra, Radvánszky Mária kikoszorózott kérőjére.

Magam sem tudom megérteni, hogyan kapcsolta össze agyam azokat a titokzatos szavakat, melyeket a kiszállás előtt hallottam, Storitz Ottó fiával? Hiszen a józan ész parancsára feltétlenül agyrémnek, hallucinációnak kell hogy tartsam a fenyegetést.

De mégis éreztem, nem lehetett hallucináció, hiszen tisztán emlékeztem a német nyelven elhangzott szavakra. De hát akkor ki fenyegethetett meg engem a hajón? Legszívesebben azt az ellenszenves külsejű német férfit gyanúsítottam volna meg vele, aki olyan mord tekintettel nézett reám, de hiszen ő - és erre egész biztosan emlékszem - kiszállt útközben. Mégsem lehet másként, - döntöttem el magamban - csak túlfeszített idegrendszerem játszott velem, vagy pedig - és ez a magyarázat csak most jutott eszembe, - valaki rossz tréfát űzött velem, s mire visszafordultam, elbújt valahová, úgy hogy nem vehettem észre. Ez a feltevés ugyan nem látszott valami túlságosan valószínűnek, de azért igyekeztem elfogadni, hogy újra feltámadt nyugtalanságomat lecsillapítsam.

Azt szentül eltökéltem, hogy öcsémnek említést se teszek a dologról. Hiszen vagy azt gondolná magában, hogy az egész dolog képzelődés, hogy túlfeszített idegzetem játszott velem, vagy pedig igyekezne valami magyarázatot találni és ezzel csak hiábavalón kizökkenteném boldog nyugalmából.

Ám Storitz Vilmos alakja annyira foglalkoztatott, hogy elhatároztam, legalább e felől megkérdezem öcsémet. Nem mintha bármi logikai összefüggést láttam volna Storitz Vilmos s e között a titokzatos személy között, aki a kiszállás előtt megfenyegetett; de már pusztán kíváncsiságból is érdekelt, hogy vajon miféle ember Radvánszky Mária kikoszarozott kérésére, a híres német tudós fia, és hogy most vajon hol tartózkodik, mit csinál?

- Mondd csak Márk, - fordultam öcsémhez - mit tudsz te Storitz Vilmosról?

Márk kissé meglepetve nézett rám.

- Hogy jutott eszedbe? S éppen most?

Kissé zavartan vontam vállat:

- Magam sem tudom.

Márk egy pillanatig elgondolkozott és aztán megvetően legyintett kezével; ez a kézlegyintés minden szónál többet mondott.

- Radvánszky Ferenc - mondta aztán - beszélt nekem erről az emberről. Storitz Vilmos Storitz Ottónak, a híres, sőt hírhedt német tudósnek a fia. Azért használom ezt a szót, mert az öreg Storitzot hazájában, különösen az alsóbb néposztály körében boszorkánymesternek tartották. Egyébként ez a hiedelem teljesen alaptalan és Storitz Ottó kétségkívül egyike volt kora legnagyobb kémikusainak. Azt azonban több embertől is hallottam, hogy nagy tudása, hírneve ellenére sem volt népszerű, még hazájában sem. Az egyszerűbb emberek - ismétlem - féltek tőle, de tudóstársai is kerülték. Úgy mondják, visszahúzódó, mogorva természetű férfi volt. A fia, úgylátszik, örökölte apjának jellemvonását, - apja nagy tehetsége nélkül. Egyébként Ferenc úgy mondta, hogy értelmes, okos ember, de sem Máriának, sem neki egy pillanatig sem volt szimpatikus, és nagyon csodálkoztak, mikor minden bátorítás nélkül megkérte Mária kezét.

- És nem tudod, hogy körülbelül mikor kérte meg Storitz Mária kezét?

- Hát bizony a pontos dátumra nem emlékszem, de úgy körülbelül négy-öt hónappal az én leánykérésem előtt.

- És azóta nem jelentkezett újra Radvánszkyéknál?

- Nem. Miután kikoszarzták, teljesen visszahúzódott. Valószínűleg megértette, hogy semmi-féle kilátása sincsen.

- Mondd csak, - kérdeztem - ez a Storitz Vilmos hol él most, mit csinál?

- Teljesen visszavonultan él, mindig is különre állott, akárcsak az apja.

- És jelenleg hol van állandó lakása?

- Itt a városban. A Granicsár-úton lakik, teljesen egyedülálló házban, ahova senki se bejáratos.

- Te személyesen is ismered?

- Egyszer-kétszer láttam távolról az utcán. Egyszer Radvánszky Ferencsel együtt voltunk a múzeumban s ugyanakkor ő is ott volt. De úgy tett, mintha nem vett volna észre bennünket.

- Mondd Márk, nem tudod, hogy ez a Storitz most is itt van-e a városban?

- Erre nem tudok neked most választ adni, Henry, de azt hiszem, hogy nem tartózkodik Zimonyban, mert már két vagy három hete senki sem látta. Igaz, hogy ez nem jelent sokat, - tette hozzá öcsém - mert Storitz Vilmos néha hetekre is bezárkózik házába és csak egy régi szolgálja van körülötte.

- De hát mit is beszélünk mi ennyit erről a kellemetlen fráterről - mondtam most hirtelen. - Térjünk át inkább valami kellemesebb tárgyra.

Aztán megmondtam Márknak, hogy minden okmányt, amire csak szüksége lesz, magammal hoztam. Öcsém még egy-két kérdést intézett hozzám közös franciaországi barátainkra, művésztársaira vonatkozólag.

A házasság után egy-két hónappal mi is Párizsba akarunk költözködni, - mondta öcsém. - Mária odavan a boldogságtól, hogy Párizsban lakhatik, mert hiszen egyszer rövid ideig volt a francia fővárosban és azóta is mindig visszavágyódik oda. Öcsém boldogan tervezgetett, de én nem tudtam teljes figyelemmel hallgatni, mert állandóan az volt a benyomásom, hogy valaki jön a hátunk megett. Beszélgetés közben fel-felfigyeltem. Mintha valaki nesztelen lépésekkel állandóan nyomunkban lett volna.

Egyszer-másszor hátra is fordultam. A hold fénye megvilágította a széles rakpartot. De senkit sem láttam. Ám azért az ideges érzés, hogy valaki nyomomban van, továbbra is kínozott, úgyszólván Márk is észrevette.

- Mi bajod, Henry? Bánt valami? Vagy ideges vagy? Hiszen ide se figyelsz már s a mellett folyton hátratekintgetsz.

- Semmi, semmi bajom sincs. Talán egy kicsit fáradt vagyok. Hiába, elfárasztott a hosszú út. Ennyi az egész. Valószínűleg idegességemben fordultam hátra, - nyugtattam meg öcsémet.

Végül magam is elhittem, hogy ideges képzelődés áldozata vagyok.

Megálltunk egy tágas, barnára festett ház előtt, melyet kovácsolt vaskerítés vett körül. Öcsém lenyomta a kertajtó kilincset és így szólt:

- Ez a Radvánszkyék háza.

NEGYPEDIK FEJEZET.

Aznap este természetesen nem vehettem alaposabban szemügyre Radvánszkyék házát és ezért leírásomban egyesítem az első impressziót a későbbi benyomással.

Radvánszky doktor háza szép, modern épület, tágas, kényelmes, úrimódon berendezett.

Magát a házat, mint már említettem, kert veszi körül. A tölgy-, dió- és vadgesztenyefákkal szegélyezett út egészen a házig vezetett.

A nagy, üveges verandához néhány lépcsőfok vezetett.

A veranda ajtaja zárva volt, s kopogtatásunkra Radvánszkyék inasa nyitott ajtót.

A szép, magyaros faragású fabútorokkal teli verandán át a szalonba jutottunk. A tágas, teremnek is beillő szobában nehéz, sárga selyemmel bevont, aranyozott bútorok álltak. A gyönyörű alakú karosszékek, az ablakot borító, ugyancsak nehéz, sárga selyemfüggönyök, a színdús keleti szőnyegekkel fedett padló s a pompás csillár mind a legjobb izlésre vallottak. A nagy szalónból - melyet csak ünnepélyes alkalmakkor, mikor nagy társaság gyűlt össze, használtak - két ajtó is nyílt, egyik jobbról, másik balról.

A balfelőli ajtó Radvánszky dolgozószobájába nyílt; amint később megtudtam, ebbe a helyiségbe a folyosóról is be lehetett jutni, úgyhogy a betegeknek nem kellett okvetlenül keresztülhaladni a szalónon. A dolgozó egyben várószobának is szolgált a betegek számára. Mellette a rendelő, azon túl pedig Radvánszkyék hálószobája.

A szalón jobboldalán lévő ajtó a tágas, otthonosan berendezett lakószobába vezetett. A család rendszerint itt tartózkodott, itt állt a kandalló mellett Radvánszky kényelmes karosszéke, melyben a napi munka fáradalmait szokta kipihenni valami jó olvasmány mellett, vagy családjával elbeszélgetve.

A lakószoba után a nehéz diófabútorral berendezett ebédlő következett; innen nyílt Mária szobája.

Ami Radvánszky Ferencet illeti, ő félig-meddig külön lakott, háló- és dolgozószobája egy kis folyosóra nyílt, az ablakok pedig a kertre néztek.

Izgalomtól dobogó szívvel mentem keresztül a nagy szalónon, pillantásom csak futólag siklott végig a falat díszítő értékes, szép képeken, melyeket a sok-sok gyertya lángja erős fénnel világított meg.

Izgalmam érthető, hiszen hetek, hónapok óta vágyódtam, készülődtem arra, ami néhány pillanat múlva megtörténik: megismerem öcsém jövődöbeli hitvesét, életének társát, sorsa osztályosát.

De azért felindultságom ellenére sem kerülte el figyelmemet a fényesen kivilágított nagy szalón és végtelenül jólesett ez a figyelem.

Még a szoba közepéig sem érhattünk és máris elénk jött Radvánszky Ferenc. Barátságosan kezét rázott mindkettőnkkel.

- Gyertek, gyertek, mindannyian türelmetlenül várunk már benneteket.

Beléptünk a tágas, kellemes lakószobába.

Radvánszky doktor ott ült szokott helyén, a kandalló mellett, karosszékében.

Beléptünkkel felugrott helyéről és felénk sietve megállt előttem és megszorította mindkét kezemet.

- Isten hozta a mi kedves, régóta várt vendégünket! Nagyon, nagyon örülök, hogy Márk bátyját végre otthonomban üdvözölhetem.

Karrafogott s bemutatott feleségének, akit tiszteletteljes kézcsókkal köszöntöttem és mélyen meghajtottam magam Mária előtt, kinek arcát, - nem tudom, az én megérkezésem miatt, vagy mert Márkot megpillantotta, - könnyű pirosság borította el.

Meghatott hangon köszöntem meg a meleg fogadtatást és aztán helyet foglalva az egyik kényelmes karosszékből, élénk beszélgetésbe merültünk.

Radvánszky doktor ötven év körül járhatott, de nagyszerűen tartotta magát. Alakja magas, izmos; meglátszott rajta, hogy egész életében egészséges életet folytatott.

Haja már szürkülni kezdett, de még teljesen sűrű. Arca ovális, szeme tüzes, arcszíne erősen lesült, barnás. Egészben véve megjelenése nagyon hasonlított Radvánszky Ferencre, azaz Radvánszky Ferenc hasonlított apjára. Rendkívül okos, intelligens arckifejezéséhez nagyon is illett kemény energiára, megrendíthetetlen akaraterőre valló álla és szája. Ám ami mindennél fontosabb előttem, éreztem, - egész megjelenése, beszédmodora, fellépése, szeme tekintete elárulta, - hogy melegszívű, jóságos emberrel állok szemtől-szemben.

Radvánszky felesége negyvenöt év körül lehetett s még mindig igen szép asszony. Ő is, akár férje, tiszta magyar típus. Termete középmagas, hullámos fekete haja alig hogy őszülni kezdett. Finomvágású, nemes arcán meglátszott hajdani nagy szépségének nyoma. Alakja még mindig megőrizte ruganyosságát, mozgása fiatalos s fürgé volt.

A fiatal leány, Radvánszky Mária, nagyon hasonlított édesanyjához. Csak alakja valamivel magasabb, úgyhogy közte és Márk öcsém között, aki pedig magas férfiszámba ment, nem volt több mint félféjnyi különbség. Karcsú, finom alakját nagyon jól kiemelte és érvényre juttatta a finom selyemből készült, dúsan hímzett ruha, melyet - mint mosolyogva mondta - tiszteletünkre vett fel. Haja, - akárcsak apjának -, sötétbarna, arcformája ovális, szeme fekete, nagy és ragyogó arcbőre csodálatos hamvas, rózsás. De az egész arc, alak nemes szépségét még jobban kiemelte a fiatal leány bájossága. Soha olyan kedves, finom mosolyt nem láttam, mint Radvánszky Mária pici piros ajkain.

Radvánszkykné mellett foglaltam helyet és tüstént élénk beszélgetésbe merültünk. Akárcsak férje és gyermekei, ő is kitűnően beszélt a francia nyelvet, melyet még gyermekkorában tanult meg.

- Már olyan türelmetlenül vártuk mindannyian, kedves Vidál, - mondta szeretetreméltó mosollyal. - Hanem a legtürelmetlenebb mégis Mária volt közöttünk.

- Oh asszonyom, nem is sejti, milyen boldogság számomra, hogy végre megismerhetem öcsém jövődöbeli családját. Érzem, tudom, hogy Márk az önök körében megtalálta a családi boldogságot, mely az élet legnagyobb ajándéka. Abban is biztos vagyok, hogy Móriában, ha az kezével megajándékozza, hűségese szívű élettársra fog lelteni. Igen, boldog vagyok, kimondhatatlanul boldog, hogy ezt a napot megérhettem.

És csöppet sem túloztam, mikor ezeket a szavakat mondtam Radvánszkyknénak. Mert szívem megérezte, hogy nemcsak Márknak lesz Mária szerető, igaz felesége és élettársa, de hogy az egész család mindkettőnkét úgy szeret, mint hogyha csak vérbeli hozzátartozóik lennénk. Igen, éreztem, hogy öcsém Radvánszky doktorban és feleségében szerető szülőkre talált, mint hogyha a sors akarta volna busásan kárpótolni azért a szenvedésért, mellyel fiatalkorában

sujtotta, mikor szüleinket elrabolta tőle. És Mária szeretetteljes mosolya, meleg tekintete is éreztette velem azt, hogy a fiatal leány úgy közeledik hozzám, mintha testvére lennék.

Néhány percnyi beszélgetés után Mária felugrott helyéről és így szólt:

- Jöjjön, megmutatom magának az arcképemet. Biztosan nem látta még, mikor keresztüljöttek a szalónon.

- Ugyan Mária, - vetette közbe Márk - hiszen még kész sincs. Nem olyan sürgős, hogy éppen most nézze meg Henry.

- Dehogy is nem! Jöjjön csak Henry s nézze meg, hiszen olyan gyönyörű a kép.

Felugrottam, és átmentünk a szalónba. A kép ott állott a két nagy boltíves ablak között, tehát a szoba legvilágosabb helyén. De így, a gyertyák fényében is jól lehetett látni Mária alakját, akit egy nagy karosszékekben ülve, egymásra tett kezekkel, kivágott estélyi ruhában festett le öcsém. Az első pillantásra megállapítottam, hogy a kép valóban Márk legjobb alkotása. Látszott, hogy a művész egész lelkét, fantáziáját belevitte alkotásába, megérezte, hogy a festőt nemcsak a művészi érdeklődés, de a szerelmes férfi érzései is kötötték modelljéhez. Igaz, Mária is nagyszerű modell. Finomvonalú alakja, nemes szépségű arca, a nagy tüzes szempár kifejező, okos és kissé álmodozó tekintete és az egész lény, fiatallányos bájossága bizonyára más festőt is megihletett volna.

- Úgy-e, gyönyörű? - kérdezte Mária, aki szinte áhítatosan nézte a képet.

- Gyönyörű! - mondtam meggyőződéssel és büszkén néztem öcsémre, ki ezt a kiváló munkát alkotta.

- Most már csak néhány ecsetvonás hiányzik még s akkor kész lesz - mondta Márk.

- Csak az a baj, - szólt Radvánszky Ferenc, - hogy a viszály máris kitört a képért. Mindenki saját magának akarja. Szüleim is ragaszkodnak hozzá, mert azt mondják, hogyha Márk már elviszi a lányukat, legalább a képét hagyja itt. De Mária semmiképp sem akar megválni arcképétől, azt mondja, hogy ezt kéri eljegyzési ajándékkul vőlegényétől. Legjobb volna, - tette hozzá nevetve - hogyha Mária újból modellt ülne Márknak és még egyszer lefestené. Így aztán szépen megegyezhetnének békességgel.

- Dehogy ülök, dehogy ülök! - nevetett Mária. - Nem is képzelem Henry, milyen fárasztó Márk modelljének lenni. Soha sincs megelégedve azzal, amit csinál s néha ötször-hatszor is újból kezd egy részt. Mondhatom, angyali türelem kellett hozzá, - tette hozzá hamis, pajzán pillantást vetve öcsémre. Hiába mondtam neki, hogy gyönyörű, amit fest, mert igazán gyönyörű volt, - mondta lelkesen - ő még mindig szebbet, tökéletesebbet akart alkotni.

- Ez a művész természete, - felelt Márk félig mosolyogva, félig mentegetőzve.

- No hát éppen azért megérdemlem fáradtságomért, hogy ez a szép kép az enyém legyen. Nem, nem, édes Ferencem, majd csak úgy fogunk megegyezni apáékkal, hogy ezt a képet most elvisszük magunkkal s aztán, ha Márk felesége lesz, majd újra le fog festeni, - akkor már egészen bizonyos, hogy mind a ketten türelmesebbek leszünk, - s az a kép aztán a tiétek marad.

Visszamentünk a lakószobába és néhány percnyi beszélgetés után Mária átment az ebédlőbe, hogy segítsen a terítésnél. Nemsokára mindnyájan ott ültünk a nagy, nehéz diófa bútoros ebédlőszobában. Asztal mellett, ahol megismertem a kitűnő magyar ételleket, - melyekről öcsém már nagy lelkesedéssel emlékezett meg leveleiben, - utazásomra terelődött a szó. Mária szemrehányást tett nekem, hogy olyan sokáig késlekedtem útközben.

- Majd meggyőződöm róla, - mondta nevetve s megfenyegetett újjával, - hogy csakugyan olyan hosszú-e az út Zimony és Párizs között? S ha az ellenkezőjére jönnek rá, akkor jaj magának.

- Akkor hát becsületesen megvallom, hogy bizony hamarabb is megtehettem volna az utat, de meg nem állhattam, hogy ki ne szálljak néhány napra a magyar fővárosban. S mondhatom, sajnálom, hogy csak olyan rövid időt tölthettem ott, olyan jól éreztem magam abban a gyönyörű városban.

- Hány napot töltött Budán és Pesten? - kérdezte Radvánszky.

- Alighogy hármát, asszonyom.

- Akkor bizony sok látnivalót mulasztott el, - vágott közbe komoly hangon Radvánszky doktor. - Annyi sok szép értékes dolog, gyönyörű épület, drága muzeális kincs van a mi fővárosunkban. Sajnos, a magyar nemzetnek éppen az a legnagyobb hibája, hogy nem tudja kellőképpen megbecsülni saját értékeit. Rajong a külföldi dolgokért, az idegen nagyvárosokért és közben megfélemedezik saját értékeiről, saját fővárosának szépségéről. Pedig, - tette hozzá - én, aki egész Európát beutaztam, nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy egyetlenegy nagyvárost sem láttam, mely természeti szépség tekintetében fölülmúlta volna a mi Budánkat.

Az asztalnál is Radvánszky mellett ültem. Márk és Mária természetesen egymás mellett foglaltak helyet. Egész vacsora alatt alig ettek valamit, gyöngéd tekintettel néztek egymásra.

Vacsora után átvonultunk Radvánszky doktor dolgozószobájába és kellemes beszélgetés, pipaszó mellett töltöttük az estét. Végigjártuk a lakást s megcsodáltam a finom ízléses bútorokat, szép szőnyeget, drága porcellánokat. Aztán megint visszamentünk a doktor kényelmes, ízlésesen berendezett dolgozószobájába.

- Mi a terved a holnapi napra vonatkozólag? - kérdezte Ferenc.

- Végig szeretném járni a várost, - feleltem én, - azután pedig a környéket is meg akarom nézni.

- Nagyon szívesen állok rendelkezésedre, - ajánlkozott Ferenc. - Jelenleg úgy sincs semmi különösebb dolgom. Majd végigjárjuk a várost, megmutatok neked minden érdekesebb épületet.

- Hanem persze, valami nagy igényekkel nem szabad fellépnie, - mondta Radvánszky. - El tudom képzelni, hogy párizsi embert nem túlontúl érdekel a magyar kisváros.

- Ó asszonyom, - feleltem én mosolyogva - ne higgye, hogy mi párizsiak teljesen elvakultak vagyunk mindazzal szemben, ami nem a mi szülővárosunk. Hiszen nálunk Franciaországban sok a kisváros és az igazán intelligens ember nemcsak a forgalmas nagyvárosban, de a csendes, szerény vidéki városban is meglátja a szépséget.

Radvánszky doktor mosolyából láttam, hogy nagyon tetszett neki kijelentésem.

- Holnap elvisszük Henryt a toronyba, - mondta Mária. - Jöjjön el holnap okvetlenül, majd meglátja, milyen gyönyörű kilátás nyílik a toronyból. (Ez a torony a ház baloldalán emelkedett s kanyargós, meredek falépcső vezetett a tetejére.) Az egész vidéket be lehet látni, - folytatta Mária. - Nekünk Márkkal és Ferencel kedves multságunk, hogy felmegyünk a torony tetejére.

- Jó, jó Mária, - szólt közbe mosolyogva Radvánszky, - azért hagyd már egy kicsit élni szegény Henryt. Ha eddig megvolt a nélkül, hogy a híres tornyot látta volna, talán még kibírja rövid ideig.

Mosolyogva csókoltam kezét leendő sógornőmnek.

- Holnap okvetlenül meg akarom nézni a kilátást, biztosan nagyszerű lehet, ha Mária annyira el van ragadtatva tőle.

- Oh és egyáltalában holnap nagyon sokfelé kell mennie, - folytatta Mária. - Okvetlenül meg kell nézni a városházát. Igazán nagyon szép épület. És a templomokat is. Nagyon szép templomaink vannak ám. Különösen vasárnap délelőtt, mikor misére harangoznak. Olyan szép, olyan áhítatos hangulatba ringatja az embert a templomtornyokból kicsendülő sok-sok harangszó.

- Légy nyugodt Mária, - mondta Ferenc, - Zimony minden érdekesebb zugát megmutatom majd Henrynak.

- Nekem - szólt közbe Márk - az egész városban legjobban a gyönyörű katedrális tetszik. Ez a templom impozáns homlokzatával, finom rajzú művészi tornyaival mintha az ég felé törne s a hívők ájtatos, szárnyaló, megnyugvást kereső lelkét szimbolizálja. Az egész csodálatos épületből azonban a főlépcsőzetet szeretem leginkább.

- És mért lelkesedik annyira a főlépcsőzetért? - kérdezte Mária.

- Mert ez a főlépcső vezet az oltár elé, ahol...

És Márk menyasszonyára nézett, kinek finom, nemes, ovális arca bíborpirosra gyúlt.

- Ahol? - kérdezte a leány halkán, lehajtott fejjel és furcsa, zavart mosoly játszott finom ajka körül.

- Ahol... maga hűséget esküszik nekem és ki fogja mondani azt a szót, mely engem egész életemre boldoggá tesz.

Nem igen emlékszem ilyen kedves, meghitt, meleg estére, mint amilyen ez volt, melyet most Radvánszkyék házában töltöttem. Egészen úgy éreztem magam, mintha a családhoz tartoznám. Mária később leült a zongorához, finom, keskeny, vékony ujjai végigfutottak a billentyűkön és míg halkán, álmodozva játszott, magyar dalokat énekelt.

Életemben most hallottam először magyar nótát s bár a szövegből semmit sem értettem, a dal csodálatos bűbája, epedő szomorúsága, méla ábrándja, majd kitörő jókedve, kedves pajzán-sága magával ragadta lelkemet. Úgy éreztem, mintha egy csodálatos, sohasem látott, titokzatos világ nyílnék meg előttem: egy ismeretlen és olyan rokonszenves, olyan becsülésre méltó népnek, a magyar népnek lelke.

Mindenről megfeledkezve hallgattam a szép leány énekét.

Végre azonban... Hiszen az idő már ugyancsak későre járt, megköszöntem a szíves vendéglátást, búcsút vevén a háziaktól, öcsémrel együtt hazafelé indultunk. Öcsémrel, ki még nálam is nehezebben tudott eljönni Radvánszkyék kedves, meleg hajlékából.

Már az utcán voltunk és gyors léptekkel siettünk a Nagyszálló felé, mikor Márk öcsém megkérdezte tőlem:

- Úgy-e, igazat mondtam és egy csöppet sem túloztam, mikor azt írtam neked, hogy Mária a világ legtekélyesebb teremtese, és életem legfőbb boldogsága, hogy nemsokára magaménak mondhatom?

- Bizony, édes öcsém, hálát kell adnod a Mindenség Urának, hogy ilyen leányt vezetett hozzád. Szépsége, modora, hangja, a szeméből kisugárzó szívjóság és értelem mind arról beszél, hogy boldog lesz a férfi, ki vele osztja meg életét.

Beszélgetés közben a szállóhoz érkeztünk. Márk szeretetteljesen bekísért a szobámba, átölelt és aztán búcsút mondtunk egymásnak.

Csak most kezdtem érezni igazán az utazás fáradalmait, melyekről a viszontlátás örömében és a Radvánszkyék házában töltött este kellemetességei közepett teljesen megfeledkeztem.

Most aztán azon voltam, hogy minél előbb ágyba jussak. Fáradtan, de boldog sóhajtással nyújtóztam ki fekvőhelyemen. Eloltottam a gyertyát és behunytam szememet.

Pár pillanat múlva szinte félálomban szundikáltam, mikor hirtelen felriadtam.

- Vajjon álmodtam-e, vagy hallucináció az egész?

A sötét szobában mintha egy hangot hallottam volna.

Ez a hang ugyanazokat a fenyegető szavakat suttogta, melyeket kiszállásom pillanatában hallottam a hajó fedélzetén:

«Jaj Vidál Márknak és Radvánszky Máriának, jaj nekik, ha meg mernek esküdni egymással.»

Egész testemben megborzongtam, de aztán összeszedtem minden akaraterőmet. Nem leszek ostoba képzelgések áldozata és nem hagyom magam nyugtalan, felzaklatott idegeimtől félrevezettetni. Fáradt vagyok, kimerült s ilyenkor a legnormálisabb ember is rabja lehet valami ostoba képzelgésnek.

Le kell gyűrni ezt az ostobaságot. Ennyi az egész.

És erős akarattal legyűrtem lázadó idegeimet és csendes, mély álomba merültem.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Radvánszky Ferenc megtartotta ígéretét és másnap délelőtt eljött értem, hogy megmutassa a város nevezetességeit.

Márk azzal volt elfoglalva, hogy a házasságkötéshez szükséges írásokat, okmányokat beszerezze.

Úgy állapodtunk meg, hogy az esküvő június 20-án lesz. Így hát húsz nap választott el bennünket a fontos eseménytől, mely Márk öcsémnek a legnagyobb boldogságot fogja majd ajándékozni.

Meg kell mondanom, hogy Radvánszky Ferenc a lehető legjobb kalauz volt. Kötőnően ismerte szülővárosát, és mialatt együtt barangoltunk, meggyőződhettem arról, hogy milyen nagy tudású és milyen alapos műveltségű ember.

És a mi mindennél fontosabb, Márk leendő sógoránál a műveltség és tudás kellemes modorral és kedves, meleg őszinteséggel párosult.

Miközben a város utcáin barangoltunk, magam sem tudom, miért gondoltam annyiszor Storitz Vilmosra? Ám azért a kapitány előtt nem akartam említeni a kikoszarozott kőrő nevét. Annál kevésbé tartottam ezt szükségesnek, mert hiszen Márk öcsémtől már úgymint mindent megtudtam róla s többet vagy egyebet valószínűleg Radvánszky Ferenc sem mondhatott volna a rejtelmes emberről.

Sétánk közben elérkeztünk a város közepén fekvő nagy térre. Radvánszky Ferenc előre figyelmeztetett, hogy érdekes látványosságban lesz részem, mert keddi nap lévén, heti vásár van a városban.

Elsősorban is nagyon megkapott az élénk nyüzsgés-forgás. Életemben először most láttam ilyen nagy vásárt. A tér közepén bódék és állványok, a sebtében összetákoltsz asztalok mellett férfiak és asszonyok álltak. Kereskedők, piaci árusok, kik a vidékről behozták portékájukat. Volt itt minden, mire csak embernek szüksége lehet. Nehéz, erős szövetek, magasszárú csizmák, pörge kalapok a férfiak számára, aztán élénk mintájú szövetek, kartonok, tarka selymekendők, kis piros csizmák, a menyecskeknek és a lányoknak. Egy másik bódében tarkabarka játékszerek, cukrok, édességek, a csemeték öröme.

Mindenütt nagy tolongás, lármá, zivaj, alku, tréfa. Pajzánkodás, mely sohasem ment át durvaságba. Majd derült, hangos kedélyesség, ha a vásár jó sikerült. Hosszas alkudozások, tréfás incselkedések, színlelt harag a vevő és az árus között, a végén azonban rendesen az, hogy megkötik az üzletet és áldomást isznak rá.

Amott távolabb egy bódé, melyben mézeskalácsot árulnak. Rengeteg gyerek, akik keményen ostromolják szüleiket, az anyák jókedvűen szidják gyerekeiket, hogy nem lehet őket jóllakítani édességgel és hogy mikor alig telik a szükségesre, ne nyalakodjanak hát örökre.

De azért pörölés közben előszedik a bugyellárist s a gyerek mindkét keze tele lesz mézeskaláccsal, s ahol az anya kicsit szűkmarkúnak bizonyul, az apa okvetlenül megveszi, amit a gyermek kíván.

A mézeskalácsos bódé előtt azonban nemcsak gyermekek, hanem ifjú, délcegtermetű, jóképű, izmos, fiatal legények is állnak. Ezek mézeskalácsból készült szíveket vásárolnak. A szív közepén egy nagy tükör és mellette kis versike, mely a leány szépségét és jóságát dicsőíti. A legények hosszas alkudozás után megvásárolják a szíveket és mosolyogva nyújtják a piruló

leánykának, figyelmeztetvén a versre, melyben meg vagyon írva, hogy az ő szívök is éppen így lángol és eped a hajadonért, mint azé, ki a tükör mellé a rigmusokat írta.

Mikor tovább járkáltunk, láttuk, hogy minden kalmár bódéja előtt áll egy csoport vásárló. Hetivásár alkalmával, úgy tartja a vidékinép, minden olcsóbb és ilyenkor tódul be a falvakból, hogy szükségleteit beszerezze.

A nagypiac egyik sarkában cigányok játszottak. Barna, füstösképű legények húzták a magyar nótákat. Eleinte mélabús dalokat, melyek úgy megkapják az ember szívét, hogy alig bír a hatásuktól szabadulni. Míg e nótákat hallgatjuk, úgy érezzük, hogy életünk egybeforr e nemes és sok veszélyt, bajt, szerencsétlenséget oly nemesen és erősen kiállt magyar néppel. Mintha egész históriájuk, telve küzdéssel, megpróbáltatással, szenvedéssel, majd diadallal, hősiességgel, mind-mind itt folya le előttünk, míg ezeket a lassú magyar dalokat halljuk.

Aztán egyszerre más húrokon játszott a cigány! Friss, vidám nótákra gyujtott s a jóképű, vállas legények táncraperdültek egy-egy csinos leánnyal. Megálltam és gyönyörködve néztem a táncoló párokat. Az erős, sugár, barna férfiak arcáról eleven élet, bátorság és értelem sugárzott. És néztem a csinos, kedves, üde leányarcokat, amint kedves bájjal és vidám temperamentummal örülnek a táncnak, a napsugárnak, a saját ifjúságuknak, - az életnek.

Majd továbbmentünk és megálltunk a nagytemplom előtt. Ferenc a templomra mutatott:

- Itt fognak Márk és Mária örök hűséget esküdni egymásnak, - mondotta meghatott hangon. - Később, ha akarod, megnézhetjük a templom belsejét is. Egy igen szép, finom tónusú oltárkép van benne. De most már ideje lesz visszafordulni, mert különben elkésünk az ebédre. Már pedig a magyar ember szeret pontosan ebédelni, és ebben a dologban, mi tagadás, édesapám sem érti a tréfát.

Így hát hazafelé indultunk, útközben azonban valami nagyon különös esetnek lettünk szemtanúi.

Ez a dolog oly mély benyomást keltett bennem, hogy nem mehetek el szó nélkül mellette.

A nagypiacot elhagyva, egy kisebb térre értünk. A téren egy csoport ember izgatottan vett körül valakit. Mikor odaértünk, tiszteletteljesen utat nyitottak számunkra.

Akkor láttuk, hogy a csoportosulás közepett egy paraszt éppen most tápázkodik fel a földről. A nehezen felcihelődő ember szemmel láthatólag nagyon dühös volt.

- De hiszen mondtam már, hogy valaki meglökött. - Igenis, meglöktek és úgy estem el.

- Ugyan bizony, ki az ördög lökhette volna meg kendet? Hiszen senki sem volt a közelében. Biztosan jól felhőrpintett a garatra.

- De mikor mondom, hogy nem ittam, eszemágában sem volt. Egy korty pálinka, vagy egy pohár bor csak nem sok és nekem ma annyi sem csúszott le a torkomon.

Aztán méltatlankodva mondotta:

- Egészen jól és tisztán éreztem, hogy valaki erősen meglökött.

Most már Radvánszky Ferenc is közbelépett és csendet parancsolva az izgatott embereknek, kérdőre vonta a parasztot.

Az ember, ki ruhájáról a port tisztogatta, elmondta, hogy ő szép nyugodtan ballagott, mikor egyszerre csak valaki erősen mellbeütötte. Úgy érezte, mintha egy láthatatlan alak rohanna vele szembe és az ütődött volna hozzá. A teljesen váratlan, erős lökéstől elbukott és leesett a földre.

Ezzel szemben a körülállók, sőt még maga a földre bukott paraszt is azt állította, hogy senkit sem láttak sem jönni, sem rohanni s egészen váratlan, feltűnő esemény volt az ember felborulása.

Őszintén szólva nem igen értettük ezt a különös esetet, mert hogy a paraszt nem volt részeg, az egészen bizonyos. Közel állt hozzánk és lehelletén egyáltalán nem érzett semmiféle alkoholt.

De egyébként is egész viselkedésén, magatartásán, taglejtésén, beszédén, minden szaván látszott, hogy teljesen józan és épelméjű.

- Nem lehet másként, - mondta Radvánszky Ferenc - mint hogy ez az ember elszédült, megtántorodott és elesett. Aztán a hirtelen elszédülésben azt képzelte, hogy meglökték és most komolyan kitart képzelődése mellett.

Nem tehattunk egyebet, mint továbbmentünk, de Ferenc még megfordult és így szólt a parasztemberhez.

- Ha valami baja lenne, vagy úgy érezné, hogy valaki megint mellbelökte és szédülni kezd, azonnal jöjjön hozzánk, a Radvánszky-házba. Édesapám majd megvizsgálja kendet és ha szükségesnek találja, valami orvosságot is rendel.

Ezzel aztán folytattuk utunkat, beszélgetés közben teljesen megfélemedtünk az egész dologról.

Tizenkettő felé járt. A déli órában a város utcái nagyon élénkek voltak. Járó-kelők siettek előttünk, elegáns díszes fogatok robogtak el mellettünk a széles kocsiuton. Néhány lovagló alakot is láttunk és én gyönyörködve néztem a pompás, karcsúbokájú, nemes fajlokat.

- Jó lesz, ha szedjük egy kissé a lábunkat, - mondta Ferenc - nehogy lekéssünk az ebédről.

Már kijutottunk a Dunaparra és gyors léptekkel siettünk végig a kertes, szép házak mellett.

Az egyik ház előtt egy pillanatra megálltam. Az épület teljesen magányosan, nagy kert közepében állt, mellette mindenütt csak üres, beépítetlen telek.

A kert pedig teljesen vad, ápolatlan, elhagyatott. A kertajtó és a ház kapuja egyaránt csukva, az ablakredőnyök mind leeresztve.

Az egész háznak valami elhanyagolt, egyben végtelenül komor, kietlen, szinte ijesztő külseje volt.

Az épület előterében két nagy, öreg tölgyfát láttunk. Az egyik belül már teljesen odvas, széles koronája beárnyékolta a ház homlokzatát. A kökerítést egészen ellepte a moha. A házhoz vezető út fűvel és burjánnal benőve. Az ajtóhoz erősen megkopott kőlépcső vezet. Úgy a földszint, mint az emelet ablakait sűrű zsalu fedte és a teljes elzárkózottság még csak fokozta a ház amúgyis komor külsejét.

Ahogy így az épületre néztem, képtelenségnek tartottam a gondolatot, hogy ebben a kietlen oduban valaki lakhassék.

- Kié ez a ház? - kérdeztem Ferencről.

- Egy nagyon különös emberé, - felelt a kapitány.

- Úgy? - mondtam kissé elgondolkozva. - Ez a rozoga épület teljesen elcsúfítja az utcát. A városnak meg kellene vásárolni és leromboltatni.

- Annál is inkább, - vágott szavamba Ferenc - mert akkor legalább reményünk lehetne arra, hogy a tulajdonostól, ki semmiképpen sem népszerű alak itt, egyszer és mindenkorra megszabadulnánk. És elmenne innen a pokolba, ahol - legalább is a zimonyi közvélemény szerint - már kitűnő helyet tartanak készen a számára.

Hangosan elkacagtam magam.

- Ugyan?! És ki ez az érdekes személyiség, ki annyira foglalkoztatja városotok öreg hölgyeinek fantáziáját?

- Egy német ember, - felelt kurtán a kapitány.

- Német? - kérdeztem érdeklődve.

- Igen egy porosz származású férfi.

- Ugyan? És hogy hívják?

De ebben a pillanatban, mikor Ferenc felelni akart, a ház ajtaja legnagyobb meglepetésünkre kinyílt.

Két férfi lépett ki az ajtón. Az öregebb körülbelül hatvanéves lehetett, néhány lépéssel hátramaradt a fiatalabbtól és így kísért.

A fiatalabbik magastermetű volt. Az öreg éppen ebben a pillanatban tiszteletteljesen elbúcsúzott tőle.

A másik férfi pedig hátra sem nézett, hosszú, gyors léptekkel haladt végig a kerten és energikus mozdulattal nyitotta ki a kaput.

- Ejnye, - mormolta Radvánszky Ferenc meglepetve - hát ez itt van? Sejtelmem sem volt róla, azt hittem, hogy már elutazott.

Az idegen férfi most hátrafordult, szembenézett velünk.

Mindeddig nem láthattam jól az arcát, de most teljes biztossággal felismertem és szinte felkiáltottam meglepetésemben.

A magas, szőke, porosz férfi volt, kivel Pesttől Vukovárig együtt utaztam és ki ott kiszállt a hajóból.

Ebben a pillanatban az idegen férfi és Ferenc tekintete összevillant.

Radvánszky Ferenc tekintetében néma megvetés és kemény ellenszenv, a másikéban pedig düh és elkeseredett gyűlölség látszott.

Aztán az idegen férfi elfordította fejét és gyors léptekkel megindult velünk ellentétes irányban.

- Igen, ez ő... kétségkívül ő... - mondtam inkább magamnak. - De hát hogy lehet, hogy itt van? Hiszen kiszállt a hajóból?

- Hogyan, hát te már találkoztál ezzel az emberrel? - kérdezte meglepetve Ferenc.

Néhány szóval elmondtam neki, hogy Pesttől együtt jöttünk a hajón.

- Csak azt nem értem, - mondtam - hogyan kerül ez most ide? Hiszen a tulajdon két szememmel láttam, mikor kiszállt Vukováron.

- Bárcsak ott maradt volna! - kiáltott fel Ferenc.

- Úgy látszik, nem szimpatizálsz túlságosan ezzel a porosz emberrel.

- Ugyan kérlek, hát ki szimpatizál vele? Egyébként nekem még különös okom is van reá, hogy ellenszenvvel nézzem.

Egy percnyi gondolkozás után folytatta:

- Megkérte Mária húgom kezét, anélkül, hogy családunk a legkisebb közeledéssel vagy bátorítással erre okot adott volna neki. Mikor pedig Mária kikosarazta, hát valósággal magánkívül volt dühében. Azóta ugyan azt hiszem már észretért, hiszen elég ideje volt hozzá, de annyi bizonyos, hogy nagyon erőszakos, kellemetlen, tolakodó alak.

- Hát ő az?! - kiáltottam fel meglepetve.

Most Ferenc nézett reám bámulva.

- Hát hallottál már valamit a dologról?

- Igen, kedves barátom. S most már tudom, teljes biztonsággal tudom, hogy Storitz Ottónak, a híres alchimistának fiával, Storitz Vilmostal utaztam együtt a hajón.

HATODIK FEJEZET.

Következő két napot azzal töltöttem el, hogy Radvánszky Ferencsel végigjártam az egész várost. Sétaközben sokat beszélgettünk, és lassanként meleg barátság fejlődött ki közöttünk. Különösképpen érdeklődtem a magyarországi viszonyok felől s barátom sok érdekes dolgot beszélt el a hazai viszonyokkal kapcsolatban. Annak ellenére, hogy - mint egész családja - lelkes, forró szeretettel ragaszkodott hazájához, mégsem volt elfogult nemzetével szemben. Dícsérte a magyarság jó tulajdonságait, de meglátta a hibáit is. Főként a magyarok egymással való összeférhetetlenségét tartotta a nemzet legnagyobb szerencsétlenségének.

Beszélgetés közben gyakran gondoltam - akaratom és szándékom ellenére - Storitz Vilmosra. Tehát itt Zimonyban lakott a nagy német tudós fia. Mert hiszen kétségtelen volt már előttem, hogy az a szőke, magas, német férfi, akivel együtt utaztam a hajón: Storitz Vilmos. Most már gyűlölködő tekintete, kihívó magatartása sem volt előttem olyan érthetetlen, mert hiszen a táskámról valószínűleg elolvasta a nevemet és így tisztában volt azzal, hogy Vidal Márknak vagyok a bátyja. Sőt valószínűleg azt is sejtette, hogy miért jövök Újvidékre? Hiszen öcsém és Radvánszky Mária eljegyzéséről és megkötendő házasságáról már az egész vidéken beszéltek.

Bár Storitz Vilmos, mint említettem, nagyon foglalkoztatta a fantáziámat, csak annyit tudtam meg róla, hogy Hermann nevű szolgájával teljesen egyedül lakik magányos, komor külsejű házban. Egyébként Hermann sem volt közlékenyebb, sem barátságosabb természetű, mint gazdája. Sőt még arcán is ugyanaz a zord kifejezés ült, szemének tekintete is olyan éles, egyben rideg.

Az volt az érzésem, hogy Hermann, a hűséges szolga állandóan szemmel tart mindkettőnket, már mint öcsémet és engem. Ám ha így volt, meg kell hagyni, hogy Hermann ugyancsak óvatos és ügyes volt, így gyanúm csak gyanú maradt, mert a látszatot mindig meg tudta őrizni és viselkedése sosem volt olyan feltűnő, hogy beleköthettem volna. Sőt gyakran, ha hátrafordultam, sétám közben, senkit sem láttam, aki követett volna, mégpedig olyankor sem, mikor ház, vagy épület, fa, vagy bokor nem volt a közelben, ahová a leselkedő behúzódhatott volna. És mégis, teljesen az az érzés fogott el, hogy valaki állandóan figyel, minden lépésemet követi.

Öcsémnek nem szóltam semmit a dologról. Minek is izgattam volna? Sőt még azt sem említettem meg, hogy Storitz Vilmos itt van a városban és hogy mi ketten, Ferenc meg én, találkoztunk is vele. Nem akartam derűs boldogsággal teli napjait megzavarni. Ám azért magamban gyakran foglalkoztam a kikoszarozott kérővel és őszintén szólva, szívemből sajnáltam, hogy Storitz Vilmos nem maradt Németországban s hogy éppen a házasságkötés előtti napokban kell neki Zimonyban tartózkodnia. De azért abban reménykedtem, hogy a lakodalomig talán mégis csak elutazik. Hiszen ha csakugyan szerette Máriát, akkor neki is kellemetlen ott lenni a városban, amikor a szeretett leány más férfinak fogad hűséget.

Eh, mirevaló a töprenkedés?!... Storitz minden valószínűség szerint hamarosan el fog utazni, hiszen neki is kellemesebb, ha elmegy a vidékről.

Május tizenhatodikán, jókor reggel, éppen mikor elkészültem a reggelivel, Márk öcsém kopogtatott be az ajtón. A délelőttöt arra akartam fordítani, hogy nagyobb sétát tegyek, nem is magában a városban, hanem a környékén, mert nagyon érdekelt minden, mi a magyar viszonyokra vonatkozik.

- Rengeteg dolgom van, kedves Henry, - mondta Márk - s úgy-e nem haragszol meg, ha ma egész nap magadra hagylak és csak este találkozunk Radvánszkyéknál?

- Á, dehogy! - feleltem. - Légy csak nyugodt, egész jól megvagyok én magamban is. Egyébként nagy kirándulást tervezek a mai napra, hogy megnézzem a szántóföldeket és hogy megismerjem a város környékét.

- Ferenc nem jön érted? - kérdezte Márk.

- Nem beszéltük meg tegnap, - feleltem - de légy nyugodt, egyedül is nagyon jól érzem magam.

- Mégis bosszant, hogy egyedül kell töltened a napot, - mondta Márk. - De mit csináljak, rengeteg dolgom van ma. Mindenesetre Henry, ne felejtse el, hogy este hétkor Radvánszkyéknál várunk, és kérlek, légy pontos, ne késsél egy percet se. S tulajdonképpen ma azért is szóltam be hozzád, hogy még egyszer emlékeztesselek, - hiszen tudom, hogy szórakozott vagy - ne feledkezz meg a holnaputáni estélyről.

- Nagyon kedves vagy, Márk, de én azt hiszem, hogy kettőnk közül te vagy a feledékeny, különösen pedig az utóbbi időben. Légy nyugodt, napok óta emlékezetemben tartom a holnaputáni estélyt s már nagy örömmel nézek elébe.

- Én is úgy hiszem, minden kitűnően fog sikerülni és egyébként annak is örülök, hogy megismerkedhetsz a város előkelő társaságával.

Kezet szorítottam öcsémmel s megindultam lefelé a lépcsőn. A legalsó fokoknál legnagyobb meglepetésemre összetalálkoztam Radvánszky Ferencel. Mi mindig előre meg szoktuk beszélni, ha Ferenc értem jött, de most annál is inkább meglepett a dolog, mert előző nap Ferenc már előre bejelentette, hogy nem töltheti velem a napot, mert valami fontos ügyet kell elintéznie.

- Isten hozott, kedves Ferenc. Ez aztán a kedves meglepetés! - És mindkét kezemet feléje nyújtottam.

Némi megdöbbenéssel állapítottam meg, hogy barátom máskor olyan harmonikus kifejezésű arca most komor, szinte gondterhelt. Csak ennyit mondott:

- Kedves Henry, bocsánatot kell kérnem, hogy ilyen alkalmatlan időben állítok be hozzád. De apám arra kéri, ha időd engedi, szentelj neki egypár percet. Azért jöttem most érted, ha nincs valami fontos dolgod, akkor gyere velem együtt haza.

- Természetesen a legnagyobb készséggel állok édesapád rendelkezésére. - Igyekeztem nyugodtan beszélni, de most már én is izgatott lettem s mindketten gyors lépésekkel megindultunk Radvánszkyék háza felé.

Útközben Ferenc egy szót sem szólt. Némán, összeszorított szájjal, elkomorult arccal ment mellettem és tapintatom visszatartott attól, hogy hiábavaló kérdésekkel zavarjam.

Hiszen az öreg Radvánszky ugyis elmond majd mindent, - nyugtattam meg magam. De vajjon mi lehet az, amit velem tudatni akar? Talán Márk és Mária házasságáról?... Istenem, csak nincs valami baj?!...

És szívem nyugtalanul kezdett dobogni.

Megérkeztünk Radvánszkyékhoz. Az inas ajtót nyitott s egyenesen bevezetett bennünket Radvánszky doktor dolgozószobájába.

Radvánszky és leánya már elindultak délelőtti sétájukra, melynek során apróbb bevásárlásaikat is el szokták intézni. Ám azonfelül most, a házasságkötés előtt különösen sok volt a dolog, az elintéznivaló és Márk valószínűleg elkísérte őket. Így hát csak Radvánszky doktor, Ferenc és én voltunk a lakásban.

Akármi is lehet az, amit Radvánszky el akar nekem mondani, - gondoltam magamban - annyi biztos, hogy Márk még mitsem tud róla. Hiszen reggel még olyan vidám, olyan gondtalan volt.

Radvánszky barátságos üdvözléssel fogadott, kezét szorított velem, aztán helyet mutatott az egyik nagy, kényelmes karosszékből. Leültem, ő is helyet foglalt, csak Ferenc maradt állva a kandalló mellett, karjait összekulcsolva mellén, változatlan, gondterhes arckifejezéssel.

- Nagyon köszönöm kedves Henry, - kezdte Radvánszky, - hogy kérésemre ilyen készségesen eljöttél hozzám.

- De hát ez csak természetes, - kiáltottam fel. - Őszintén szólva azonban nagyon izgat a dolog, mert úgy érzem, valami fontos ügy miatt hívtál ide, kedves bátyám.

- Igen, az ügy eléggé komoly és mindenesetre nem kellemes, - mondta a doktor.

- Mária és Márk házasságáról van talán szó?

- Körülbelül. Az ügy ugyanis éppen ezzel a megköthető házassággal van kapcsolatban. De hát mit kertelgessünk, - folytatta - jobb, ha mindent elmondok neked. Mindenesetre előre bocsátom, hogy sem feleségem, sem leányom, sem pedig Márk mitsem sejtjenek az ügyről. Egyedül Ferenc fiam és te leszel beavatva a dologba.

Némán hajtottam meg magam, hogy megköszönjem a doktor bizalmát.

Ám mielőtt Radvánszky doktor rátérhetett volna a beszéd tulajdonképpeni tárgyára, villámgyorsasággal cikázott át agyamon egy gondolat. Vajon az a dolog, amely most szóba kerül, nem áll-e összefüggésben Storitz Vilmossal való találkozásommal? Magam sem tudom mért, de ösztönösen az volt az érzésem, hogy a két ügy között valami összefüggés van.

- Tegnap este, - mondta Radvánszky - feleségem és Mária szerencsére elmentek hazulról, rendelőórám alatt váratlanul beállított Storitz Vilmos... Te talán nem is tudod Henry, hogy ő?...

- Mindenről értesülve vagyok, - vágtam közbe, hogy a magyarázatást megelőzzem.

- Akkor tehát tudod, hogy körülbelül hat hónapja Storitz Vilmos megkérte leányom kezét, mi pedig kikosaraztuk. Ám ő, a helyett, hogy belenyugodott volna a visszautasításba, még egyszer és teljesen hivatalos formában megkérte Mária kezét. Én természetesen, miután leányom hallani sem akart róla, megint csak visszautasítottam.

Mialatt Radvánszky doktor beszélt, Ferenc türelmetlen, hosszú léptekkel járt fel és alá a szobában. Néha-néha odalépett az ablakhoz és kinézett az utcára.

- Hallottam egyet-mást erről a dologról, - feleltem. - Azzal is tisztában vagyok, hogy Storitz jóval Márk fellépése előtt kérte meg Mária kezét.

- Úgy van. Pontosán három hónappal azelőtt.

- S így tehát Storitzot semmiesetre sem azért utasították vissza, mert Márk vetélytársa volt, hanem mert sem te, kedves bátyám, sem pedig Mária nem találtátok ezt a házasságot kívánatosnak.

- Úgy van. Sem nekem, sem feleségemnek nem volt szimpatikus Storitz és az a magányos, furcsa, titokzatos életmód, amelyet folytatott. De egyébként, ha mi még nem is elleneztük volna ezt a házasságot, Mária semmi szín alatt nem ment volna hozzá, mivel felette ellenszenvesnek és kellemetlennek találta. Már pedig akarata ellenére én még ezerszerre előnyösebb házasságba se kényszeríteném leányomat. Így hát a dologról szó sem lehetett.

- Egyébként - folytatta Radvánszky - Storitz, úgy mondják, tekintélyes vagyonú ember, így hát nem külső okok késztettek a házasság visszautasítására, hanem ami a személyét illeti...

- Ismerem őt, bátyám.

- Hogyan? - kiáltott fel meglepetve Radvánszky.

Erre aztán röviden elmondtam neki, hogy Pestről Vukovárig együtt utaztam egy magas, szőke és nyilvánvaló német származású férfival, ki az egész utazás alatt nagyon barátságtalanul viselkedett velem szemben. Később megtudtam, hogy ez volt Storitz Vilmos. Egyébként nagyon meglepődtem, mikor néhány nap múlva itt láttam a városban, mert hiszen tudomásom szerint Vukováron kiszállt a hajóból.

- Szóval itt is találkozta vele? - kérdezte a doktor érdeklődve.

- Igen, - feleltem, - Ferencel együtt, egy sétánk alkalmával éppen akkor mentünk el háza előtt, mikor Storitz szolgájával együtt kijött az utcára. Ekkor állapítottam meg, hogy a *Dorottya* hajó utasa azonos a nagy német tudós fiával.

- Különös - és Radvánszky elgondolkozott. - Itt azt mondták, hogy néhány hete már elhagyta a várost, és azt hittem, hogy csak tegnap érkezett vissza.

- Hiszen egész biztosan távol volt, - szólt közbe Ferenc - Henry máskülönben hogy is utazhatott volna együtt vele?

- Nos, - folytatta Radvánszky - őszintén bevallom, hogy ez az ember a lehető legnagyobb mértékben ellenszenves előttem. Egész lényében, viselkedésében és minden egyes cselekedetében van valami titokzatos, valami megfoghatatlan! Mindig azt a benyomást teszi reám, mintha semmi köze sem volna az emberi társadalomhoz s mintha önmagára nézve nem fogadná el azokat az erkölcsi törvényeket, melyek mindnyájunkra nézve kötelezők s melyek a társadalom alapjai.

És pár pillanatnyi hallgatás után még hozzátette:

- Egyébként az apja, Storitz Ottó, nagy tudós létére is, furcsa hírben állott kortársai előtt.

- Igen, erről már én is hallottam, sőt olvastam is egy újságban, mégpedig, ha jól emlékszem, még Budán. Ez az újság abból az alkalomból emlékezett meg Storitz Ottóról, hogy szülővárosa, mint minden évben, megünnepelni készült a nagy tudós születésnapját. Jól emlékszem, a cikk írója azt állította, hogy Storitz Ottó az alacsonyabb néposztály körében, főképpen pedig szülővárosában, még mindig boszorkánymester hírében áll, sőt a babonás spremergi lakosság még a halottat is felruházta az élő Storitz titokzatos hatalmával. Minden évben valami különös eseményt várnak a spremergiek, mely szerintük Storitz születése évfordulóján fog majd megtörténni s a különös, fantasztikus eseménynek a temető lesz színhelye.

- Nos tehát, ha minderről hallottál, sőt többet hallottál mint én, - mondta Radvánszky doktor - te is természetesnek találod, hogy nemcsak én és családom, de zimonyi barátaim közül is jó néhányan meglehetősen ellenszenvvel kezeltük Storitz Vilmost, aki éppen olyan zárkózott, furcsa, különc ember, akárcsak apja volt, a nélkül, hogy annak nagy tehetségét örökölte volna. Ámbár - tette hozzá - kétségtelen, hogy ő is éleseszű, értelmes ember... Tehát, hogy a

dologra térjek, tegnap, legnagyobb meglepetésemre, beállított hozzám és újból megkérte Mária kezét.

- Hogyan? - kiáltottam fel. - Lehetséges? Ez az otromba erőszakoskodás...

- Úgy van, - bólintott Radvánszky. - Mondhatom, engem is nagyon, nagyon különösen érintett megjelenése. És most úgy érzem, részletesen el kell mondanom, mi is történt Storitz látogatása alatt. Azt hiszem, csak így láthatod teljesen tisztán a helyzetet, Henry.

Mikor Storitz Vilmost az inas bejelentette, egy pillanatig haboztam. Vajjon fogadjam-e egyáltalán ezt az embert? Nem volna-e jobb, ha egyszerűen kiűzném, nem vagyok itthon, s ebből megértené, hogy nem óhajtom a vele való találkozást.

- Mindenesetre sokkal jobb lett volna, édesapám, - mondta Ferenc - ha nem fogadod. Végül is kétszer megmondtuk neki, hogy kérése teljesen hiábavaló, Máriát nem adjuk hozzá feleségül, s az olyan férfi, aki újra felveszi az érintkezés fonálát a családdal, ahol az úri modor keretén belül mindenféle lehetséges módon megmutatták, hogy nem akarnak vele érintkezni, az az ember szerintem semmiféle elnézést, semmiféle kíméletet és semmiféle jóindulatot nem érdemel.

- Lehet, hogy igazad van, - bólintott Radvánszky - de én mégsem akartam a dolgokat a végletekig vinni. Az embernek nagyon nehezére esik, hogy valakit, aki a házába jött, megsértsen. Aztán, őszintén szólva, attól is tartottam, hogy ez a különc alak még arra is képes, hogy botrányt csap. Már pedig arról egy pillanatig sem szabad megfeledkeznünk édes fiam, hogy nemcsak mirőlunk, hanem édesanyádról és Máriáról is szó van. Az ő érdekükben, amíg csak lehetséges, kerülni kell mindenféle botrányt és feltűnést, és ha csak egyetlenegy mód van rá, a dolgokat szépen, simán kell elintézni.

Helyeslőleg bólintottam és így szóltam:

- Teljesen osztom véleményed, kedves bátyám. Nem lett volna helyes dolog Storitzot kiutasítani a házból.

- Már pedig én úgy tettem volna, - kiáltott fel Ferenc - és mondhatom, most is tudnék rá módot, hogy a dolgot egyszerűen és végérvényesen elintézzem.

Szeme haragosan villogott és keze ökölbe szorult.

- Tudom, kedves fiam, - mondta Radvánszky és szeretetteljes mosollyal nézett fiára. - Éppen azért, mert ismerem heves természetedet, éppen azért hívtam ide Henryt, akivel együtt nyugodtan, megfontoltan megbeszélhetjük hármasban a teendőket. De hát most hadd fejezzem be mondanivalómat.

Radvánszky doktor ezzel röviden elmondta a Storitz látogatása alatt történt dolgokat.

Storitz-cal dolgozósobájában találkozott. Helyet mutatott neki és udvariasan ugyan, de mégis félreérthetetlenül kifejezte csodálkozását a váratlan látogatás felett. Storitz erre kijelentette, hogy neki fontos oka volt erre a látogatásra, ő még mindig szerelmes Máriába, nem tud és nem akar lemondani a kezéről. Hangja nyugodt volt ugyan, de látszott rajta, hogy csak nagy erővel uralkodik magán. Radvánszky erre rendkívül hidegen azt felelte, hogy Storitznak bizonyára nincs tudomása leánya eljegyzéséről, mert feltételezi, hogy ellenkező esetben nem is tett volna újabb házassági ajánlatot. Storitz erre vakmerő, kihívó hangon mondta, hogy igenis tud az eljegyzésről, de azt egyáltalán nem veszi komolyan. Misem könnyebb, mint egy eljegyzést felbontani s a maga részéről ragaszkodik ahhoz, hogy Mária a felesége legyen.

Hivatkozott apja érdemeire, saját vagyoni helyzetére, de a doktor félbeszakította, mondván, hogy az e tárgyú beszélgetésnek tulajdonképpen értelme sincsen, mert hiszen leánya Vidal Márk menyasszonya, s miután szereti vőlegényét, aki derék és becsületes ember, semmi ok sincs, hogy ezt az eljegyzést felbontsák.

Erre Storitz önuralmának is vége lett. Dühbe jött és szinte magából kikelten kiáltotta:

- Nos, lehet, hogy Mária nem lesz az én feleségem, de esküszöm, Vidal Márk sem lesz a férje és megkeserülök keservesen mind a ketten, hogy engem kikoszorúztak!

- A szemtelen, alávaló! - kiáltott fel Ferenc, s dühösen járt fel és alá a szobában. - Bárcsak itthon lettem volna, hogy kiebrudaltam az orcátlant!

Ha az a két ember, Storitz Vilmos és Ferenc barátom összeházaszik, bizonyára nem lenne jó vége a találkozásuknak, gondoltam magamban, s bensőleg teljesen egyetértettem Radvánszky doktorral, aki láthatólag azon volt, hogy a két férfi közti összeházasításnak elejét vegye.

- Mikor Storitz Vilmos kimondta ezeket a szavakat, - folytatta Radvánszky - felálltam helyemről, ezzel is jelezve, hogy nem óhajtom folytatni a kínos beszélgetést. Mindössze ennyit feleltem neki:

- Mária esküvőjét néhány nap múlva meg fogjuk tartani.

- Nem fogják megtartani, sem néhány nap múlva, sem később! Mária nem lesz a Vidal Márk felesége.

- Uram, - mondtam - azt hiszem, befejezhetjük beszélgetésünket s az ajtóra mutattam. Mindenki más megértette volna, hogy kiutasították, ám ő még mindig ott maradt. Lehajtotta a fejét, egy percig hallgatott, aztán szelídebbre vált hangon kezdett beszélni s arra kért, hogy legalább halasszam el a házasságkötést s adjak neki valami csekély kis reményt.

Hiába mondtam neki, hogy ne folytassuk tovább a beszélgetést, mert úgyis teljesen hiábavaló minden. Végül a csengőhöz mentem s meg akartam rázni, hogy az inas bejöjjön s így vége legyen ennek a kínos látogatásnak. Ekkor újra dühroham fogta el látogatómat. Hozzám rohant, megragadta karomat és magánkívül, eltorzult arccal kiáltotta.

- Esküszöm, hogy Mária nem lesz Vidal felesége! A fenyegetésem nem üres szóbeszéd! Hatalmamban áll, hogy ezt a házasságot - ha akarom - megakadályozzam. Már pedig akarom! A szép szó, úgylátszik mitsem ért, most hát fenyegetőzöm! És hogy fenyegetőzésem nem üres szó, nem léha fecsegés, azt majd meg fogják látni!

- Magam sem emlékszem pontosan, hogy mit kiabált még, csak azt tudom, hogy szinte magánkívül, dűhtől remegve rohant ki szobámból, nagy feltűnést keltve a szomszéd teremben várakozó betegek között.

- Nos tehát, - folytatta Radvánszky - ez történt Storitz Vilmos tegnapi látogatásakor, s most csak arra kérlek kedves Henry, és téged is Ferenc, ne szóljatok egy szót sem Márknak, sem pedig az asszonyoknak. Nem akarom őket izgatni a dologgal. Téged pedig Ferenc még egyszer figyelmeztetlek és kérlek arra, hogy tudtom nélkül semmiféle fegyveres módon ne intézd el ezt az ügyet.

- Rendben van édesapám, a te kedvedért még ezt is megígérem. De most én kérdezek tőled valamit. Mi lesz, ha ez a szemtelen fráter köt majd belénk, illetve Márkba? Akkor aztán kikerülhetetlen lesz a botrány.

Radvánszky doktor összehúzta szemöldökét, mint mindig, ha mélyen elgondolkozott.

- Mindenesetre leghelyesebb dolog, amit tehetünk, a várakozás. Őszintén szólva nem hiszem, hogy Storitz beváltaná nagyhangú fenyegetését. Aztán meg mit is tehetne ellenünk? Legfeljebb Márkba köthet bele. De éppen ezért hívtam ide Henryt, hogy öccsét lehetőleg szemmel tartsa, és hogy szükség esetén tudtára adja Storitz terveit. Ami pedig Máriát illeti, mindenesetre vigyázni fogok, hogy még véletlenségből se találkozzék össze Storitz-cal, s a cselédségnek a legszigorúbban megtiltom, hogy azt az embert valaha még beengedjék házukba. Ez az, amire az óvatosság kötelez bennünket. Hogyha Storitz még tovább szemtelenkednék, akkor aztán tényleg nem tehetünk mást, mint, ha botrány árán is, de elégtételt veszünk magunknak az erőszakos fráteren.

Radvánszky Ferenc tekintete felvillant, egész arckifejezése elárulta, hogy szeretné, ha az óvatosság már semmire sem köteleznék és kihívhatná a németet.

Beszélgetésünk meglehetősen hosszúra nyúlt, időközben Radvánszky és Mária is hazaérkeztek, ebédhez ültünk s így tehát kirándulásomat délutánra halasztottam.

Természetesen volt gondom rá, hogy ottlétemet Márk előtt kimagyarázzam. Egyébként öcsém annyira el volt foglalva saját dolgaival, hogy jóformán rá se hederített szavaimra.

Az ebéd kellemes társalgás közben folyt le. Mikor felálltunk az asztal mellől, Mária így szólt:

- Kedves Henry, nagyon csalódsz, ha azt hiszed, hogy mi elengedünk. Most már a mi foglyunk maradsz egész napra.

- És mi lesz a kirándulásomból? - kérdeztem.

- Nos, hát, együtt rándulunk ki, - felelte Mária.

- De én messzire akartam menni, - vetettem ellent.

- Sebaj, mi is messzire megyünk.

- Gyalog?

- Gyalog... De hát muszáj olyan messzire menni? Egész biztos, hogy még a ligetet sem ismered jól. Mi lenne, ha kimennénk a ligetbe?

- Nagyszerű, - lelkesedtem. - Csakugyan nem néztem még meg a város egyik nevezetességét. Igaz, holnap akartam oda menni.

- Hát akkor holnapra csinálsz majd más programot, - fejezte be a vitát Mária.

A délutánt a ligetben töltöttük, Radvánszky, Mária, öcsém és én. De tudja Isten, annak ellenére, hogy mindhárman élénkek s jókedvűek voltunk, én valahogy nem tudtam teljesen átadni magam a gondtalan beszélgetésnek. Gondolataim egyre elkalandoztak, emlékezetemben egyre felidéződtek Radvánszky doktor szavai... Nem attól féltem, hogy Storitz Vilmosmal találkozunk útközben. Nem, ez egy pillanatig sem aggasztott. Hanem a fenyegetés nyugtalanított. Az a fenyegetés, melyet Storitz Vilmos Radvánszky szemébe vágott: «Meg tudom és meg akarom akadályozni Mária és Vidal Márk házasságát!»... Vajjon csakugyan van-e Storitz hatalmában olyan titokzatos eszköz, mellyel ezt a házasságot meg tudja akadályozni? Vajjon valóra tudja váltani szavait, vagy pedig üres fenyegetés volt az egész? A józan ész a mellett döntött, hogy Storitz dühében fenyegetőzött, a nélkül, hogy jóformán tudta volna, mit mond? De hiába igyekeztem megnyugtatni magamat, lelki nyugalmam nem állt helyre. És aznap délután többször is átsuhant agyamon hajóutamnak emléke s a kiszállás előtt elhangzott titokzatos fenyegetés.

De ez a nap s a következő is minden incidens nélkül, nyugodtan telt el. Storitz nem mutatkozott. Ám azért a várost nem hagyta el. Visszahúzódott magányos házába. Egyszer, mikor arrafelé jártam, találkoztam Hermann nevű szolgájával, aki éppen kifelé jött. Ugyanakkor Storitz Vilmos keményvágású arca is megjelent az egyik emeleti ablakban. Tekintete Radvánszkyék háza irányába nézett.

Ám május tizenhetedikéről tizennyolcadikára virradó éjszakán különös, váratlan esemény történt.

Márknak és Máriának, mint házasulandó feleknek neve már napok óta ki volt függesztve a templomban. Tizenhetedikén még ott volt a papír, ám tizennyolcadikán annak ellenére, hogy a templomban egy árva lélek sem járhatott, mert hiszen ajtaja ráccsal volt elzárva, ezt a papírt valaki letépte helyéről.

Reggel vették észre a dolgot s az eltépett papírdarabfoszlányokat ott találták a földön. A dolog mindenkit rendkívül meglepett, de természetesen a jegyesek nevét újból kifüggesztették. Ám ekkor még csodálatosabb, még megmagyarázhatatlanabb esemény történt. Egy óra leforgása alatt a papírt újra letépte valaki és a harmadjára kiakasztott cédulával ugyanez történt, ámbár a sekrestyés és mi is figyeltük az arra járókat és senki még csak a hirdetési tábla közelében sem járt. Végül is Radvánszky Ferenc tanácsára a házasulandók névsora elé sűrű vasrácsot tettek.

Természetesen ez az ostoba támadás egy ideig ugyancsak foglalkoztatta a város pletykás vénasszonyait. De miután senki sem tudta megmagyarázni a dolgot és senki sem gyanította, hogy valami komoly háttere is lehet, néhány nap múlva mindenki megfeledkezett róla. Ám Radvánszky doktor, Ferenc és én, mi hárman bensőleg sokat foglalkoztunk a dologgal, sőt egy ízben közösen is beszélünk róla és egyikünk sem kételkedett egy pillanatra sem abban, hogy itt valahogy a Storitz Vilmos keze játszott közre. Úgy látszik, hogy ellenségünk megkezdte titokzatos támadásait.

Igen, mi már mindhárman éreztük, hogy Storitz Vilmos háborút, kérlelhetetlen, könyörtelen harcot indított ellenünk.

HETEDIK FEJEZET.

Természetesen mihelyest első ízben letépték a kihirdetést, azonnal értesítettük a dologról Radvánszky doktort. Később aztán mind a hárman, már mint Radvánszky, Ferenc és én összegyűltünk a Nagyszállóban, hogy ott titokban, a család tudta nélkül meghányjuk-vessük a teendőket.

Abban egyikünk sem kételkedett egy pillanatig sem, hogy Storitz Vilmos volt a tettes. Hiszen kinek másnak is juthatott volna eszébe ez az ostoba és ízléstelen dolog? Ám azt is tudtuk mind a hárman, hogy Storitz Vilmos a kihirdetés letépésével nem fejezte be szereplését. És teljes bizonyossággal vártuk, hogy ellenségünk - mert hiszen most már nyíltan annak mutatta magát, - folytatni fogja támadásait.

Radvánszky Ferenc egészen magánkívül volt a dühtől.

- Oh a gazember! - mondotta és keze fenyegetően szorult ökölbe. - Úgy-e, hogy mondtam édes apám, a legjobb dolog lett volna fegyveres elégtételt kérni tőle pimasz magaviseletéért. Akkor aztán elejét vettük volna ennek az egész ügynek.

Radvánszky doktor igyekezett lecsendesíteni fiát.

- Ferenc, ne feledkezzél meg, hogy mit ígértél nekem s hogy mivel tartozol hugodnak? Hidd el, hogy a mi helyzetünkben nem az a hősiesség, ha fegyveres útra tereljük a dolgot, hanem ha azon igyekszünk, hogy az ügy szép csendben elsimuljon. Nekünk édes fiam az a kötelességünk, hogy amennyiben csak lehetséges, elkerüljük a botrányt, amit Storitz Vilmostal való összetűzésed csapna s ami biztosan nagyon kellemetlenül érintené édesanyádat és Máriát.

- Igen, igen, kedves Ferencem, - vettem magam én is közbe - látod, jó magam sem mondhatok mást, mint hogy a legokosabb dolog türelemmel várni. Igen, türelmesnek kell lenni s egyben óvatosnak, végtelenül óvatosnak.

Radvánszky doktor helyeslőleg bólintott.

- Látod fiam, Henry is egy véleményen van velem. Pedig hát ő is ugyancsak érdekelt fél a dologban.

Radvánszky Ferenc egy pillanatig hallgatott, aztán így szólt:

- Kedves jó apám, hiszen tudom, hogy te mindig csak mindnyájunk javát akartad és akarod. És amit te mondasz, az bizonyára mindig helyes és jó. De látod, én attól tartok, ha erőlesen nem lépünk fel, ez az ember még szemtelenebb lesz és esetleg aztán olyasmit csinál, ami...

- Légy nyugodt fiam, - és Radvánszky doktor hangja most nagyon kemény lett, - légy nyugodt, hogy akkor aztán én is arra foglak kérni, hogy fegyverrel fenyítsd meg ezt a veszedelmes embert. Az én álláspontom a következő: amíg a házasságkötés meg nem történik, mindenestre a lehető legnagyobb óvatossággal fogunk eljárni. Nem hiszem ugyan, hogy Storitz fenyegetései valóban oly veszedelmesek lennének, de azért te, kedves Henry, mindenestre ügyelj arra, hogy Márk este egyedül ne járjon a város elhagyott részén, annál is inkább, mert Storitz nincs egyedül. Úgy mondják, hogy szolgálja, Hermann, vakon követi ura parancsait. Ami pedig a mi házunkat illeti, a cselédségnek már egyszer megmondtam, hogy Storitzot semmi körülmények között be ne engedjék. Most még egyszer ki fogom adni a legszigorúbb utasítást. A házasság megkötése után Storitz kénytelen a megváltozhatatlanba belenyugodni. Hogyha pedig most, a mátkaság ideje alatt még egyszer nyíltan fellépne, mert hiszen ezzel a kifüggesztési históriával végeredményben csak gyanúsítjuk, és gyanúkon kívül semmi más

bizonyítékunk nincsen, - hogyha - ismétlem - a mátkaság ideje alatt Storitz nyíltan fel merne lépni, akkor, kedves fiam, nekünk sem marad más hátra, mint hogy a legerélyesebben járjunk el vele szemben.

Mialatt mi hárman izgatottan tárgyaltunk, a Radvánszky-házban jókedvűen készülődtek az esti nagy ünnepségre. Százötven embert hívtak meg, és tekintettel arra, hogy Radvánszkyék milyen népszerűek voltak nemcsak az egész városban, hanem a környéken is, biztosra vették, hogy a meghívottak közül senki sem fog lemondani. Természetesen már előző nap megkezdődött a munka, hogy a vendégeket méltóan fogadassák. A ház elég nagy volt ahhoz, hogy mindenki számára kényelmesen legyen hely. A nagy szalonban, az ebédlőszobában és Radvánszky dolgozószobájában akarták a vendégeket fogadni. A várószobából pedig kirakták a bútorokat és felszedték a szőnyeget, hogy a fiatalságnak legyen hol táncolni.

Mikor estefelé megérkeztünk, Radvánszkyné és Mária a lakószobában tartózkodtak. A házi-teendőkkal már mindketten elkészültek. Az óriási lakás fényesen ki volt világítva. Radvánszkyné és Mária is ragyogó estélyi toalettben voltak.

Néhány perc múlva bejött Radvánszky doktor is. Díszmagyarba volt öltözve és arcán nyoma sem látszott a néhány óra előtti felindulásnak.

- Azt hiszem, nagyszerűen fog sikerülni ez a mai est, - mondta Mária. - Igaz, hogy a háziaknak szerénységgel ilyesmit állítani, de kitűnő cigánybanda fog játszani és barátnőim, meg én is már előre örülünk a táncnak. Aztán mosolyogva kérdezte Márktól: Hogy tetszik a ruhám?

- Gyönyörű! - felelt Márk elragadtatással és szeme csodálattal siklott végig menyasszonya bájos, karcsú alakján.

Egy pillanatra az ablakhoz léptem, hogy kinézzek az utcára, mert mint hogyha közeledő kocsi zaját hallottam volna. Nem, senki sem érkezett, de a legnagyobb meglepetésemre, sőt megdöbbenésemre egy magas férfialakot vettem észre, aki fel és alá járt a ház előtt. Egy pillanatra megállott és arcára most rávetődött a világosság visszfénye. Felismertem. Storitz Vilmos volt.

Nagyon kellemetlenül érintett, hogy az az ember itt leselkedik, ólálkodik a ház körül. Annál is inkább, mert kora délután, mikor öcsémrel együtt lementünk a szállodából, összetalálkoztunk vele. Hogy véletlenül, vagy szándékosan járt-e arrafelé, azt igazán nem tudnám eldönteni. Ám annyi bizonyos, hogy komor, sőt fenyegető tekintettel mérte végig öcsémet. Aztán egy-két lépést közeledett, mintha csak hozzá akart volna rohanni. Márk is megállt s hideg tekintettel mérte végig a németet. Ám Storitz mintha meggondolta volna magát, összeszorította a száját, továbbsietett a nélkül, hogy egyetlenegy szót szólt volna. Mikor néhány lépésnyire eltávolodtunk tőle, Márk felém fordult:

- Ismered ezt az embert? Tudod, ki volt?

- Tudom, - feleltem - Storitz Vilmos.

- Hát ismered? - kiáltotta meglepetten.

- Igen, Ferencsel egyszer találkoztunk vele. - S lelki szemeim előtt újra felmerült Storitz sápadt, komor tekintetű arca, fenyegetően összeszorított keskeny szája.

- Különös, igazán különös. Én azt hittem, hogy ez az ember már elutazott a városból.

- Úgy látszik azonban, hogy tévedtél és itt maradt. Vagy pedig talán elutazott s visszajött újtjáról, - feleltem és minden erőmmel azon igyekeztem, hogy hangom gondtalannak lássék. - Azt hiszem, - folytattam - mindkettőnknek komolyabb dolga van, minthogy ezzel az úrral foglalkozzunk.

- Igazad van, - felelte öcsém, s ezzel a dolog elintéződött.

De most, hogy Storitz alakját újra megpillantottam, emlékemben felidéződött a néhány órával ezelőtt történt találkozás.

Kilenc óra felé kezdtek szállingózni a vendégek. Ez az estély tulajdonképpen ünnepélyes jellegű volt, mert hiszen Mária és Márk ma este szándékoztak házassági szerződésüket aláírni.

Tíz óra felé már jóformán mindenki megérkezett, és érdeklődésemet most teljesen lekötötte a vendégekkel való foglalkozás.

Most láttam csak, hogy öcsémet mennyire szeretik a városban. Az urak barátságos, örömtől sugárzó arccal üdvözölték és hamarosan teljesen elszakadtunk egymástól. Ő a nagy szalonban volt, én pedig a doktor komolyabb vendégeivel, néhány idősebb férfival a dolgozószobában tartózkodtam.

A szomszéd szobában rázendített a cigányzenekar. Már Franciaországban sokat hallottam a magyar népdalról és a cigányokról, akik a magyar nótát csodálatos művészi szépséggel játsszák a hegedűn. De most, hogy egy egész banda játékát hallottam, minden várakozásomat felülmúlta a valóság. Már a vásáron hallott cigánymuzsika is megkapott. Pedig azok csak egyszerű, falusi cigányok voltak, Radvánszkyék estéjén azonban elsőrendű banda játszott.

Igazi művészek, kik úgy tudják előadni a magyar nép lelkéből fakadt mélabús és szomorú dalokat, hogy még az idegen lelkét is azonnal megveszik vele. Míg ezt a muzsikát hallgattam, úgy éreztem, hogy mindig itt éltem ezen a földön, itt van népem, fajom, itt élnek véreim, hozzátartozóim. Nem is voltam már vendég, a Párizsból ideutazott Vidal Henry. A nóta, a magyar nóta, - mintha engem is magyarrá varázsolt volna.

Később, mikor a cigányok friss, lüktető tánczenébe kezdtek és a fiatalok táncra perdültek, a hangulat nagyon vidám és eleven lett. Fiatal párok nemes szépséggel, fiatalos kecsességgel járták a magyarok nemzeti táncát: a tüzes csárdást.

- Na mi az, Henry? - nevetett Ferenc, aki olyan jókedvűnek, olyan gondtalannak látszott, mintha délelőtti beszélgetésünk meg sem történt volna, - no mi az, hát te megveted a táncot?

- Ugyan, hogy gondolsz ilyet rólam? Én is éppen olyan szenvedélyes táncos vagyok, mint jómagad, csak hogy a csárdáshoz bizony nem értek, és akinek nincs véreben ez a gyönyörű tánc, az ne is vállalkozzék reá, mert különben nevetséges lesz. Majd meglátod, a francia négyesnél és keringőnél én is ugyancsak megállom a helyemet. Utána is nézek, hogy merre van Mária, mert a második valcert nekem ígérte, s emlékezetébe akarom juttatni, nehogy meglepedjék róla.

- Csak a másodikat, - incselkedett velem Ferenc. - Mért nem az elsőt?

Én is belementem a tréfába.

- Ugyan kérlek, hogy is kérdezhetsz ilyet? Nem tudod, hogy az első tánc mindig a vőlegény jogos tulajdona? Csak nem akarsz, hogy véres viszályba keveredjek az öcsémmel?

Az első valcernek vége volt. A cigánybanda éppen egy kis szünetet tartott és már-már felzendült a második valcer dallama, mikor hirtelen valami furcsa, idegenszerű hang zavarta meg a zenekar ütemeit. A cigányok maguk is zavartan abbahagyták a játékot, a vendégek kíváncsian fordították hátra a fejüket, mindenki azt hitte, hogy valami meglepetésről van szó, a háziakat kivéve, akik nem tudták mire vélni a dolgot? Mert kívülről, egyre erősödve, egy idegenszerű dallam hangzott fel. Egy mély férfihang énekelt teljes erővel és mint hogyha az éneklő egyre közeledett volna a folyosó felől a terem felé, az énekhang egyre erősebb lett.

- Mi ez? - kérdeztem meglepetve a közelemben álló Ferenctől. Halk hangon beszéltem, nehogy a körülállók meghallják.

- Sejtelmem sincs róla, - felelt meglehetősen izgatott hangon.

- De hát egyáltalán, honnan jön ez az ének? Az utcáról?

- Nem igen hinném...

Igaza volt, mert hiszen a hang egyre erősödött, mintha valaki közelebb és közelebb jött volna a termekhez.

Ferenc karonfogott és gyors lépésekkel mentünk ki a folyosóra, le egészen a kert ajtajáig.

Sehol sem láttunk senkit. Mindkettőnknek megmagyarázhatatlan volt az eset, de azért uralkodtunk magunkon, hogy a vendégek ne vegyék észre izgalmunkat.

- A verandán maradunk, - mondta Ferenc, s míg látszólag gondtalan beszélgetésbe merültünk, élesen, minden erőnket megfeszítve figyeltük a kertet és a nyitott ajtókon át a termeket.

Egy pillanatra Radvánszky né is kijött a szalonból és kérdő pillantást vetett Ferencre.

Fia tagadó fejmozdulatára tüstént vissza is vonult; szemmel láthatólag sem ő, sem pedig a vendégek nem tulajdonítottak különösebb fontosságot az egész esetnek.

A hang egyébként most már el is hallgatott.

A háziasszony jeladására a cigányok játszani kezdtek, a valcer ütemeire néhány fiatal pár kecsesen, könnyedén forgott a táncteremben. Az ajtóban megjelent Mária karcsú, gyengéd alakja, kedves mosollyal hívott magához és így szólt:

- Nos Henry, mi lesz a valcerünkkel?

Odaléptem hozzá, meghajoltam, karomat nyújtva neki, hogy átvezessem a szomszéd terembe.

Ám ebben a pillanatban újra felharsant a titokzatos hang. Vad gyűlölségtől izzó ének szakította meg a vidám, gondtalan mulatozást... Mintha a közvetlen közelségben énekelt volna valaki. Igen, most már egész tisztán hallatszott, nemcsak a dallam, de az ének is. A titokzatos valaki a Gyűlölet himnuszát énekelte, ezt a gyűlölséggel teli és szerencsétlenségre hirhedtté vált éneket.

A cigányok zenéje elhallgatott, a vendégek rémülten hagyták abba a beszélgetést. Rettenetes volt látni az imént még jókedvű, gondtalanul vidám arcokat, melyekre most ráült a rémület torz vonása.

Mert az ének most már a szalón közepéről hallatszott, de az éneklőt senki sem látta.

Az a rejtelmes, megfoghatatlan dal, ez a láthatatlan valaki, aki a dühtől és gyűlölségtől izzó szavakat beharsogta a terembe, valóságos pánikot idézett elő. A nők egypár pillanatilag mozgatlan félelemmel, dermedten ültek helyükön, de aztán ijedt sikoltással ugráltak fel. Radvánszky né kétségbeesett sikoltással tördelte a kezét, Mária halászápadtan roskadozva támaszkodott az ajtónak, egyedül Radvánszky doktor őrizte meg nyugalmát, önuralmát.

- Nyugalom, hölgyeim és uraim, - kiáltotta harsány hangon, - csak hidegvér és nyugalom, hiszen valószínűleg csak valami ostoba tréfáról van szó. Kérem csak csendesen, felnőtt úri emberek ilyen csekélység miatt igazán nem vesztek el a fejüket.

Bámulnom kellett Radvánszky doktor fegyelmezettségét. Mert jól láttam, hogy teljes erejére szüksége van, hogy önuralmát megtartsa. Arca halászápadt volt.

A fiatal Radvánszky Ferenc tűzben égő, villogó szemmel rohant végig a termen s egyik kezét kinyújtva, mintha ezzel a kézzel akarná megragadni a titokzatos valakit, az alávaló merénylet elkövetőjét.

A Gyűlölet himnusza már elhangzott. Csönd volt...

És akkor láttam... Igen, láttam... De nemcsak én, de mindnyájan, akik ott voltunk...

A házassági szerződés oda volt téve a kandalló párkányára, egy nagy virágcsokor mellé, melyet Márk ma adott menyasszonyának.

Most egy láthatatlan kéz hirtelen megragadta a házassági szerződést a virágcsokorral együtt és darabokra tépte mind a kettőt.

Virágszirmok és papírdarabok repültek a földre és mi, kik a rémülettől dermedten álltunk helyünkön, világosan hallhattuk, hogy egy láthatatlan láb reátapos a lehullt virágszirmokra.

Pánikszerű félelem lett úrrá az egész társaságon. Ez a rejtelmes, megfoghatatlan dolog még a legbátrabb szíveket is megrémítette.

Az emberek teljesen elvesztették a fejüket és egy-két dermedt pillanat múlva mindenki azon volt, hogy mentül gyorsabban elhagyja az elátkozott termet.

Radvánszky Ferenc hozzám sietett és felindulástól remegve ragadta meg karomat...

- Ez Storitz volt, - mondta dühtől fojtott hangon.

- Storitz? - mondtam és már a gondolatra is egész testemet hidegrázás borzongatta meg.

És ebben a pillanatban olyan dolog történt, mely még csak fokozta megdöbbenésemet és mármár azon a ponton voltam, hogy elveszítem józan eszemet.

Igen, ez nem káprázat. Tisztán, világosan láttam, hogy Mária mirtuskoszorúját a kis fehér selyempárnáról egy láthatatlan kéz felemeli és a koszorú, a nélkül, hogy bármiféle élőlényt látnánk mellette, végiglibeg az egész termen, ki az üveges verandára s végül pedig eltűnik a kert fái között.

- Nem, nem, - kiáltott fel Radvánszky Ferenc - ezt már igazán nem tűrhetem. - És ezzel mint az őrült rohant a kertbe, onnét ki az utcára.

Én pedig utána. S mind a ketten lélekszakadva rohantunk Storitz magányos háza felé.

Lihegve álltunk meg a kertajtónál. A házban, úgy látszik, még ébren voltak, mert az egyik emeleti ablakból halvány világosság szűrődött ki. Radvánszky Ferenc teljes erejével megrázta a kilincset.

A nélkül, hogy teljes világossággal tudtam volna, hogy mit teszek, én is segítettem neki és egyesült erővel ráztuk az ajtó kilincsét.

Ráztuk a kilincset, döngöttük az ajtót, de az erős vaszár nem engedett. Már néhány perc óta folytattuk sikertelenül az ostromot és a sok izgalom, a hiábavaló idegfeszültség miatt teljesen elvesztettük önuralmunkat.

Ám egyszerre a kertajtó kinyílt. Radvánszky a nagy megdöbbenéstől szinte hátrahőkölt. Mindketten tévedtünk, mikor Storitz személyében kerestük a bűnöst. Storitz nem hagyta el a házat. Storitz otthon volt, mert hiszen ő nyitotta ki az ajtót, ő maga állt ott előttünk.

NYOLCADIK FEJEZET.

Természetes, hogy másnap már korán reggel az egész városban, széltében, hosszában tárgyalták a Radvánszky-házban történt rejtelmes dolgokat.

Nemcsak a vénasszonyok köszörülték rajta nyelvüket, hanem szinte mindegyik család meghányta-vetette a különös esetet.

Azt hiszem nem is szükséges mondanom, hogy ezzel a kínos incidenssel a kellemesnek ígérkező este szomorú véget ért. Mária és Márk kétségbe voltak esve. Az elszakított házassági szerződés, a széttépett menyasszonyi csokor, a szemük láttára elrabolt mirtuskoszorú, mindez végtelenül lesujtotta őket. Mária könnyektől fojtott hangon mondta:

- Istenem, milyen baljóslatú jel is ez a házasságkötés előtt.

Emlékszem, hogy aznap rengeteg ember csoportosult Radvánszkyék háza előtt. Különösen az egyszerűbb társadalmi osztályból való asszonyok gyülekeztek a ház előtt és sokért nem adják, ha bepillanthatnak valamelyik ablakon.

Természetesen mindenki a Radvánszky-házban történt eseményekről tárgyalt.

Sem Radvánszkyné, sem Mária nem mentek ki aznap az utcára, hogy a lakosság kellemetlen kíváncsiságától megmeneküljenek.

Nyolc óra tájt kinyílt szobám ajtaja és öcsém lépett be. Szegény Márk, a közelmúlt izgalmai rendkívül megviselték. Máskor oly nyugodt, derűs arca most dult volt és rendkívül fáradt.

- Radvánszky doktor és Ferenc szeretnének beszélni veled, Henry. Azt hiszem, te is azon a nézetem vagy, hogy jobb, ha nálunk beszéljük meg a teendőket, mint a Radvánszky-házban, ahol csak újból felizgatnánk Máriát és anyját.

Teljes mértékben osztottam öcsém véleményét... Magam is azon a nézetem voltam, hogy jobb, ha a szállodában hányjuk-vetjük meg a teendőket.

Akárcsak öcsém, Ferenc is rendkívül izgatott volt. Ideges léptekkel járt fel és alá a szobában.

Csodálnom kellett az öreg Radvánszky önfegyelmességét, arca nyugodt, mozdulatlan, csak szokatlanul sápadt arcszíne árulta el, hogy az izgalmak őt is felette megviselték.

Természetesen a beszéd azonnal arra a tárgyra terelődött, mely mindennél jobban foglalkoztatta érdeklődésünket, fantáziánkat, mely feldúlta harmonikus életünk nyugalmát: a Radvánszky-házban történt merénylet.

- A merényletet - mondta Radvánszky Ferenc sötét hangon, - csakis olyan személy követhette el, aki ellensége házunknak. Mert azt, úgy hiszem, magyarázni is felesleges, hogy itt nem holmi ízléstelen tréfáról van szó.

Őszintén szólva, magam is éreztem, hogy Ferencnek igaza van. Ám mégis úgy gondoltam, kötelességem megnyugtani - legalább is valamennyire - a két izgatott kedélyű fiatalembert:

- Én úgy gondolom, kedves Ferenc, kissé túlon túl nagy fontosságot tulajdonítunk az egész ügynek. Igazán nem látom be, miért ne lehetne valami rosszul sikerült tréfáról, valami ostoba bűvészmutatványról szó. S mivel a dolog balul ütött ki, a szerencsétlen szerző nem is mer jelentkezni.

- Henry, te tréfás kedvben vagy?! Hiszen magad sem hiheted el egy pillanatra sem azt a magyarázatot, amit az imént adtál nekünk, - felelt ingerült hangon Ferenc.

Elpirultam és zavarba jöttem. Ám ekkor az öreg Radvánszky jóságosan közbevágott:

- Hagyd, Ferenc, hiszen tudhatnád, hogy Henry csak bennünket akart megnyugtatni.

Nem szoltam semmit, mert hiszen éreztem, mindnyájan éreztük, hogy Radvánszky-nak igaza van.

- Ami engem illet, - folytatta Radvánszky - én csak egyféleképpen tudom megmagyarázni a dolgot, illetve előre is beismerem, hogy ez a magyarázat sem kielégítő, és nem biztos, csupán feltevés, lehetőség. Én ugyanis azt hiszem, hogy valaki szántszándékkal követte el a tegnapi merényletet, ám e mögött a valaki mögött valami titokzatos és számunkra érthetetlen hatalom áll és éppen e miatt tört ki a pánikszerű félelem.

- Ez a magyarázat annál is inkább elfogadható, - vetette közbe izgatott hangon Ferenc - mert hisz a titokzatos valaki a Gyűlölet himnuszát énekelte, bizonyos azért, hogy a magyar nőket és férfiakat felingerelje. Hiszen mindenki előtt ismeretes, hogy a magyarok nemzeti önérzetét mennyire sérti ez az ének.

- Ami Henry magyarázatát illeti, - folytatta Radvánszky doktor az ő nyugodt hangján - az már azért sem elfogadható, mert láthatatlan bűvész vagy hasbeszélő nem szakíthatta el a házassági szerződést és Mária csokrát és nem vihette ki szemünk láttára a menyasszonyi koszorút. Nincs a világon olyan bűvész, aki ilyesfajta mutatványra képes lenne.

- Oh, - kiáltott Márk - sose fogom elfelejteni azt a szörnyű látványt. A menyasszonyi koszorú végiglibeggett a szobán, ki a verandán át a kertbe, a nélkül, hogy láttuk volna azt az embert, ki szemünk láttára ellopta.

Néhány pillanatig mindnyájan hallgattunk. Emlékünkben újra felidéződött a tegnapi este történt kínos esemény. Azután Radvánszky doktor szólalt meg.

- Én csakis annál a feltevésnél maradhatok, hogy valaki szántszándékkal követte el azt, amit elkövetett, és ez a valaki nem lehet más, mint családunk ellensége, akinek érdekében volt, hogy megzavarja az ünnepséget, hogy botrányt okozzon a házban.

Radvánszky doktor szavai tulajdonképpen nem is nekünk szoltak, hanem Márk öcsémnek, aki mitsem tudott Storitz látogatásáról a Radvánszky-házban és éppen ezért nem is gyaníthatta, hogy kinek a keze van benne az ügyben.

- Egy ellenség? - kiáltott Márk. - Olyan ember, aki nektek és nekünk is ellenségünk? Én csak egy ilyet ismerek, egyetlenegyten ebben a városban.

Elhallgatott, mintha félne kimondani azt a szót, amivel egy esetleg ártatlan embert gyanúsít meg ilyen förtelmes cselekedettel.

De Radvánszky Ferenc türelmetlenül folytatta:

- Helyes nyomon jársz, Márk. Neked és nekünk csak egy ellenségünk lehet a városban, és ez...

- Storitz Vilmos? - suttogta, inkább kérdő, mint állító formában testvérem.

- Úgy van, ő! - mondta komor hangon Ferenc.

És ekkor néhány rövid mondatban felvilágosítottuk Márkot arról, amit mindeddig nem tudott. Elmondtuk Storitz Vilmos látogatását, Radvánszky doktor válaszát házassági ajánlatára, Storitz fenyegetőzését és azt, hogy erre Radvánszky doktor kiutasította házából. Mindent összevetve, szinte bizonyosra vehetjük, hogy Storitz, ha éppen személyesen nem is rendezte a tegnapi esti csinos kis színjátékot, de azért a keze alaposan benne volt a dologban.

- És ti mindeddig egy szót sem szóltatok nekem erről! Csak most, csak ma tudom meg, hogy az én imádott Máriám milyen veszélyben forog. Igazán kegyetlenek vagytok! De most legalább odáig vitte ez a fickó a dolgot, hogy okom és jogom van felelősségre vonni!

- Hadd csak Márk, ez a mi kötelességünk, - kiáltott fel Radvánszky Ferenc. - Végre is apám házáat érte a sértés!

- De az én menyasszonyomról van szó! - felelt Márk.

Szemmel láthatólag mindkettő alig bírt uralkodni magán, annyira elfogta őket a düh, annyira vágytak arra, hogy Storitzot megbüntessék.

Közbevettem magam, hogy legalább valamennyire lecsillapítsam őket.

- Ne feledjétek el, hogy mindaz, amivel Storitzot vádoljuk, csak feltevés és korántsem bizonyosság. Mert végül is nem mondhatjuk neki, hogy: «Ön volt tegnap este a Radvánszky-házban, ön zavarta meg az ünnepet a Gyűlölet himnuszával! Ön tépte szét a házassági szerződést és a virágcsokrot, ön vitte el Mária menyasszonyi koszorúját!» Meg vagyok győződve, hogy azt felelné: «De uraim, honnan veszik ezt a feltevést? Hiszen én otthon voltam este, sőt önök is tanuk erre, hiszen mikor éjjel hozzám rohantak, én magam nyitottam ajtót.»

Márk kérdő tekintettel nézett rám.

- Hát ebben igaza van Henrynek, - mondta Ferenc sötét hangon - azt a gazembert tényleg otthon találtuk tegnap éjszaka. Ugyanis ösztönszerűleg őt gyanúsítottam már az első pillanatban. Az is igaz, hogy jódarabig várokoztattott minket, amíg kinyitotta az ajtót, de tagadhatatlan, hogy mégis csak ő volt, saját személyében.

Végül is hosszas vitatkozás után megállapodtunk abban, ami mindent összevetve a legokosabbnak látszott: elmegyünk a városházára és a rendőrfőnöknek tudtára adjuk a történeteket. Elmondunk neki őszintén mindent, hogy milyen szándékai voltak Storitznak Radvánszky Máriát illetően, hogyan viselkedett Radvánszky dolgozószobájában, mikor ismételten kosarat kapott. Végezetül néhány szóval jó lesz megemlíteni, hogy már apja, Storitz Ottó is milyen furcsa hírben állott kartársai előtt. A rendőrfőnök mindenesetre szemmel fogja tartani Storitzot, akinek egyénisége és viselkedése tagadhatatlanul gyanús: ha pedig van valami mód arranézve, hogy a város megszabaduljon jelenlététől, az is minden valószínűség szerint neki fog eszébe jutni.

Azt hiszem, mondanom sem kell, nem volt könnyű dolog, amíg erre az elhatározásra jutottunk. Mert Márkot és Ferencet alig bírtuk visszatartani attól, hogy fegyveres útra ne tereljék ezt az ügyet, és Radvánszky meg jó magam minden ékesszólásunkat latbavetettük, amíg tervüktől elálltak.

Végre ők is belátták, hogy csakugyan az a leghelyesebb, amit tehetünk. A rendőrség szükség esetén mindenesetre több energiát fejthet ki, hiszen több eszköz is áll rendelkezésére, mint a magányos embernek.

- Azonfelül - mondta Radvánszky doktor - valószínűnek tartom, hogy tegnapi látogatástok után Storitz be sem engedne titeket. Erőszakkal pedig nincs jogotok belépni. Erőszakkal csakis a rendőrség léphet fel. Én mindenesetre arra fogom kérni a rendőrfőnököt, hogy tartson házkutatást Storitz házában, hátha találunk valami nyomravezető dolgot?

Abban egyeztünk meg, hogy Márk visszamegy a Radvánszky-házba, mi hárman pedig felmegyünk a Városházára.

Féltizenegy óra volt, mikor leértünk az utcára. Említettem már, hogy a városban jókora port vert fel a tegnap esti jelenet, szélteben, hosszában csak erről tárgyaltak. És mikor meglátták, hogy a városházára megyünk, azt hiszem, mindenki tisztában volt, hogy mi az oka ennek az útnak?

Megérkeztünk a városházára s Radvánszky doktor szólt a folyosón lebzselő hajdúnak, hogy jelentsen be minket a rendőrfőnöknél. Alig egy perc múlva már ki is nyílt az ajtó s maga a rendőrfőnök sietett felénk.

Barátságosan üdvözölte a két Radvánszkyt, aztán miután bemutatott neki, velem is magyaros szívességgel kezét fogott. Bevezetett bennünket dolgozószobájába, ahol Radvánszky doktor tüstént el is mondta idejővetelünk okát.

Székely rendőrfőnök kicsinytermetű és hízásra hajlamos férfi volt. Feje szinte aránytalanul nagy testéhez képest, arca roppant energikus.

A rendőrfőnök arcán a szempár volt legfeltűnőbb. Rendkívül éles, átható tekintetű szürkés-kék szeme valósággal rátapadt az emberre. Ez a furcsa, hideg, kutató tekintet szinte belefűrödött abba, akire gazdája rászögezte, a nélkül, hogy a rendőrfőnök gondolataiból bármit is elárult volna.

Mialatt Radvánszky előadta a tegnap este történeteket és azokat az okokat, melyek arra készítették, hogy Storitzot gyanúsítsa meg a titokzatos tett elkövetésével, Székely átható tekintete szinte állandóan rajtam pihent.

Mikor Radvánszky befejezte mondanivalóját, melyet német nyelven adott elő az én kedvemért, egy-két pillanatnyi hallgatás után megszólalt a rendőrfőnök.

- Egyet s mást hallottam már a tegnap este történetekről. Természetesen az Ön elbeszélése egészen más megvilágításba helyezi a dolgokat. Végtelenül örülök, hogy a rendőrséghez fordultak, higgyék meg, sohasem jó az ilyen rejtélyes ügyet egyénileg elintézni. Végeredményben az ember nem tudhatja, hogy kivel, vagy esetleg kikkel áll szemben? Ne haragudjon kedves kapitányom, - fordult mosolyogva Ferenc felé - de már ebben a tekintetben teljesen édesapjának és Vidal úrnak volt igaza.

(Ugyanis Radvánszky futólag megemlítette, hogy Márk és Ferenc azon a nézetben voltak: az ügyet személyesen kell elintézni.)

- Nos tehát, hogy a dologra térjünk, - folytatta a rendőrfőnök - önök Storitzra gyanakodnak, aki feleségül akarta volna venni Mária kisasszonyt?

- Úgy van, - mondta határozott hangon Radvánszky.

Egyébiránt a rendőrfőnököt egy szikrát sem lepte meg ez a gyanúsítás.

- Mégis, mire alapítják ezt a feltevést? - kérdezte aztán. - Csupán csak arra a tényre, hogy Storitz kosarat kapott és bosszút akar állni szerencsés vetélytársán és a menyasszonyon?

- Gyanúnkat több indok is támogatja, - felelt Radvánszky. - Elsősorban is Storitz néhány nappal ezelőtt fent járt nálam és újra megkérte lányom kezét. Mikor visszautasítottam, fenyegetődni kezdett és azt kiabálta, hogy ez a házasság nem fog megtörténni. Egy-két nap múlva egy láthatatlan titokzatos valaki leszakította, - még pedig több ízben - a templomban Mária és Márk nevét a házassulandók táblájáról.

- Erről is hallottam, - bólintott a rendőrfőnök.

- Nos tehát, feltevésem szerint az a láthatatlan valaki azonos a tegnap esti ugyancsak láthatatlan merénylővel. És az pedig tagadhatatlan, hogy a tettes csakis családom ellensége lehet. Már pedig Storitz Vilmoson kívül - akire egyébként saját fenyegetődzése terelte rá a gyanút, - nekem más ellenségem nincs.

- Hm, hm, - mondta a rendőrfelügyelő - annyi biztos, hogy különös, nagyon különös ügy. Mert hiszen a rendőrség húsból és vérből való gonosztevőket szokott üldözni, nem pedig láthatatlan rémeket. Ám kísértetek nincsenek, legalább is mi rendőrök nem hiszünk bennük, és így biztosra veszem, hogy a láthatatlan valaki néha éppen úgy látható, mint bárki más. Csak éppen hogy a nyitjára kell bukkanni a dolognak és akkor a legbonyolultabb ügy is végtelen gyorsan és egyszerűen megoldódik... Ami ezt a Storitzot illeti, őszintén szólva, ez az ember mindig ellenszenves volt előttem. Életmódja rendkívül rejtélyes. Sejtelmünk sincs arról, hogy miből és hogyan él? Néha hetekre is bezárkózik öreg szolgájával magányos házába, ahová egyébként még senki sem tette be a lábát. Igen, mindez gyanús, nagyon gyanús... És aztán az apja Storitz Ottó, a híres kémikus és feltaláló, aki úgy hírlik, nagyon rejtélyes kísérleteket végzett; talán itt kell keresnünk valahol a dolog nyitját?...

És a rendőrfőnök egy-két pillanatra gondolataiba merülten elhallgatott.

Ferenc szakította meg a csendet.

- És mi a terv, rendőrfőnök úr? - kérdezte aztán - mert hiszen most már az ön kezébe tettük le az ügyet.

- Azt hiszem, a legokosabb dolog lesz, ha házkutatást tartunk Storitznál. Hátha találunk valami jelt, mi kétségtelenné teszi bűnösségét. De ha ilyesmit nem is lelnénk, úgy remélem, a házkutatás valamiféle nyomra vezethet bennünket.

Ferenc izgatottan ugrott fel helyéről.

- Akkor hát azonnal induljunk!

- Csak csendesen, fiatal barátom, csak üljön le csendesen a helyére, - mondotta a rendőrfőnök. - Házkutatásra még előbb engedélyt kell kérnem a felettes hatóságtól. Magam személyesen megyek az engedélyért, mert sok mindent előszóval kell megmagyaráznom ebben a rejtélyes ügyben. Remélem, félóra múlva már itt is leszek az engedéllyel, akkor aztán hozzáfoghatunk a dologhoz. Egyben pedig - folytatta - elfogatási parancsot is akarok kérni, ha Storitz bűnössége bebizonyítható, vagy nyilvánvalóvá lesz.

- Hanem a házkutatásnál mi is ott leszünk, - mondta Radvánszky Ferenc, én pedig helyeslőleg bólintottam.

Székelty rendőrfőnök búcsút vett tőlünk és egyedül hagyott bennünket.

Abban állapotunk meg, hogy Ferenc és én a városházán fogjuk megvárni, az öreg Radvánszky pedig hazamegy feleségéhez és leányához, ott fog reánk várakozni, míg csak hírül nem vihetjük neki a házkutatás eredményét.

Ferenc és én ott ültünk egymás mellett. Hallgatagon néztünk magunk elé, mindketten belemerülve töprengéseinkbe.

Semmi szükségünk sem volt arra, hogy egymáshoz szóljunk. Mind a ketten tudtuk, hogy a másik mire gondol. Érdeklődésünket teljesen lefoglalta a rendkívüli jelentőséggel teljes esemény, hogy egy félóra múlva talán már átlépjük a rejtelmes Storitz Vilmos házának küszöbét.

És lelkemben felmerült az aggodalommal teli kérdés: vajjon Ferenc képes lesz-e uralkodni magán, ha Storitz-cal szembekerül?

A rendőrfőnök ígéretéhez képest egy félóra múlva visszajött. Már hozta is magával a házkutatáshoz szükséges felhatalmazást. Írásbeli utasítást arranézve, hogy teljes hatalommal intézkedhetik ebben az ügyben.

- Nos, uraim, - mondotta a rendőrfőnök - azt hiszem, indulhatunk. Kérem, menjenek csak egyenesen Storitz háza felé, én néhány lépésnyi távolságban követni fogom önöket, embereim pedig majd kerülő úton, észrevétlenül veszik körül a házat, hogy a kutatás közben senki el ne menekülhessen. Húsz perc múlva, - kérem nézzék meg pontosan az órájukat - mindnyájan ott leszünk Storitz Vilmos házánál.

- Helyes, - felelte Radvánszky Ferenc, Aztán mindketten elindultunk a Storitz-ház felé.

KILENCEDIK FEJEZET.

Gyors, szapora léptekkel haladtunk végig a városon, majd kifordultunk a Duna partjára.

Az idő esőre állt. Sűrű, nehéz fellegek ereszkedtek le a földre. Furcsa fojtott levegő, mintha nehéz súlyként nyomná agyunkat és összeszorítja szívünket. A madarak lankadtan, alacsonyan leeresztett szárnyakkal, közel a földhöz repültek. Egy falevél sem mozdult a nyomott, fojtott levegőben és mégis minden idegszálunkban ott éreztük a kitörésre készülő vihart.

Az utcák is csendesek, elhagyottak. Egy-két parasztember lézengett az utcákon, néhány asszony, kik sürgős bevásárlások után jártak. Különben pedig az emberek behúzódtak lakásaikba, hogy a minden pillanatban kitörni akaró zivatar szabad ég alatt ne érje őket.

Útközben nem győztem dicsérni Székely rendőrfőnök óvatosságát. Mert hiszen ha rendőrökkel vonulunk végig a csendes utcákon, bizonyára óriási feltűnést keltettünk volna.

Radvánszky Ferenc még mindig szótlanul haladt mellettem. Ez a némaság olyan éles ellentétben állt kedves, közvetlen, jóízű beszédességével.

Attól tartottam, hogy Ferenc barátom, ha szemtől-szembe kerül Storitz-cal, képtelen lesz majd uralkodni magán és valami erőszakos cselekedetre ragadtatja el magát.

És most már őszintén sajnáltam, hogy Székely rendőrfőnök megengedte a fiatal Radvánszky-nak, hogy velünk tartson. Hiszen jól tudtam, hogy itt csak az abszolút nyugalom és hidegvér segíthet rajtunk.

Egy negyedóra múlva ott voltunk Storitz háza előtt...

A ház mintha teljesen kihalt lett volna, az ablakok mind becsukva.

Összeszorult szívem, mikor ennek a zord háznak félelmetes magányosságát láttam.

És úgy látszik, Ferenc lelkén is átfutott ez az érzés, mert az arca még komorabb lett. Kínosan, nehezen, fájdalmasan sóhajtott és keze fenyegetőleg ökölbe szorult. Ám egyetlenegy szó sem hagyta el keményen összeszorított száját...

Az utca szegletén, hol Storitz háza állt, egy ember sétálgatott zsebetett kézzel, közömbös arckifejezéssel. Székely rendőrfőnök megbízottja.

Mi is azonnal hozzácsatlakoztunk, a következő pillanatban Székely rendőrfőnök intésére hat polgári ruhába öltözött titkosrendőr jött elő.

És most mindnyájan megálltunk a rejtelmes ház kertjének kerítése előtt.

- Lakatost is hoztam magammal, - mondta a rendőrfőnök - ha a kert kapuja nem nyílnék meg szépszerével előttünk.

Storitz házának ablakai, mint említettük, csukva voltak. Az ablakokat zsalu, a toronyszoba ablakait pedig függöny borította.

- Azt hiszem, a ház teljesen üres, - jegyezte meg az egyik polgári ruhába öltözött rendőr.

- Majd meglátjuk - felelt Székely rendőrfőnök. - Ám őszintén szólva, engem nagyon meglepne, ha a házat lakatlannak találnánk. Nézzék csak figyelmesen a kéményt, látják ott azt a vékony kis füstoszlopot?...

A rendőrfőnöknek igaza volt. A ház baloldalán levő kéményből vékony füstoszlop szállt fel.

- Ha Storitz nincs is itthon, - tette hozzá Székely rendőrfőnök - szolgája, Hermann, minden valószínűség szerint itthon lesz. Reánk nézve pedig jelenleg csak az a fontos, hogy valaki kinyissa az ajtót.

Ami engem illet, tekintettel Ferenc barátom lelkiállapotára, jobban szerettem volna, ha Storitz jelenleg nincs házában. Sőt azt tartom volna legkívánatosabbnak, ha megelégtelve a zűrzavart, melyet okozott, és félvén annak következményeitől, végképpen elhagyta volna a várost.

Székely rendőrfőnök a kopogtatóval erősen rávert az ajtóra.

Aztán vártunk, hogy valaki majd csak előjön ajtót nyitni.

Két vagy három perc múlva Székely rendőrfőnök újra megdöngötte az ajtót.

Vártunk. Hiába, senki sem jött.

- Úgy látszik, a lakók kissé nagyothallók, - dörögte a rendőrkapitány.

Majd a lakatoshoz fordult:

- Törje fel a zárt! - mondta határozott, parancsoló hangon.

A lakatos kiválasztott ládikájából egy szerszámot s az ajtó pár pillanat múlva minden ellenállás nélkül kinyílt.

Székely rendőrfőnök és én, négy rendőr kíséretében beléptünk az ajtón.

Két rendőr kinn maradt, hogy a kijárasokat őrizze.

Végigmenve a kerten, eljutottunk a ház ajtajáig, melyhez három lépcsőfok vezetett.

Ez az ajtó is csukva volt.

A kapitány itt is megrázta az ajtót. Két-három pillanatig erősen dörömbölt, de aztán látva, hogy senki sem jelentkezik, újra felszólította a lakatost, hogy vegye elő szerszámaikat.

A lakatos ezt az ajtót is feltörte.

Arra gondoltam, hogy Storitz Vilmos, ha sejtett volna valamit jövetelünkről, mindenesetre gondosabban, erősebben bezárta volna az ajtókat, vagy pedig valami belső biztosítószerkezettel lehetetlenné teszi, legalább is nagyon megnehezíti a bejövetelünket. Ám nagyot csalódtam feltevésemben.

Ez az ajtó is éppen olyan könnyen kinyílt, mint a másik kettő.

A folyosóra értünk. A folyosóra a belső ajtón és rácsain keresztül szűrődött át valami világosság. A rendőrfőnök néhány lépést tett előre és hangosan felkiáltott:

- Van itt valaki? A törvény nevében felszólítom, azonnal jelentkeztek!

Ám semmiféle válasz nem jött, pedig a rendőrfőnök még egyszer megismételte a parancsot.

A ház teljesen néma, mintha semmiféle élő lélek nem lakna ebben az épületben.

És ott, a dermedt csendben feszült figyelemmel hallgatóztunk.

De hiába, semmi zaj. Csak mintha az egyik távoli szobában recsegett volna meg egész halkán a padló.

De lehet, hogy ez is képzelődés.

Székely rendőrfőnök, Ferenc és én, végimentünk a folyosón, mely két oldal felé elágazott. A házajtónál ismét ott maradt a két rendőr, hogy a folyosót mindenképpen szemmel tudják tartani.

A hosszú folyosó vége a kert hátsó részébe torkollott.

A teljesen elhagyatott, gondozatlan kert éppen úgy, mint a ház, nagyon kietlen, zord benyomást tett. A fű benőtte az utakat, sűrű bokrok vadon nőttek egymásra, a kerítés mentében néhány nagy lombos, öreg fa állt.

A rendőrök átkutatták a kertet, semmiféle élő lényt sem találtak, bár a földön friss lábnyomokat lehetett látni.

- A kert teljesen üres, - mondta a rendőrfőnök. - Most legokosabb lesz, ha megkeressük a helyet, ahonnan füst szállt fel. Ott tűznek kell lenni s ha valahol, itt bukkanhatunk valami emberi nyomra.

Visszamentünk a hosszú folyosóra. Miután az ajtót gondosan bezártuk magunk után, nekiláttunk a ház átkutatásának. Elsősorban is a folyosóról nyíló konyhába jutottunk be.

Az egyik rendőr kinyitotta az ablakot, mert a konyhában félhomály volt s így könnyen elrejtőzhetett volna benne valaki.

A bútorzat nagyon egyszerű, majdnem silány. Egy hatalmas kemence, melynek csöve bele-torkollott a kandalló kürtőjébe. Kétoldalt két nagy szekrény, a közepén egy ütött-kopott asztal, megrozant szalmaszék és zsámoly. A falakon szögeken lógott néhány lábas, tepszi. Az egyik sarokban falióra. Az óra ketyegett, világos jeléül annak, hogy előző este felhúzták.

A kemencében még ott izzott néhány fatuskó maradványa. Innét jöhetett a füst, melyet kívülről láttunk.

- A konyha már megvan, - mondtam - de hol a szakács?

- És ami fontosabb, - tette hozzá Ferenc - hol a szakács gazdája?

- Folytassuk a kutatást, - vágott közbe komor hangon a rendőrfőnök.

A következő helyiség, ahová bejutottunk, egy nagy tágas szalón volt.

A szoba ódivatú, régi bútorokkal volt berendezve. A padló már erősen kopott szőnyeggel fedve. A hatalmas kandalló párkányán meglehetősen ízléstelen, nagy óra állt. Az óra nem járt és vékony porréteg fedte, éppen úgy, mint a kandalló párkányát.

A szalón végtelenül elhanyagolt és szomorú benyomást tett. Ám egyszerre mégis megkapta valami figyelmünket ebben a banális berendezésű szobában.

Az ablakkal szemközt nagy, ovális keretben berámázott kép függött. A kép rájájának alsó részén egy név volt bevésve.

Közelebb hajoltunk és elolvastuk a bevésett nevet.

Storitz Ottó.

A festő neve nem volt ráírva a képre, de én, ki sok remek festményt láttam életemben, kevés ilyen csodálatos képben gyönyörködtem.

Az egész arc, a lángoló szemek, az erősen összeszorított száj mintha csak élne és ki akarna lépni a rájáéból.

És nemcsak engem kapott meg így a festmény. Radvánszky Ferenc szinte lenyűgözve bámulta az öreg tudós érdekes, megkapó arcát.

Mert ez az arc egyike volt a legkülönösebb, legérdekesebb ábrázatoknak és nem túlozok, ha állítom, hogy valósággal ijesztő benyomást gyakorolt reám. Azt most már magam sem tudnám megállapítani, hogy ezt a különös, szinte dermesztő impressziót egyedül csak a festmény keltette-e bennem, vagy pedig hozzájárult ehhez a magányos ház, a néma, lakatlan szoba és az egész fantasztikus környezet?

Annyi bizonyos, hogy ebben az elhagyatott szobában, ebben a komor környezetben Storitz Ottó arca úgy nézett reám, mintha valami földöntúli hatalommal felruházott misztikus lény lenne.

Az impozáns fej, a dús, fehér és csapzott haj, az aránytalanul nagy, domború homlok, a szúrós tekintettől villogó sötét szempár és a keskeny ajkú, mégis parancsoló, energikus szája, azt a benyomást tette, mintha élő ember nézne le reánk és figyelné tetteinket. És ebben a pillanatban egy cseppet sem csodálkozom, ha Storitz Ottó képe haragosan rámkialt:

- Mit kerestek itt! Hogy mertek engem nyugalomban háborgatni?

A szobára félhomály borult és ez a félhomály csak növelte a titokzatosan félelmes hangulatot. Még a rendőrfőnököt is meglepte ez a rámából ránk néző arc. Megdöbbenett a nagy hasonlatosság, mely az apa és fiú között volt.

Ugyanaz a szempár, ugyanaz a homlok, ugyanaz a fejforma, 20-25 esztendő múlva Storitz Vilmos éppen olyan lesz, mint amilyen apja, Storitz Ottó, a nagy tudós volt.

És nemcsak a vonásokban volt meg a megdöbbenő hasonlatosság, hanem az arckifejezésben is.

Apa és fiú arcán egyaránt valami nyugtalanító, fenyegető, komorság volt. Radvánszky Ferenc valósággal lenyűgözve állt az arckép előtt, mintha csak élő, eleven embert nézne, nem tudta levenni róla a szemét.

- Gyerünk, gyerünk, uraim, - sürgetett bennünket a rendőrfőnök - folytassuk a kutatást.

A szalónból a dolgozószobába jutottunk. Ez is barátságtalan és meglehetősen rendetlen helyiség volt. A falak mellett egyszerű, fehér fából készült könyves polcok álltak. A polcok tömve voltak kötetlen könyvekkel.

Futó pillantást vettem a könyvekre, mert nagyon érdekelték ennek az embernek az olvasmányai.

Majdnem kizárólag fizikai, kémiai és matematikai munkák voltak a polcon felhalmozva.

A szoba egyik sarkában egy csomó kémiai felszerelés. Tölcsérek, lombikok, mindenféle alakú csövek, különösformájú edények, mellettük halomban egy csomó ásvány, melyeket figyelmesen végignéztam.

Bár magam is vegyészmérnök vagyok, egynémelyikről nem tudtam megállapítani, hogy mi lehet.

A szoba közepén nagy asztal állott, telve üres és félig beírt papirosokkal. Ott álltak még az asztalon Storitz Ottó összegyűjtött munkái, a könyvek mellett egy kéziratcsomó.

Kezembe vettem a kéziratot és rögtön észrevettem, hogy az első lapon a hírneves tudós, Storitz Ottó neve áll.

A kézirat egyébként a világosságról szóló tanulmány volt.

Az asztalon heverő könyveket, kéziratokat és egyéb irományokat hivatalosan lepecsételtük és magunkhoz vettük.

Sajnos, a két szobában és a konyhában vezetett nyomozás semmiféle pozitív eredménnyel nem járt. Semmiféle olyan nyomot nem találtunk, amely valamiféle útbaigazítást adhatott volna számunkra.

Már éppen ki akartunk fordulni a dolgozószobából, midőn a kandallón egy furcsa alakú, kékszínű üveget vettünk észre.

Inkább ösztönös kíváncsiságból, mint tudatos gyanúból, a rendőrfőnök a kandallóhoz lépett és le akarta venni az üveget, hogy közelebbről megvizsgálja. Már kinyújtott kezében tartotta az üveget, mikor hirtelen megtántorodott, elbotlott és az üveg, melyet éppen csak az ujjával érintett, leesett a földre.

Az eltört üvegből furcsa, sárgásbarna folyadék ömlött a padlóra. Ez a rendkívül könnyen párolgó és kissé kesernyés szagot terjesztő folyadék néhány pillanat múlva teljesen elpárolgott. Valami furcsa, nagyon gyenge illat maradt utána.

- Az ördögbe is, - kiáltott fel mérgesen a rendőrfőnök - az üveg valósággal végszóra tört el.
- Pedig nem lehetetlen, hogy Storitz Ottó valami kémiai találmánya volt benne, - mondtam.
- Hát akkor a fiánál bizonyára meglesz a kémiai képlet és tud majd belőle újat csinálni, ha szüksége lesz rá, - felelte Székely rendőrfőnök.

Kimentünk a dolgozószobából, de óvatosságból egy rendőrt hagytunk a szoba őrizetére.

Most Storitz hálója került sorra. Az is felette egyszerűen volt berendezve. Mindössze is egy vaságyat, éjjeliszekrényt, tölgyfából készült ruhaszekrényt és egy rézmosdót találtunk a szobában. Egyik sarokban egy dívány és egy szürkével bevont karosszék és még két kisebb szék is állt.

Szőnyeg, függöny, vagy valami dísz egyáltalában nem volt a hálóban.

Írásnak, feljegyzésnek semmi nyomát sem találtuk.

Az ágy vetetlenül állt, de nem bírtuk megállapítani, hogy feküdt-e benne valaki az éjjel, vagy sem.

Székely rendőrfőnök figyelmesen, fürkésző szemmel járta körül a hálósobát. Aztán megállt a mosdóasztal mellett álló veder előtt. A veder szinte színültig tele volt vízzel és a víz felületén szappanhab úszott.

- Itt ma reggel valaki mosakodott, - mondta a rendőrfőnök. - Ez a víz nem maradhatott itt tegnap óta, mert akkor a szappanhab már feloldódott volna. Egészen bizonyos tehát, hogy Storitz néhány órával ezelőtt még itt tartózkodott.
- Úgy látszik, egy-két órával ezelőtt hagyhatta el a házat.
- Az is lehetséges, hogy még visszajön, ha ugyan észre nem vette a rendőröket.

Csak hogy a rendőrök is figyelik a járőreket, - felelt Székely - és ha meglátják Storitz Vilmost, úgy parancsomnak engedelmeskedve, azonnal letartóztatják.

Ebben a pillanatban tompa zörej hallatszott és mintha valaki halk léptekkel járna valamelyik szomszédos szoba padlóján. Feszült figyelemmel hallgattuk a zajt. Tisztán hallottuk, a szomszéd szobából jött.

Radvánszky Ferenc egy hatalmas ugrással ott termett a szoba ajtajánál és felrántotta azt.

Ám a következő pillanatban csalódott arckifejezéssel fordult vissza.

- Ez a szoba is teljesen üres.

- Talán a padláson jár valaki, - kockáztattam meg, ámbár ezt a feltevést magam sem tartottam valószínűnek.

Ez a helyiség még a hálósobánál is egyszerűbben volt bútorozva. Egy asztal, két szék, egy faágy, rajta meglehetősen elnyűtt matrac és durvaszövésű ágynemű. A falon egy akasztón néhány férfiruha lógott, az egyik szögletben nagy komód; a rendőrfőnök kinyitotta: fehérnemű volt benne.

Minden valószínűség szerint Hermannak, az öreg szolgának szobájában voltunk.

A rendőrfőnök egyébként kijelentette, hogy a szoba ablakát már nagyon hosszú ideje nem nyithatták ki, mert a vaspánt erősen rozsdás volt, és mikor megpróbáltuk kitárni az ablak-szárnyakat, próbálkozásunk kudarcot vallott.

- Üres, teljesen üres, - mondta Székely, miután minden zugot átkutattunk. - Most már csak a torony- és a padláshelyiségeket kell átvizsgálnunk. Induljunk uraim, ne vesztegessünk el egyetlenegy percet sem.

Előzetesen meggyőződünk már arról, hogy Hermann szobájában, azon az ajtón kívül, mely gazdája hálósobájába vezet, semmi más titkos ajtó nincsen.

Kimentünk hát a folyosóra, és már megindultunk felfelé a rendkívül szűk, meredekfokú és kanyargós lépcsőn, mely a toronyszobába és a padláshoz vezetett, mikor a folyosón álló rendőr hangosan felordított.

Hanyatthomlok rohantunk le a lépcsőn.

- Mi baj, Jóska? - kérdezte Székely a hatalmas termetű legénytől, aki minden porcikájában reszketve állt a fal mellett.

- Rendőrfőnök úr kérem, szörnyű dolog történt velem! Itt állok a folyosón és parancs szerint szemmel tartom az ajtókat, mikor egyszerre csak nekem szalad valaki és majd hogy fel nem dönt.

- És ettől ijedtél úgy meg? No, mondhatom, szép vitéz vagy!

- Igen ám, csak hogy aki nekem szaladt, az *láthatatlan* volt, - mondta komor hangon a legény. - Ne tessék ám azt hinni, hogy képzelődtem. Olyan alaposan nekem szaladt az a Valaki, hogy a falhoz tántorodtam. Élő, eleven embertől nem ijedek ám meg egykönnyen, - tette hozzá mentegetődzve - de kísértetekkel nem merek szembeszállni.

- Ugyan Jóska, nem sül ki a szemed, hogy ennyi ostobaságot fecsegsz itt össze-vissza?

- Hát én pedig amondó vagyok, Rendőrfőnök úr, rossznéven ne vegye a szegény ember szavát, hogy bizony kísértetek járnak ebben az átkozott házban. Az imént is, mielőtt elestem volna, a folyosón lépések zaját hallottam, oszt látni meg nem láttam senkit.

Természetesen nem érthettem meg a legény beszédét és Radvánszky Ferenc mondta el mindezt nekem, és nekem, magam sem tudom, hogyan, de eszembe jutott az az eset az utcán, néhány nappal megérkezésem után, mikor egy ember elesett és senki sem látta, hogy bárki is meglökte volna, sőt ő maga sem. Akkor... akkor persze azt gondoltuk: vagy részeg, vagy hallucinál az az ember, de most, a sok rendkívüli esemény súlya alatt, egészen más színben láttam azt a dolgot.

Egyébként a rendőrfőnököt is gondolkozóba ejtették a történetek. Egy szót sem szólt, csak hümmögött, mialatt megindultunk felfelé a szűk, meredek csigalépcsőn, hogy folytassuk a kutatást.

Először a padlást kutattuk át, ám nagyon hamar elkészültünk munkánkkal, mert néhány ócska bútordarabon és üres ládán kívül egyebet nem találtunk.

Most a torony volt a soron.

A padláshelyiségből csapóajtó vezetett a toronyba.

- A csapóajtó nyitva van! - figyelmeztettem a rendőrfőnököt.

- Úgy van, és talán így magyarázhatjuk meg az imént hallott zajt is. Valószínűleg a szél csapkodta ide-oda a csapóajtót.

- Úgy-e, nem sértődik meg kérem, Rendőrfőnök úr, de én nem osztom véleményét, - mondta Radvánszky Ferenc - ugyanis én tisztán emlékszem arra a zörejre: lépések zaja volt.

- Talán odafönt? - vettem közbe és felfelé mutattam.

Székely rendőrkapitány szó nélkül felfelé indult a meredek lépcsőfokokon.

Ferenc és én azonnal a nyomába kapaszkodtunk.

A toronyszoba, amennyiben a torony nagyságából ítélni lehet, éppen akkora lesz, hogy mi hárman szűken elférünk benne.

A szűk toronyszoba meglehetősen homályos volt, bár a gerendák közé nagy ablak volt beépítve.

A homályosságnak az volt az oka, hogy az ablakokat sűrű, nehéz anyagból készült függöny fedte. De mihelyt félrehúztuk a függönyt, a világosság azonnal betódult a szobába.

A toronyszoba ablakából az egész várost, sőt még a környékező vidéket is látni lehetett.

Ez a hely, akárcsak a ház többi része, teljesen üres. Így hát, sajnos, hamar beláttuk, hogy a házkutatás teljesen eredménytelen és meddő maradt.

Storitz Vilmos házának rejtelméből éppen olyan keveset tudtunk most, mint azelőtt.

Mielőtt felmáshztunk volna a toronyba, azt hittem, hogy ezt a magasan fekvő szobát asztromiai megfigyelésekre használják. De semmi erre szolgáló műszert a helyiségben nem találtunk. A bútorzat mindössze egy asztalból és egy karosszékből állt.

Az asztalon néhány papírlap, néhány újság, többek között az a lap is, melyet én a budai vendéglőben olvastam, melyben hír volt Storitz Ottónak, a nagy tudósnek évfordulójáról.

Az asztalon lévő papírokat éppen úgy, mint azokat az írásokat, melyeket a dolgozósobában találtunk, hatóságilag lefoglaltuk és lepecsételtük.

Most már egészen bizonyos volt előttünk, hogy Storitz Vilmos itt pihente ki magát, ha munkáját elvégezte. Valószínűleg sokat tartózkodott itt a dolgozósobájában, illetve laboratóriumában.

Az sem lehetett kétséges előttünk, hogy olvasta ezt a cikket édesapja évfordulójáról, mert a Storitz Ottóról szóló cikk egy vörös kereszttel volt megjelölve.

De hirtelen erős kiáltás hallatszott. Riadtan néztünk körül.

Radvánszky Ferenc kiáltott fel. Kiáltása telve volt haraggal és felháborodással.

Az egyik sarokban egy kemény papírskatulya hevert. Ferenc kinyitotta ezt a skatulyát.

És mindnyájunk nagy megdöbbenésére kivette belőle Mária mirtuszkoszorúját, melyet a titokzatos merénylő az ünnepélyes estén elrabolt.

TIZEDIK FEJEZET.

Most már kétségtelen volt, hogy Storitz Vilmos követte el a tegnapi esti merényletet. Hiszen ez a mirtuszkoszorú mindennél jobb, erősebb és meggyőzőbb bizonyíték arra nézve, hogy Mária kikoszorózott kőrője akart rajtunk ily nemtelen módon bosszút állni.

Az aztán, hogy a merényletet ő maga követte el, vagy Hermann szolgájával hajtatta végre, immár csak részletkérdés.

- Micsoda gazember! Micsoda aljas gazember! - kiáltott fel Radvánszky Ferenc, felém fordulva. - Hallottatok még egy ilyen elvetemedett, sötétlelkű gonosztevőről?

A rendőrkapitány hallgatott. Szemmel láthatólag mély töprengésbe merült és összehúzott szemöldökkel bámult maga elé.

Mert hiszen erre a különös ügyre alapjában véve még mindig homály borult.

Mert ha tudtuk is, hogy Storitz Vilmos volt a tettes, ám a legfontosabb mozzanatról, hogyan követhette el a láthatatlan lopást, arról most éppoly kevéssé volt sejtelmünk, mint azelőtt.

Ferenc semmiképpen sem bírt felháborodásán uralkodni és tovább folytatta:

- Igen igen, most már bizonyos... Ő volt az, aki belopódzott házunkba és a Gyűlölet himnuszával feldúlta ezt a szép, meleg ünnepséget. Igen, ő volt az, aki széttepte a házassági szerződést és alávaló, becsstelen módon ellopta húgom mirtuszkoszorúját. Csak tudnám, hogyan követ-hette el ezt a bűnt? Ezt a mirtuszkoszorút pedig, melyet ő becsstelen kezével beszennyezett, szét fogom tépni, mert nem akarom, hogy akár egyetlen levele is...

Ám a rendőrfőnök hirtelen megfogta Ferenc kezét:

- Ne feledje, fiatal barátom, - mondta nyugodt hangon - hogy ez a mirtuszkoszorú vezetett bennünket nyomra és hogy a hatóságnak szüksége lehet reá a további kutatásoknál, és mindenestre szükség lesz erre a koszorúra, ha vádemelésre kerül a sor.

Mégegyszer körülnéztünk a toronyszobában. Ámbár már magunk is tudtuk, hogy kutatásunk teljesen hiábavaló. Mert hiszen semmiféle emberi lény itt ebben a szobában el nem rejtőzhetett.

Aztán, miután mégegyszer sorra jártuk az összes szobákat, elhagytuk Storitz Vilmos házat.

A ház- és kertajtót gondosan bezártuk és hatóságilag lepecsételtük.

A rendőrfőnök azonfelül még két rendőrt is otthagytott azzal a megbízással, hogy óvatosan, lehetőleg észrevétlenül figyeljék a házat és a környéket.

Miután lelkünkre kötötte, hogy a házkutatásról senkinek egyetlen szót se szóljunk, búcsút vett tőlünk s mi elváltunk a derék és buzgó kapitánytól.

Aztán gyors léptekkel megindultunk Radvánszkyék háza felé.

Ferenc valósággal remegett a nagy benső felháborodástól.

Igyekeztem ugyan megnyugtatni, de jól láttam, hogy fáradozásom teljesen hiábavaló.

Titokban reméltem, hogy Storitz Vilmos már elhagyta a várost, vagy pedig ha mégis itt volna, rövid időn belül szökni fog innét. Mert hiszen a házában tartott kutatásból már sejtheti, hogy tudjuk: ő volt a merénylet elkövetője.

- Kedves jó barátom, - mondtam Ferenchez fordulva - erőt kell magadon vened. Le kell csillapodnod, bármilyen nehezedre esik is. És főleg ne felejtsd el, hogy a rendőrfőnök meghagyta nekünk: a dologról senkinek sem szabad szólni.

- És apám?... és öcséd?... - kiáltott fel Ferenc.

- Nos hát őrjük csakugyan nem vonatkozhat a teljes titoktartás. Ezért el fogjuk nekik mondani, hogy sem Storitzot, sem szolgáját nem láttuk a titokzatos házban, de megtaláltuk Mária mirtuszkoszorúját. Storitz pedig véleményünk szerint már el is utazott a városból.

- És a többiek? Mit mondunk nekik? - mondotta Ferenc még mindig remegve a felindulástól.

- Ami édesanyádat és Máriát illeti, azt hiszem, tanácsosabb, ha nem izgatjuk fel őket. A tegnapi esti merénylet amúgy is megviselte szegényeket. Én a te helyedben azt mondanám, hogy a menyasszonyi koszorút egy cseléd találta meg.

Ferenc barátom kénytelen-kelletlen belátta, hogy nekem van igazam. És így aztán megállapodtunk abban, hogy elmegyek a rendőrkapitányhoz és visszakérem tőle Mária koszorúját.

Ám mielőtt a rendőrkapitányhoz mentem volna, előbb Márk öcsémrel akartam beszélni. Nagyon is aggasztó állapotban volt, mikor elváltam tőle.

Így tehát most mind a ketten a Radvánszky-ház felé siettünk.

Mihelyt megérkeztünk, az inas egyenesen a doktor szobájába vezetett.

Az egész család a legnagyobb izgalommal várt bennünket.

Még be sem tettük lábunkat az ajtón, máris a kérdések egész özönével árasztottak el bennünket.

Radvánszky doktor és öcsém a legnagyobb felháborodással hallgatták végig, mikor elmondtuk, hol, hogyan találtuk meg Mária mirtuszkoszorúját. Öcsém valósággal magánkívül volt dühében.

Márk éppen úgy, mint Ferenc, azt hajtogatta, hogy Storitz megbüntetését nem szabad a törvényre bízni. Sokkal jobb, ha ő maga, személyesen torolja meg a Radvánszky-házon elkövetett sértést.

És én hiába erősítgettem, hogy Storitz már minden valószínűség szerint elhagyta a várost.

- Ha itt nincs, akkor Sprembergben van, - kiáltott öcsém szinte magánkívül.

Én nem bírtam vele, és csak Radvánszky doktornak sikerült, úgy, ahogy, valamiképpen lecsillapítani.

- Kedves Márk fiam, - mondotta a doktor komoly, szeretetteljes hangon - nagyon kérlek, végy erőt magadon és hallgass Henry bátyádra és reám. Végül Mária nemcsak a te menyasszonyod, hanem az én leányom is. Már pedig Henry bátyádnak és nekem is az a legfőbb óhajunk, hogy ez az ügy minden botrány nélkül, lehetőleg szép csendben, rendben elsimuljon. Storitz elhagyta a várost és most már azon kell igyekeznünk, hogy a házasságtok minél előbb megtörténjék. Akkor aztán Mária teljes biztonságban lesz. Ami Storitzot illeti, nekem is az a véleményem, ami Márk bátyádnak, biztosra veszem, hogy elutazott. De ha csalódnánk és történetesen még itt tartózkodnék, akkor is a házkutatás és a rendőrség beavatkozása után egészen bizonyosan tartózkodni fog mindenfajta további erőszakos fellépéstől.

Még tovább vitatkoztunk a dologról, igyekeztünk Márkot valahogy meggyőzni, ami talán valamennyire sikerült is.

Ami pedig Radvánszkynét és Máriát illeti, abban állapodtunk meg, hogy úgy a házkutatást, mint a nyomozás eredményét, eltitkoljuk előttük.

A mirtuszkoszorú megtalálására vonatkozó indítványomat mindnyájan elfogadták.

Illetve Radvánszky doktor azt mondta, jobbnak tartja, ha úgy adjuk elő a dolgot, hogy nem egy cseléd, hanem Márk, vagy valaki a család tagjai közül találta meg a menyasszonyi koszorút.

- A cselédek ugyanis - tette hozzá a doktor - könnyen fecsegnek, és akárhogy betanítjuk őket, gondatlanságból, pletykavágyból, vagy csakhogy érdekessé tegyék magukat, könnyen eljár a szájuk.

Abban is megállapodtunk, hogy a tegnap esti kínos eseményt hogyan fogjuk a cselédség előtt kimagyarázni. A doktor előttünk fog panaszkodni az ízetlen tréfára, mely abból állt, hogy egyik vendég valami szemfényvesztőt csempészett be az ünnepségre, a bűvész egyik mutatványszám gyanánt eltüntette a menyasszonyi koszorút. Nem gondolva arra, hogy a rossz tréfa milyen ijedelmet és bosszúságot okozhat. Mikor aztán látta a nagy kavarodást, nem volt bátorsága ahhoz, hogy kimagyarázza a dolgot.

Mihelyest ezt a dolgot megbeszéltük, magam kértem el a kapitánytól a menyasszonyi koszorút.

Azon estén éppen együtt ültünk a nagy szalonban, Márk öcsém egyszerre diadalmas, sugárzó arccal nyitott be az ajtón.

- Drága Máriám, egyetlenem, nézd csak, mit hozok én neked!

- A koszorúm! - kiáltotta Mária és öcsém felé szaladt.

- Igen! - mosolygott Márk, - egészen véletlenül találtam meg a kertben, az egyik bokor mögé esett.

- De hogyan kerülhetett oda? - kérdezte elgondolkozva Radvánszkyné.

A doktor sietett feleségét megnyugtatni.

- Hát mondtam már neked, kedvesem, hogy az egész dolog rossz tréfa volt. Hidd el nekem, legokosabb, ha nem is foglalkozunk vele és többé nem is gondolsz rá.

Mária meghiúsult, boldogságtól könnyes szemmel köszönte meg a visszakapott mirtuszkoszorút.

És a következő napokon semmi különösebb esemény sem történt.

A város teljesen csendes volt, a Storitz házában történt rendőri kutatásról, úgy látszik, senkinek sem volt tudomása.

Most már nem tehattunk egyebet, mint hogy türelmesen, azaz hogy nagyon is türelmetlenül vártuk a házasságkötés napját.

Minden szabad időmet, amit nem öcsém mellett töltöttem, arra fordítottam, hogy a városban és környékén hosszú, nagyobb sétákat tegyek.

Gyakran Ferenc is elkísért, ilyenkor aztán szinte mindig végigmentem a Dunaparton, a Storitz háza előtt.

A ház változatlanul magányos és elhagyatott volt. Két polgári ruhába öltözött rendőrt is mindig láttunk a ház körül, a rendőrfőnök állandóan őrizet alatt tartatta Storitz hajlékát. Ha Storitz visszatér a városba, a rendőrség azonnal tudomást vesz a dologról.

És nemsokára más úton is meggyőződhattünk arról, hogy Storitz valóban elhagyta Zimonyt.

Ugyanis május 29-én Székely rendőrkapitány magához hívatott és elmondta, hogy május 25-én ünnepelték meg Sprembergben Storitz Ottó halálának évfordulóját.

A gyászünnepségre, melyet a temetőben tartottak a nagy tudós síremlékénél, rengetegen gyűltek össze. Még pedig nemcsak a spremergi lakosság, hanem a nagy német városok kiváló tudósai majdnem kivétel nélkül megjelentek.

Különösen a poroszok fővárosából, Berlinből jöttek számosan. Ám a tudósokon kívül rengeteg sokan az egyszerűbb néposztályhoz tartozó emberek is ott voltak a gyászünnepeken, mert Storitz Ottót ezekben a körökben boszorkánymesternek tartották, és az, hogy évfordulóját megünneplik, nagy izgalomba hozta a lelkeket.

A spremergi lakosság valami borzalmas csodát várt és arra is el voltak készülve, hogy az öreg Storitz Ottó felkel sírjából, vagy hogy a válságos pillanatban nagy földrengés fogja megrázni az egész mindenséget.

A derék emberek természetesen csatlakoztak várakozásukban. Storitz Ottó gyászünnepélyén semmi különösebb dolog nem történt. A halott nem hagyta el sírját, elmaradt a földrengés, ez a mi árva földgolyóbisunk pedig éppen úgy forgott a nap körül, mint eddig.

Minket, már mint a Radvánszky-családot és engem, az egész dologból csak annyi érdekelt, hogy a gyászünnepeken a nagy tudós fia, Storitz Vilmos is ott volt. Így tehát egészen bizonyos, hogy ellenségünk elhagyta a várost.

És meg voltam győződve róla, hogy nem is fog többé visszatérni.

Hazasiettem, hogy ezt a hírt Márkkal és Ferencsel tudassam.

Nagyon örültünk, hogy az emberek lassankint kezdik felejteni a különös eseményeket, mik Mária és Márk eljegyzésén történtek.

A főispán, ki annakidején maga is résztvett az ünnepségen, meghagyta a rendőrségnek, hogy ha Storitz megjelenne a városban, azonnal tartóztassa le idegen lakásba való betörés és lopás miatt, mert hiszen Mária koszorúját Storitz csakugyan ellopta.

- Majd meg fogjuk látni, - mondotta a főispán - hogy a börtönből is ki tud-e olyan észrevétlenül surranni, mint ahogy a Radvánszky-házba belopózott?

Május 30-án a főispán a következő kérdést intézte Székely rendőrkapitányhoz:

- Nem történt valami ebben a Storitz-ügyben?

- Semmi, méltóságos uram!

- Szóval az a véleménye, hogy Storitz Vilmos nem fog visszatérni a városba?

- Minden valószínűség e mellett a feltevés mellett szól, méltóságos uram.

- A házat remélem még mindig őriztetik?

- Két-két emberem éjjel-nappal ott áll a Storitz háza előtt.

- No, ez az eset elég port vert fel, - mondotta a főispán. - Már Budáról is érdeklődtek. Még egyszer lelkére kötöm ezt a dolgot.

- Tekintettel arra, hogy Storitz Sprembergben tartózkodik, illetve hiteles forrásból tudom, hogy 25-én még ott volt, azt hiszem, méltóságos uram, immár semmi okunk sincs az aggodalomra.

- Igen, igen, csak azt kellene megakadályozni, kedves barátom, hogy az az ember vissza ne térhessen.

- Ennél aztán misem könnyebb, - felelt a rendőrkapitány.

- Tekintettel arra, hogy Storitz porosz alattvaló, ha Méltóságod kiadna egy kiutasító végzést, mely megtiltaná, hogy ebben a városban...

- Sőt nemcsak a városból, hanem az egész országból ki fogjuk tiltani, - mondta a főispán felindulva.

- Akkor, - felelt a rendőrfőnök - mihelyt kezemben lesz a kiutasító végzés, értesítem a határrendőrséget, hogy Storitz Vilmosnak tilos Magyarország területére lépni.

Pár óra múlva már a rendőrkapitány kézhez kapta a Storitz Vilmosra vonatkozó kiutasító rendeletet. Természetesen minket is azonnal értesített, hogy milyen intézkedéseket léptetett életbe Storitz ellen.

Így aztán meglehetősen nyugodt lelkiállapotban töltöttük az esküvő előtti napokat.

Azt hittük, hogy ezzel a kellemetlen eseménnyel, mely a Radvánszky-ház ünnepségét megzavarta, már minden bajon átestünk, és sejtelmünk sem volt azokról a szörnyű megpróbáltatásokról, melyek a közel jövőben vártak reánk.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Az utolsó napok szinte észrevétlen gyorsasággal teltek el.

Végül elérkezett a nagy nap, június elseje.

Legnagyobb öröömre Mária mintha teljesen megfélekezett volna az estélyen történt kínos incidensről. Az előkészületek, az esküvő előtti napok izgalma mindenképpen lefoglalták érdeklődését.

Természetesen mi is óvakodtunk attól, hogy Storitz nevét akár csak meg is említsük Radvánszky és Mária előtt.

Az utolsó napokban valóságos testvéri viszony alakult ki a fiatal leány közt és közöttünk; sokat voltunk együtt és Mária bizalmas meghittséggel beszélt jövőjükről. Párizsba akartak költözni, de nem tüstént a házasságkötés után.

- Márk jelenleg itt is nagyon jól érzi magát, nekem pedig olyan nehezemre esne megválni szüleimtől és bátyámtól. De azért elkísérünk ám Párizsba, - tette hozzá gyorsan Mária. - Egy hónapot mindenesetre az én imádott Párizsomban akarok tölteni, aztán hazajövünk egy kis időre, hogy anyám ne sírjon nagyon utánam. A többit pedig - majd meglátjuk.

Ezt a tervet egyébként Radvánszky doktor is helyeselte.

- Négy-öt hét alatt megpróbálunk beleszokni abba a gondolatba, hogy gyermekünk kirepült a családi fészekből. Apránként könnyebb beletörődni valamibe, mint egyszerre, - mondogatta feleségének.

Ami öcsémet illeti, amíg menyasszonya mellett volt, természetesen minden gondjáról, bajáról megfélekezett. De mihelyt négyszemközt maradtunk, annál nagyobb mértékben állt be a visszahatás. Ilyenkor állandóan gyötörte az aggodalom és újra meg újra csak azt kérdezte:

- Semmi újság sincs, Henry?

- Semmi édes barátom, - feleltem én ilyenkor és hozzáteszem, hogy a tiszta igazságot mondtam öcsémnek.

Emlékszem, egyszer hozzátette:

- Úgy-e, ha véletlenül hallanál valamit a városban, vagy a rendőrfőnöktől, nem titkolod el előttem?

- Szó sincs róla Márk, - nyugodt lehetsz, ha megtudok valamit, azonnal értesítlek.

- Igen Henry, nagyon kérlek, ne hallgass el előttem semmit. Jobb, ha tisztán látom a helyzetet.

- A helyzet az, hogy már senki sem beszél a dologról. Az emberek szaladnak a dolguk, bajuk vagy az örömeik után. Ami Storitzot illeti...

Öcsém arca elkomorodott.

- Nos, ami Storitzot illeti, - folytattam - őt nem eresztik be Magyarország területére. Van éppen elég vásár Németországban, ott kedvére gyakorolhatja a bűvészmutatványait.

- Bűvészmutatványok, Henry?... Ki tudja, milyen rejtelmes hatalom?...

- Ugyan kérlek Márk, csak nem hiszel komolyan ilyen gyerekségben? Ügyes trükk volt az egész.

- Azt hiszem, Henry, hogy te túlságosan könnyen veszed ezt az ügyet.

- De az Isten áldjon meg, hát hol van itt ok az aggodalomra? Storitz elutazott, hiszen biztos értesülésünk van arról, hogy résztvett a spremergi emlékünnepe 25-én. Vissza nem jöhet, de nem is jönne, végeredményben ő sem óhajt összetűzni a rendőrséggel. Őszintén szólva nem tudom megérteni, hogy te...

- Igen, én magam sem tudok határozott okot találni. Inkább valami nyomasztó, nyugtalanító sejtelem, valami előérzet gyötör.

- Az előérzet nem más, mint idegesség. Igyekezz mással foglalkozni gondolatban, meglátod, úgy elmúlik, hogy még nyoma sem marad. Légy minél többet Mária mellett. Az ő társágában sokkal nyugodtabb vagy.

- Igazad van, Henry, - felelt öcsém - Mária mellett tényleg minden bajomról megfeledkezem.

Szegény kedves öcsém! Aggodalma végtelen szomorúsággal töltött el. És minél jobban közeledett a házasságkötés napja, annál lehangoltabb lett, annál inkább gyötörte a kínos előérzet.

Ám, hogy őszinte legyek, én sem voltam olyan nyugodt, mint amilyennek mutattam magam.

Radvánszky Ferencel is sok baj volt. Mikor megtudta, hogy Storitz Spremergben tartózkodik, mindenáron oda akart utazni. Négy nap alatt odaérhet, ha megszakítás nélkül teszi meg az utat.

Alig bírtuk visszatartani apja meg én, és egyre attól kellett tartanunk, hogy egyszerre fogja magát és mégis csak elutazik Spremergbe. Mondhatom, sok aggodalmat kellett miatta kiállnunk. Az elutazás terve állandóan foglalkoztatta és nap-nap után újból és újból előhozta bámulatraméltó, csökönyös kitartással.

Egy reggel felkeresett szállodámban és néhány percnyi beszélgetés után már tisztában voltam azzal, hogy Spremergbe akar menni.

- Kedves jó barátom, könyörgöm, hallgass a szavamra. Maradj itthon! Most, hogy a dolgok elsimultak, minek mindent újból felkavarni?

- Henry, - felelt Ferenc, és hangja komoran csengett - ennek a nyomorult fickónak meg kell bűnhődnie tettéért.

- Hidd meg, hogy előbb-utóbb meg fogja kapni méltó büntetését.

- De mikor? - kiáltott fel Ferenc. - Nem is képezed Henry, milyen rettenetes érzés, hogy megtorlás nélkül kell hagynom a családomon esett sérelmet. Nem, kedves barátom, elégtételt kell kérnem ezért az alávaló merényletért. És mivel a főispán kitiltotta Magyarország területéről, nincs más út, el kell mennem Spremergbe.

Igyekeztem lecsillapítani, de hiába. Egyre nagyobb felindulás kerítette hatalmába lelkét.

- Oh hogyha már akkor bizonyos lettem volna a dologban, mikor még itt volt! - kiáltott fel szinte kétségbeesetten.

Láttam, hogy barátom hajthatatlan.

- Rendben van, ha nem lehet veled beszélni, hát utazz el. Mindössze is arra kérlek, várd be békével Mária esküvőjét. Aztán tehetsz, amit jónak látsz. Sőt az esküvő után én magam kísérlek el Spremergbe, mert akkor Mária már asszony és nem kell az esetleges botránytól annyira tartani, mint ma.

Annyi hévvel, annyi meggyőző erővel beszéltem, hogy végezetül is Ferenc engedett és beleegyezett, hogy utazását a házasságkötésig elhalasztja.

Az utolsó napokat feszült, nyugtalan lelkiállapotban töltöttük. A többiek előtt nyugalmat színleltem, de bensőmben annál izgatottabb, annál nyugtalanabb voltam.

És séta közben gyakran azon kaptam magamat, hogy a Dunaparton járok, a Storitz Vilmos háza előtt.

A ház változatlanul ugyanabban az állapotban volt, mint a rendőri nyomozás alkalmával. Az ajtók csukva, az ablakok zárva, a ház és a kert teljesen elhagyatott.

A rendőrök még mindig megfigyelés alatt tartották az épületet, de sem Storitz, sem szolgálja, Hermann nem mutatkozott az épület közelében.

Ám engem valami furcsa, nyugtalanító érzés újra meg újra a ház elé üzött.

Az épület éppen olyan komor, gyászos külsejű volt, mint mikor először láttam. Az ajtók bezárva, a zsaluk lehúzva. A ház előtt, az utcán ott cirkált az a két polgári ruhás rendőr, akiket Székely rendőrfőnök rendelt ki szolgálattételre. A rendőrök jelentése szerint sem Storitz, sem szolgálja, Hermann nem jártak a ház körül s nem kísérelték meg az oda való bejutást; ha ilyesmit tesznek, semmiesetre sem kerülheti el a rendőrök figyelmét, és mégis felzaklatott, izgatott lelkiállapotomban nem csodálkoztam volna, ha a toronyszoba ablakából Storitz keményvágású, élesen metszett profilja nézett volna le reám.

Komor gondolatoktól gyötörve, szinte gépies léptekkel mentem a Duna felé.

A kikötőbe éppen akkor érkezett meg egy hajó.

Mint ilyenkor rendesen, nagy volt a tolongás, láрма, sürgés-forgás és a zaj.

És egyszerre, a nélkül, hogy tudtam volna miért, ideutazásom és annak élményei jutottak eszembe. És lelki szemeim előtt egyszerre feltűnt a komor német utas alakja, akiről csak később tudtam meg, hogy Storitz Vilmosnak hívják. Láttam barátságtalan, rideg pillantását, ahogy tetőtől-talpig végignézett. Azt hittem, hogy Vukovárnál leszállt a hajóról, de úgy látszik, csalódtam, mert most már egész bizonyos voltam benne, csakis ő lehetett, ki azokat a titokzatos szavakat mondotta. Igen, később Radvánszkyék szalónjában egészen biztosan ráismertem erre a hangra.

Ugyanaz a mély, rekedtes hang énekelte azt a szörnyű dalt, a Gyűlölet himnuszát.

És ezeknek a gondolatoknak hatása alatt önkéntelenül is szemügyre vettem a kiszálló utasokat. A nélkül, hogy tudatában lettem volna, ellenségünk sápadt arcát, villogó szemét, elszánt, kemény profilját kerestem köztük.

Az utasok között azonban nem volt egyetlen alak, ki Storitz Vilmosra hasonlított volna.

Öt óra tájt, mint rendesen, ott ültünk Radvánszkyék házában, az uzsonnaasztalnál. Öcsém mindenről megfélekezve, boldog beszélgetésbe merült Máriával. Ferenc is jóval nyugodtabb volt már, bár arca még mindig komor és sötét.

Minden igyekezetemmel azon voltam, hogy a társaságot felvidítsam s igyekezetemben nagy segítségemre volt Mária, ki később, vacsora után a zongorához ült és csodálatosan szép magyar nótákat játszott és énekelt.

A búcsúzás pillanatában mosolyogva mondta:

- Tehát holnap, kedves Henry. Csak arra kérlek, el ne felejtse, tudom, milyen szórakozott és feledékeny vagy az utóbbi időben.

Én pedig mosolyogva folytattam a tréfát:

- Hát igaz, hogy az utóbbi időben nagyon szórakozott és feledékeny vagyok. Éppen azért kedves volna tőled, Mária, ha megmondanád, hogy voltaképpen miről is van szó?

- Nahát akkor igazán jó, hogy eszedbe juttattam a dolgot, én sem emlékszem egészen világosan, de úgy rémlik, valami esküvőről van szó, ahol ha nem csalódom, tanunak kell lenned, kedves Henry.

- Ne mondd, ilyen érdekes események is előfordulnak az én szürke életemben? És ha szabad tudnom, hány órákor kell a tanuknak megjelenni?

- Szeretném, ha itt lennél négy órára.

- Rendben van. Itt leszek négy óra előtt tíz perccel, nem szeretem az ideges menyasszonyokat.

- Isten veled Henry! Isten veled!

- Isten veled Mária!

- A viszontlátásra!

Márknak még néhány elintéznivaló dolga akadt a városban. Egyébként öcsém, legnagyobb örömömre, teljesen nyugodtnak látszott.

Én pedig, hogy magamat megnyugtassam, elmentem a városházára, hátha hallok valami hírt Storitz Vilmos felől.

Azonnal bejutottam a rendőrfőnökhöz és megkérdeztem, tud-e valami újságot?

- Semmi de semmi ujság sincs, kedves Vidal, - mondta a rendőrfőnök. - Teljesen nyugodt lehet, Storitz nincs a városban.

- És nem tudja, Rendőrfőnök úr, hogy még mindig Sprembergben tartózkodik-e?

- Annyit tudok, hogy még négy nappal ezelőtt ott volt. Egy német rendőrtiszt küldte ezt az értesítést.

- Nos, akkor hát valóban nincs ok a nyugtalankodásra, - jelentettem ki megkönnyebbülten és búcsút vettem a derék embertől.

Délután négy órákor mindannyian ott voltunk a Radvánszky-házban. A ház előtt már várt két kocsis - az egyikben a Radvánszky házaspár, Mária és a család egy régi jó barátja, Neményi Lajos táblabíró fognak ülni, a másikban öcsém, Ferenc, egyik barátjával, Győry Mihály hadnaggal, és én. Neményi Lajos és Győry Mihály is tanúkként szerepelnek majd a házasságkötésnél.

Öcsém természetesen izgatottan járt fel és alá a nagy szalónban.

Radvánszky Ferenc, akárcsak édesapja, díszmagyart hordott. Élénk beszélgetésbe merültek a két vendéggel, kik közül különösen Neményi táblabíró nyerte meg rokonszenvenemet.

Középkorú és meglehetősen mindennapi külsejű férfi volt a táblabíró, de aki csak néhány percen át beszélgetett vele, az hamarosan meggyőződhetett arról, hogy a jelentéktelen külső alatt milyen nagy lelki és szellemi erő rejtőzik. Én már több ízben beszélgettem vele, hiszen ő volt Radvánszky legjobb barátja, s ilyenkor valósággal lenyűgöző hatással volt reám. Olyan érdekes, eredeti szempontból nézte a dolgokat, olyan éles tekintettel világított reá az események rúgóira, a történések okaira, hogy egyik legnagyobb élvezetem volt a vele való beszélgetés. Neményi Lajos egyébként agglegény volt s visszavonultan élt özvegy néjével egyszerű házában, jóformán minden idejét jogi munkásságának és tanulmányainak szentelve.

Győry Mihály jókedélyű és nyíltszívű fiatal legény, Ferencnek régi gyerekkori barátja.

Most állandóan csipkelődött, incselkedett öcsémrel, aki izgatottan járt fel és alá és minden pillanatban kihúzta zsebéből az órát. Mária ugyanis a menyasszonyok szokása szerint még mindig nem készült el öltözködésével és öcsém természetesen türelmetlenkedett.

A jókedvű fiatal tiszt vidáman évődött az ideges vőlegénnyel.

Ám mivel Győry hadnagy úr nem igen tudott franciául, sőt a német nyelvvel is ugyancsak hadilábon állott, ezek a tréfák néha nagyon balul sültnek el, amin aztán ő maga mulatott a legjobban.

- Mária - végre valahára! - kiáltott fel félig-meddig szemrehányó, félig-meddig örvendező hangon öcsém és menyasszonya felé sietett.

A fiatal leány ott állt az ajtónál. Karcsú, finom alakját habos moiréselyem ruha borította, mely hosszan húzódott utána. Az antik csipkefátyol elfödte hullámos, dús haját s a mirtuszkoszorú kedvesen övezte körül gyengéd, kissé kipirult szép arcát. A menyasszonyi koszorú ugyanaz volt, melyet Márk visszahozott neki. Mindenáron azt akarta viselni.

Finom, fehér kis kezét öcsém karjára fektette s kedves, behízelt hangon mondta:

- Remélem, nem haragszol ezért a kis késedelemért? Ígérem, hogy utóljára történt.

Márk boldogságtól ragyogó arcáról leolvasta a feleletet. Mária mosolyogva lépett hozzám és felém nyújtotta kezét.

- Drága testvérem, olyan boldog, olyan végtelenül boldog vagyok...

- Édes, kicsi húgom, a Mindenható tartsa meg örökké ezt a ti nagy boldogságokat. Ennél szebb és nagyobb ajándékot, tudom, nem adhat nektek, - suttogtam meghatott hangon.

A bizonytalansággal és aggodalommal teli napoknak vége tehát!... Vége annak a sok kellemetlenségnek, amelyet Storitz miatt el kellett szenvednünk. S a fiatal pár egy óra múlva Isten előtt esküszik örök hűséget, elválaszthatatlan frigyet egymásnak.

Csupa örömteli arc vette körül a két boldog fiatal teremtetést. Ezekben a percekben bizonyára senki sem gondolt Storitzra és titokzatos fenyegetőzésére, - talán az egy Radvánszky Ferencen kívül, de ő is igyekezett elhessegetni magától a komor gondolatokat.

- Nem, nem szabad most erre gondolni, - suttogta, miközben megszorította kezemet.

És én tisztában voltam azzal, hogy mi cikázott keresztül öntudatán s hogy miről akar mindenáron megelégedezni.

- Induljunk, induljunk! - sürgetett mindnyájunkat Radvánszky doktor.

A nap programját következőképpen állapítottuk meg.

Először a templomba megyünk, ahol természetesen ott lesz az egész rokonság s a barátok és ismerősök köre.

A templomban maga a főispán üdvözli a jegyespárt.

Az ünnepélyes esküvői szertartás után a gratulálók a Radvánszky-házban gyűlnek össze, ahol a háziak estélyt adnak a vendégek tiszteletére. Körülbelül 200 vendégre számítottak, tehát ugyanannyira, mint a házassági szerződés aláírása alkalmával adott estélyen.

Visszajövet Mária és Márk már egy kocsiban fognak ülni.

A koszorúslányok és vőfélyek, a botos násznagy pontosan négy órákor elindultak, még pedig Győry Mihályék lakásáról, akinek húga, Mária egyik barátnője szintén nyoszolyólány volt.

Radvánszkyne rendezte ezt így, hogy az utolsó percek teljesen a menyasszonynak szentelhesse és ne foglalják le idejét a vendégek.

Gyönyörű, verőfényes idő volt. Az ég tiszta és derűs, a Duna felől könnyű szellő lengedezett.

Beszálltunk a kocsikba s a díszbe öltözött, bokrétás kalapú két kocsis elindította a tüzes paripákat.

A templom közelében már csak nagy óvatossággal, lépésben mehettek a lovak.

A székesegyház környékező utcák és maga a templomtér valósággal nyüzsgött az emberektől. Hiszen Radvánszkyékat mindenki ismerte és szerette a városban és a lakosság nagy része eljött, hogy legalább egy pillanatra láthassák a fiatal menyasszonyt.

Radvánszky doktor szállt ki először a kocsiból. Lesegítette feleségét és leányát.

A vőfélyek és nyoszolyólányok már ott várakoztak a templom előtt és most megindult a lakodalmi menet, elől a botos násznagy s a díszmagyarba öltözött vőfélyek és rózsaszínruhás nyoszolyólányok közepette az ifjú jegyespár.

Abban a pillanatban, mikor a násznagy a templom küszöbére lépett, felcsendült az orgona s a menet az ünnepélyes hangok mellett vonult végig lassú léptekkel a templomon.

Természetesen a padok, pótszékek mind telve voltak, sőt már állóhely sem igen akadt, pedig a templom tágas volt.

Az oltár előtt a főispán fogadta a jegyespárt, ő vezette Máriát az oltárral szembenálló két nagy karosszékhez.

A két karosszék mögött székek sorakoztak. Ezeket a családtagok számára tartották fenn.

A jegyespár, a nászkíséret és mi, a családtagok elfoglaltuk a helyünket.

És ekkor a gyönyörű kovácsolt vasrács mögött felzendült kristálytisztán, áhítattal telve, Isten felé repülön a kórus.

Jobbfelől lassú, ünnepélyes léptekkel közeledett a pap, aki örökre egyesíti a két boldog fiatal szerelmeit.

Az ünnepélyes hangulatot csak fokozta a misztikus félhomály, mely ráborult a templomra. Az ódon, színes ablaküvegeken keresztül csak megtörtén szűrődött át a világosság. A levegőben mirrha- és tömjénillat keveredett a virágok illatával.

A tömeg izgatottan mozgolódott. Mindenki látni akarta a jegyespárt, akik az esketést végző pap bejövetelekor felálltak helyükről.

Ebben az ünnepélyes hangulatban, az esketési szertartás magasztos perceiben bizonyára senki sem sejtette, hogy micsoda végzetes esemény zavarja meg néhány perc múlva az ünnepi áhítatot.

Az őszhajú öreg pap néhány meleg mondatot intézett az ifjú párhoz. Beszért a szeretetről, amely erősebb mindennél a világon, - ime a fiatal magyar leány és a francia ifjú örökre egyesülnek a szeretet jegyében.

- Vidál Márk, - kérdezte aztán és olyan halálos csend uralkodott a templomban, hogy törődött, öreges csengésű hangját tisztán lehetett hallani. - Akarod-e feleségül venni Radvánszky Máriát?

- Igen! - felelt öcsém emelt hangon.

- Radvánszky Mária, akarsz-e feleségül menni Vidál Márkhoz?

- Igen! - csendült fel Mária hangja.

A pap odalépett az ifjú párhoz, kezében ott volt a két jegygyűrű és Mária finom, keskeny kezét megfogva éppen rá akarta húzni a fiatal leány újjára a mátkagyűrűt.

És ebben a pillanatban dühtől és gyűlölettől izzó kiáltás hallatszott.

S a következő percben, mintha valami láthatatlan kéz lökte volna hátra, az öreg tisztelendő rémülettől dermedt arccal, kifordult szemmel roskadt térdre.

Az események oly gyorsan követték egymást, hogy szinte felocsudni sem volt időnk.

A láthatatlan kéz most Máriát lökte térdre.

Mária rémülten felsikoltott és öcsém hozzá akart lépni. De a láthatatlan rém őt is úgy eltaszította, hogy hátratántorodott. S anélkül, hogy tudtuk volna, ki az, aki ezeket a rémségeket elköveti, valaki megfogta a két jegygyűrűt és elhajította.

Az egyik gyűrű arcomba vágódott, heves fájdalmat okozva.

A templomban rémült csend volt.

Az emberek mintha megnémultak és megdermedtek volna az irtózattól.

És ebben a pillanatban a síri csendben, a nélkül, hogy bármit is láthattunk volna, megszólalt a hang...

Nemcsak Márk, nemcsak én, hanem az összes jelenlévők, az egész sokaság hallotta a gyűlölettől lihegő, borzalmas hangot.

Ez a hang ugyanaz volt, mely Radvánszkyék estéjén a Gyűlölet himnuszával zavarta meg a vidám társaságot. Felismertem, - Storitz Vilmos hangja volt.

- Átok Vidál Márkra és átok Radvánszky Máriára! Átok, átok!

A kiáltás végigrezgett az egész templomon és a rémületbe dermedt tömeg megborzadt, mert hiszen az átkot valami láthatatlan embernél sokkal hatalmasabb szellem mondhatta ki.

Néhány pillanatnyi rémült csend után valósággal páni félelem fogta el az embereket. A férfiak kiabáltak, az asszonyok sírtak, jajveszékeltek, mindenki hangos kiáltással igyekezett a templomból menekülni.

A nyoszolyóleányok magukon kívül zokogtak a félelemtől, Mária pedig, kit Márk felsegített a földről, felsikoltott, aztán ájultan rogyott öcsém karjai közé.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

Természetes, hogy mi, a családtagok tisztában voltunk azzal, hogy Storitz jelent meg Mária esküvőjén. De most megint előttünk állt a legfontosabb kérdés: hogyan követhette el ez az ember rejtelmes cselekedetét?

A feltevés, mellyel magamat és Radvánszkyékát igyekeztem megnyugtatni azon az estén, melyen Mária menyasszonyi koszorúja eltűnt, az a feltevés, hogy valami ügyes bűvész-mutatványról van szó, most a templomban történtek után immár teljesen elfogadhatatlan volt.

De hát akkor hogyan történhetett a dolog?

Oh hányszor felvetettem, meghánytam magamban ezt a kérdést és mindig csak egy eredményre jutottam:

Storitz Vilmos apjától, a híres német tudóstól, valami titkos kémiai szert örökölhette, mellyel láthatatlanná tudta magát tenni.

S ez végre is nem lehetetlenség, hiszen hallottam már, hogy bizonyos tudósok fénysugarakkal próbáltak kísérletezni. Fénysugarakkal, melyek semlegesítőleg hatnak az emberi szem látóidegeire.

Nagyon is lehetséges, hogy Storitz Ottó, a nagy tudós, szintén foglalkozott ezzel a problémával és szerencsésebb volt, mint tudóstársai.

Storitz Ottó, mint kémikus elsőrendű, talán legnagyobb egész hazájában. Azt pedig, hogy a fizikával is foglalkozott, onnét is tudtam, hogy fia íróasztalán egy fénytánról szóló nagyobb értekezést is találtunk.

Mikor gondolataimban idáig jutottam, valami tompa kétségbeesés fogott el. Végre is mindez csak feltevés, lehetőség. Éreztem, hogy semmi biztosat nem tudunk, csak a sötétben tapogatózunk és teljesen ki vagyunk szolgáltatva rejtelmes ellenfelünknek.

Máriát azonnal hazavittük, ám a fiatal leány nem nyerte vissza eszméletét.

Azonnal szobájába vittük és lefektettük a pamlagra. Radvánszky doktor mindent megtett, hogy eszméletlen gyermekét magához térítse.

De hiába, Mária nem nyerte vissza öntudatát. Mozdulatlanul, mereven, csukott szemmel feküdt a pamlagon, csak lélekzetvétele mutatta, hogy még van benne élet.

Radvánszky doktoron kívül, a ház egyik jóbarátja, egy másik orvos is ott állt a leány mellett. Öcsém letérdelt a pamlag mellé, a két kicsiny, fehér, szinte élettelennek látszó kezét kezei közé fogta és könnyeivel áztatta.

- Mária, édes imádott Máriám...

- Mária, édes, jó gyermekem, itt vagyok melletted... én... az édesanyád...

Ám a fiatal leány még mindig mozdulatlanul, ájultan feküdt.

Radvánszky doktor krétafehér arccal hajolt leánya fölé.

Ezt a nyugodt, teljesen fegyelmezett embert most láttam először magából kikelve.

Mellette álló barátja, egy másik orvos, még egy másfajta erősítőszerral is próbálkozott.

A sok kísérletezés után a fiatal leány végre megmozdult. Ajka kissé kinyílt, magához tért.

Vékony, fehér újjai megremegtek Márk kezében és lassan, mintha nagy fáradtságába kerülne, fölemelte csukott szemhéjait. Ám tekintete rémülettel töltött el mindnyájunkat.

Mert Mária máskor oly lelkes, értelmes kifejezésű szeme, most teljesen zavart, teljesen üres, tétova volt. Ajka megnyílt, néhány szót rebegett, de ezek a szavak teljesen összefüggéstelenek voltak.

Márk halálsápadt lett és kétségbeesett zokogással borult a pamlag elé.

Szerencsétlen öcsém egyetlenegy szót sem szólt, ám mindnyájan tisztában voltunk vele, hogy a legszörnyűbb fájdalom sujtotta le ennyire.

Az a kétségbeesés, melyet mi is mindnyájan átéreztünk, látva, hogy a szerencsétlen fiatal leány elvesztette esztét.

Radvánszkyné ájultan esett össze.

Ferenc és én átvittük a szomszéd szobába, hol aztán néhány perc múlva magához tért. Szegény asszony teljesen feldúlt és kétségbeesett állapotban volt. Hiába igyekezett az orvos csillapítani, hogy nincs komoly ok az aggodalomra. Mária pár nap múlva teljesen öntudatánál lesz, hiszen csak a nagy megrázkódtatás okozta az öntudatzavart.

Radvánszky doktor az éjszakát a nagy beteg leánya mellett akarta tölteni. A másik orvos sürgősen gondoskodott arról, hogy ápolónő is jöjjön a házhoz. Szegény Radvánszkyné teljesen össze volt törve és így képtelen arra, hogy az ápolás körül segédkezzon.

Nagynehezen öcsémet is sikerült valahogy megnyugtatni és Ferenc segítségével nagy ügyel-bajjal rábírtam őt, hogy velem jöjjön a szállodába.

Mikor öcsém nyugovóra tért, Radvánszky Ferenc pár percre még bejött hozzám.

Az események őt is rettenetesen megviselték, arca sápadt és beesett volt.

- Most már véget kell vetni mindennek, - mondta elszánt, kemény hangon.

- Véget vetni? Igen ám, de hogyan? - kérdeztem aggódva magamban. Mert hiszen abban nem kételkedhattunk, hogy Storitz volt a láthatatlan merénylet. De hát hogyan lehet ezt a láthatatlan embert megfogni, hogyan lehet felelősségre vonni?

Az egész város fel volt háborodva. A nélkül, hogy egy szót is szóltunk volna a dologról, mindenki vonatkozásba hozta a templomban történt eseményeket a Radvánszky-estélyen történt dolgokkal.

És az egész lakosság, mintha csak egy ember lett volna, ösztönszerűleg a rejtelmes, titokzatos életű, ellenszenves idegent, Storitz Vilmost gyanúsította.

A lakosság csak úgy tódult ki a Dunapartra a Storitz háza felé. És nagy tömeg vette körül a magányosan álló, elhanyagolt, komor külsejű házat.

Minden becsületes ember fel volt háborodva. Hogy valaki az Isten házában merjen ilyen gyalázatos cselekedetre vetemedni, - mondogatták egymásnak, s a felháborodott lakosság egyre nagyobb tömegben tódult Storitz háza elé.

A rendőrfőnök kénytelen volt valóságos kordonnal körülvétni a házat, hogy a dühös néptömeg ellen megvédelmezze. Mindenáron be akartak rohanni a házba, hogy a «boszorkánymestert» (már mint Storitzot) megkeressék, néhányan pedig azt hangoztatták, hogy fel kell gyújtani a házat, akkor aztán majd rend lesz.

A rendőrség természetesen megvédte a házat, azt azonban már nem tudták megakadályozni, hogy a dühödt néptömeg kövekkel be ne verjen egy-két ablakot.

Késő este, mikor öcsém végre nyugovóra tért és Ferenc hazament, én magam is lefeküdtem. A szomszéd szobából áthallatszott, hogyan forgolódik szegény testvérem az ágyán. Az események sokkal jobban felizgatták, semhogy el tudott volna aludni.

Engem sem nyomott el az álom. Gondolataim állandóan visszatértek Storitz Vilmoshoz s a templomban lejátszódott titokzatos és borzalmas eseményhez.

Az egyedüli magyarázat csakis az lehetett, hogy Storitz birtokában volt valami titokzatos szernek, melynek segítségével láthatatlanná tudott lenni. Emlékezetemben felidéződött Gyges mondája, aki Kandaules király udvarában mindenható miniszter lett a láthatatlanná tevő gyűrű segítségével. Igen, ez a probléma már évszázadok óta foglalkoztatja az emberiség fantáziáját, s ki tudja, talán éppen Storitz Ottónak sikerült megtalálni azt, amit olyan sokan és olyan sokáig kutattak előtte?

Kétségtelen, hogy az az ember, aki ennek a titoknak birtokában van, mérhetetlen hatalommal rendelkezik. És azzal is tisztában voltam, hogy Storitz Vilmosnak semmiféle erkölcsi skrupulusa sincs. Ez előtt az ember előtt minden ajtó nyitva áll, mindenütt ott lehet, mindent elkövethet, a nélkül, hogy bárki is láthatná. A közbiztonságnak vége, mert hiszen a láthatatlan ember a legborzalmasabb bűntényt is elkövetheti, a nélkül, hogy a rendőrség bármit is tehetne ellene.

A feltevések és lehetőségek végtelen láncolata következhetik ebből az egyetlen dologból.

Vajjon Storitz az egyetlen ember, akinek kezében van a rejtélyes találmány? És ha társai is vannak, vajjon kik azok?

Végre is Storitzot, akármennyire is gyűlöltem, azt az egyet az első pillanattól kezdve mindig tudtam róla, hogy csak az irigység és a féltékenységi ösztönzi a gazcselekedetek elkövetésére. De esetleg olyan embereknek is birtokában lehet a titok, kiket még ennél is sokkal alacsonyabb és nemtelenebb érzések hajtanak.

Ám hosszabb megfontolás után nem találtam valószínűnek, hogy mások is birtokában legyenek a felfedezésnek. Storitzra apja hagyhatta a titkot, és ellenségünk bizonyára óvakodott attól, hogy mással is megossza a találmányt, mely olyan óriási hatalmat biztosított neki az emberek felett.

Illetve egyetlenegy személy mégis számításba jöhetett: Storitz szolgálja, Hermann, aki, úgy látszik, vak kutyahűséggel ragaszkodott gazdájához. Igen, az a feltevés, hogy Hermann szintén láthatatlanná tud válni, egyre valószínűbbnek látszott.

Elsősorban is együtt lakott gazdájával és így Storitz bizonyára kénytelen volt egybe-másba beavatni.

Azután meg magának Storitznak is érdekében állhatott, hogy a feltétlenül hűséges embert, aki valószínűleg vak eszköz volt kezei között, célja kivitelénél felhasználja.

Eszembe jutott az a paraszt, akit olyan rejtélyes módon lökött fel egy láthatatlan valaki. Akkor nem tudtuk mire vélni a dolgot, ma már tisztán állott előttem, hogy vagy Storitz, vagy pedig Hermann lökhatték el a szegény embert.

Aztán a házkutatás! Mintha lépések halk zaját hallottuk volna. Végigjártunk minden egyes szobát: sehol semmi. Pedig hát ők ott tartózkodtak a házban s valószínűleg jól mulattak hiábavaló erőlködésünkön. És az az üveg, mely éppen abban a pillanatban esett a földre,

mikor a rendőrfőnök már-már rátette az ujját. Hogy úgy mondjam, végszóra esett le. És az a különös, hirtelen elpárolgott folyadék! Hátha itt volt a titok nyitja!

És a mirtuszkoszorút azért találtuk meg a toronyszobában, mert Storitzéknak, akiket teljesen váratlanul ért a ház kutatás, már nem volt idejük elrejtteni. Jelenlétünkben pedig mégsem merészeltek felmenni a szűk és nyikorgós padláslépcsőn.

Most már azt is megértettem, hogyan hallhattam a hajón azt a fenyegető hangot, mikor pedig senki sem állott a hátam mögött. Én azt hittem, hogy Storitz kiszállt Vukovárnál, de ő láthatatlanul visszalopózhatott a hajóra és így valójában az egész úton együtt voltunk.

Tovább gondolkoztam.

Kétségkívül biztos, hogy Storitz pillanatok alatt láthatatlanná tud válni. Testével együtt ruházata is láthatatlan lesz, ám ez a titokzatos hatalom nem terjed már ki a kezébe vett tárgyakra, mert hiszen láttuk a házassági szerződést szétszakadni, a csokrot eltépődni, láttuk a levegőben lebegő menyasszonyi koszorút.

Nos tehát Storitz Vilmos láthatatlanná tud válni. Ám, ha az emberi szem nem is láthatja, teste mégis megvan és ezt a testet meg lehet fogni. Az egyetlen mód arra, hogy ezt az embert ártalmatlanná tegyük, az, ha valamiképen kézre tudjuk keríteni. A börtönből aztán láthatatlan léteire sem tudna kiszabadulni, mert hiszen a falakon át, vagy az ablakon keresztül el nem repülhet.

De hát sem a közbiztonság, sem a mi elrabolt nyugalomunk azzal ugyan nem áll helyre, ha én különböző teóriákat készítek Storitz Vilmos ártalmatlanná tételére.

Ez a rejtelmes, kifürkészhetetlen ellenség akármelyik pillanatban ott teremhet öcsém mellett, vagy ki tudja, talán már be is lopózkodott alattomosan és láthatatlanul Radvánszkyék házába?... Oh, teljesen tisztában voltam azzal, hogy amíg ez a szörnyű bonyodalom ki nem tisztázódik, amíg ellenségünk ártalmatlan nem lesz, állandó rettegés az életünk. Ha a padló megreccsen, ha kint az utcán sívít a szél, ha az eső nekicsapódik az ablaküvegnek, ha valamelyik bútor roppan egyet, rémülten rezzenünk majd össze: hátha láthatatlan ellenségünk ólálkodik körülöttünk?

Mert hogy Storitz Vilmos bosszúja a templomban lefolyt jelenettel nem ért véget, az egészen bizonyos. Ez az ember nem áll meg a félúton.

Bizonyára nem azért jött vissza Sprembergből, - (mert hiszen kétségkívül ott volt az apja tiszteletére rendezett gyászünnepen) - hogy ne hajtsa végre előre megfontolt, alattomos bosszútervét. Igenis végre fogja hajtani egészen az utolsó felvonásig.

Botrányos jelenettel szakította meg az esketést, még az Úr felkent szolgáját, az öreg papot se átallotta a földre lökni, csakhogy megakadályozza a fiatalok egybekelését.

Szegény Mária esztét vesztette a szörnyű izgalomban, de ha az életerős, fiatal szervezet diadalmaskodik is a nagy idegmegrázkódtatáson, nem fog-e Storitz mindent elkövetni, hogy a fiatal párt elszakítsa egymástól?

Kétségen kívül bizonyos, hogy Storitz nem fog elállni bosszútervének folytatásától.

Már pedig, ha éjjel-nappal felügyelet alatt tartják a házat, Storitz akkor is bejuthat és ha már egyszer bent van, senki meg nem tudja őt akadályozni, hogy amit akar, keresztül ne vigye.

És e szörnyű helyzet ellen nincs segítség. Teljesen ki vagyunk szolgáltatva ellenségünknek. Még az sem oldaná meg a helyzetet, ha Mária és Márk elutaznának, hiszen a láthatatlan üldöző állandóan nyomukban lenne.

De hát egyáltalán hol, merre lehet láthatatlan ellenségünk? Ki tudná megmondani?!...

Néhány nap múlva egy tragikus esemény kapcsán aztán megtudtam, hogy balsejtelmem nem volt alaptalan: Storitz valóságos ördögi kárörömmel lopózott be abba a házba, melyet olyan szerencsétlenné tett. Eljött, hogy gonosztetteit egy még nagyobb gazsággal tetőzze be.

Június 4-ike volt. Tehát két teljes nap telt el a templomban lefolyt szörnyű jelenet óta. Mária állapotában még mindig nem mutatkozott javulás, öntudatát nem nyerte vissza.

Ebéd után a fiatal leány elszenderedett. Az ápolónő ott ült ágya mellett, mi pedig átmentünk a szalonba, hogy a legfontosabb teendőket megbeszéljük.

Beszélgésünket egyszerre csak éles gúnykacaj szakította félbe. Soha gonoszabb, kárörvendőbb nevetést én ennél életemben nem hallottam.

Radvánszky Ferenc és öcsém felháborodva ugrottak fel és odarohantak, amerről a hang hallatszott.

Amit most elmondok, hihetetlen gyorsasággal, egy-két másodperc alatt játszódott le.

Néhány lépés után öcsém megtorpant s ugyanabban a pillanatban acélpenge villant meg a levegőben. Testvérem felkiáltott és hátratántorodott, ha Radvánszky Ferenc fel nem fogja, bizonyára végigesik a földön.

Rémülten szaladtam félig ájult öcsém felé.

És ebben a pillanatban megszólalt a keménycsengésű, parancsoló hang, - Storitz hangja, melyet sajnos, mindannyian jól ismertünk már.

- Radvánszky Mária soha sem lesz Vidal Márk felesége. Soha! Soha!

A csillár gyertyáinak lángja megremegett, a verandaajtót kinyitotta a láthatatlan kéz s mire meglepetésünkből és rémületünkből felocsudtunk, már a kertajtó csapódott be láthatatlan, rejtelmes ellenségünk után.

Szegény öcsémet Ferencsel együtt átvittük a dolgozószobába és lefektettük a kényelmes pamlagra. Radvánszky doktor tüstént hozzálátott a seb megvizsgálásához.

Szerencsére a seb nem volt súlyos. A kés az egyik baloldali borda mellett csúszott el és ámbár nagynak látszott az első pillanatban, nem volt mély. Radvánszky doktor kijelentette, hogy néhány nap múlva öcsém már visszanyeri erejét.

Ez egyszer a gyilkos gáztette nem sikerült. De vajjon ha még egyszer megkísérli? - gondoltam magamban kétségbeesetten. - Éreztem, hogy emberi erő elégtelen ebben a szörnyű válságban, csak Isten óvhat meg bennünket a legnagyobb veszedelemtől.

Miután Márk sebet bekötözte a házigazda, óvatosan átvittük öcsémet a szállodába. Ágya mellett töltöttem az egész napot és éjszakát, s mivel testvérem meglehetősen nyugodt állapotban volt, gondolatban egyre a történetekkel foglalkoztam.

Késő estére járt már az idő, mikor valaki kopogtatott az ajtón.

Rendkívül óvatosan kémleltem ki az ajtó résén, ám semmi okom sem volt az aggodalomra, mert Székely rendőrfőnök egyik embere állt az ajtó előtt.

A rendőr tisztességtudóan köszönt és átnyújtott egy levelet.

Felbontottam. Székely rendőrfőnök tájékoztatott a délután folyamán történt eseményekről.

Ugyanis az esti órákban Storitz házának toronyszobájából vörös fény lobbant fel. Mintha valami nagy fáklya égett volna.

Az egyik rendőr természetesen rögtön értesítette a rendőrfőnököt; rövid idő múlva körülvették a házat. Átkutatták az egész épületet, de sehol sem találtak senkit. A toronyszobában még ott volt a fáklya erősen füstölő maradványa.

Hogy Storitz miért gyújtott fáklyát a toronyszobában, azt természetesen nem lehetett megállapítani.

Székely rendőrfőnök véleménye szerint valószínűleg merő daczból és ingerkedési ösztönből tette.

Annyi bizonyos, hogy a fáklya fényére nagy tömeg sereglett az épület elé, a rendőrség alig tudta visszatartani a dühös embereket, hogy fel ne gyujtsák Storitz házát.

A rendőrfőnök levelében a legmesszebbmenő óvatosságot kötötte lelkemre.

Másnap délelőtt ellenségünk újból hallatott magáról.

Mintha csak valami különös öröme telt volna abban, hogy a vallásos lakosságot megbotránkoztassa.

Az óra éppen féltízest ütött, mikor a templomtoronyból vad, össze-vissza kongó harangzúgás hallatszott.

Lehetetlenség, hogy Storitz egymaga rendezte volna ezt az ízetlen jelenetet. Ugyanis nemcsak egy harang, hanem több kongott, csengett össze-vissza, fülsiketítő lármát csapva.

Az emberek rémülten tódultak ki az utcára. Az első percekben mindenki azt hitte, hogy valami nagy tűzvész ütött ki, vagy valamilyen másféle szerencsétlenség szakadt a városra.

A rendőrök lélekszakadva rohantak a templomhoz. Átkutatták a templomtornyot, a harangszobát, sehol senki. Storitz és szolgálja, mialatt a rendőrség megérkezett, elmenekültek a toronyból.

A rémült lakosságot csak nagynehezen lehetett megnyugtatni.

De mikor az emberek végre megértették, hogy sem tűzvész, sem földrengés nem fenyegeti a várost, magukból kikelve, öklüket rázva szidták Storitzot, a «boszorkánymestert», ösztönösen megérezve, hogy csakis ő lehetett a merénylő.

Magának a rendőrfőnöknek kellett közbelépni és megígérni, hogy a rendőrség a legerélyesebben és a legkíméletlenebbül fog fellépni Storitz-cal szemben; csak akkor oszlott szét a tömeg, csak akkor indult el a sok-sok komor arcú, felháborodott lelkű ember hazafelé.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

Öcsém betegsége alatt állandóan kínozott a nyugtalanság, az aggodalom.

Hiszen elgondolni is szörnyűség, hogy Storitz akármelyik percben bejuthat a Radvánszky-házba.

Gyilkos merénylete megghiúsult ugyan, de hátha másodszor nagyobb sikerrel jár gaztette?... Megborzongtam.

Elsősorban is arra kell törekedni, hogy Storitz ne tudjon bejutni a Radvánszky-házba. De hogyan? Hosszú időn keresztül töprengtem, amíg végre elfogadható megoldásra bukkantam.

Június 6-án öcsém állapota annyira jobbrafordult, hogy átvihettük Radvánszkyékhoz. Öcsémet ideiglenesen Ferenc szobájában helyeztük el.

Én aztán előadtam Radvánszkyéknak tervemet és néhány percnyi tanácskozás után megállapodtunk abban, hogy valóban ez a leghelyesebb, amit az adott körülmények között tehetünk.

Székely rendőrfőnököt néhány sorban tudósítottuk tervünkről. A rendőrfőnök rövid idő múlva megjelent néhány emberével és most már hozzákezdünk a ház alapos átvizsgálásához.

Elsősorban is bezártuk a veranda ajtaját és az összes külső ajtókat, hogy senki se surranhasson be a házba.

Azután pedig mozgósítottuk a ház egész személyzetét és elkezdődött a kutatás.

Egyenkint vettük sorra a szobákat, mégpedig olyan sűrű sorba fogózva egymásba, hogy lehetetlen lett volna közöttünk bárkinek is elsurrannia.

Mondanom sem kell, hogy minden ágy alá, minden dívány és bútor mögé bebújtunk, minden ágyat, díványt és asztalt felül is végigtapogattunk, mert hátha ott húzódott meg Storitz előlünk.

Ha egy szobával végeztünk, lezártuk az ajtaját, a kulcsot pedig Radvánszky doktor vágta zsebre. Így jártuk végig az egész házat és nem feledkeztünk meg a legapróbb zugról sem.

Mikor végül megbizonyosodtunk, hogy a házban nem lehet sem Storitz, sem szolgálja, a külső ajtókat még lakattal is lezártuk.

Ezentúl senki sem be nem jöhet, sem ki nem mehet tudtunk nélkül, és ha valaki átlépi a küszöböt, Ferenc és én, vagy Ferenc és egy megbízható szolga állnak az ajtónyílásban. Így aztán biztosak lehetünk abban, hogy Storitz be nem teheti lábát a házba.

Sőt még odáig is kiterjedt óvatosságunk, hogy az ablakra is vigyáztunk. Az ablakot csak akkor szabad nyitva hagyni, ha legalább ketten állnak előtte, nehogy a nyitott ablakon keresztül jusson be ellenségünk a lakásba.

Óvatosságunk ugyancsak helyénvaló volt.

Storitz ugyanis nem hagyta el a várost, erről biztos tudomásunk volt.

A rendőrfőnök elbeszélte, hogy a város boltosai már napok óta panaszt tesznek a rendőrségen, hogy áruik nyomtalanul eltűnnek. A tolvajt senki sem látja, bármennyire résen vannak is. Különösen az élelmiszerkereskedők panaszkodtak, hol egy kenyér, hol egy kiló vaj, hol meg egy nagy darab hús tűnt el. A tolvaj nem lehetett más, mint Storitz öreg szolgálja, Hermann. A dühös lakosság előtt nem mert mutatkozni és ilyen módon gondoskodott gazdája ellátásáról.

Természetesen a lakosság gyűlölete még csak fokozódott. Mindenki fel volt háborodva, s a kereskedők panasa csak szította az elégtelenséget.

Ami engem illet, miután a ház biztonságban volt, egyre azon töprengtem, hogyan tehetném ártalmatlanná félelmetes ellenségünket?

Elsősorban is az a kérdés foglalkoztatott, hogy vajjon mi lehet az a titokzatos találmány, amelynek segítségével Storitz láthatatlanná tud válni?

Mert hiszen kétségtelen, hogy valami tudományos preparátum segítségével, melynek titkát apjától örökölte, tud ellenségünk láthatatlanná válni. És végeredményben is el lehet képzelni, hogy van valami olyan kémiai preparátum, amely a szemidegre semlegesítő hatással van, úgy hogy a szem azt a bizonyos tárgyat nem érzékeli. Storitz esetében két dolog ejtett gondolkodóba. Az egyik, hogy vajjon miféle lehet az a preparátum, amely nemcsak a Storitz testét, hanem a ruháit is láthatatlanná teszi? Ezzel szemben a láthatatlanság már nem terjed ki arra a tárgyra, melyet ellenségünk kezébe vett, mert hiszen ezeket a tárgyakat mindannyian egész tisztán láhattuk.

A második kérdés pedig az volt, hogy ez a folyadék vajjon állandóan láthatatlanná teszi-e Storitzot, vagy pedig bizonyos időtartam után elmúlik a hatása? Ebben az esetben Storitz kénytelen lenne mindig újabb és újabb adagot magához venni a láthatatlanná tévő szerből, abban az esetben pedig, ha a találmány hatása állandó, akkor kell lenni valami olyan szernek, melynek segítségével Storitz ismét láthatóvá tud válni.

Mind a két esetben emberünknek valahol tartania kell ezt a kémiai szert. A mi feladatunk tehát az lenne, hogy ezt a rejtekhelyet valamely úton-módon felkutassuk, így aztán a leg-hatásosabb fegyvert kicsavarnánk ellenségünk kezéből.

Ami a kísérteties harangzúgást és a toronyszobában látott vörös fáklyafényt illeti, meg voltam győződve, hogy a dolognak semmiféle jelentősége sincs; Storitz egész egyszerűen kedvét lelte abban, hogy a lakosságot halálra ijessze s hogy a rendőrség előtt s előttünk hatalmát fitogtathassa.

És éppen ebben a mérhetetlen önhittségben, ebben a cezaromániában lesz majd Storitz veszte. Mert lassankint egészen megfélemedezik az óvatosságról és így mégis csak bízhatunk abban, hogy a rendőrség segítségével láthatatlansága ellenére is elcsíphetjük.

Gondolataimat közöltem a rendőrfőnökkel. Hosszasan beszélgettünk erről az ügyről és végre is abban állapodtunk meg, hogy Storitz házat, akárcsak Radvánszkyék lakhelyét, a legszigorúbb ellenőrzés alá fogjuk venni. Természetesen ebben az esetben egészen más módszert fogunk alkalmazni. A házat éjjel-nappal sűrű rendőrkordon veszi körül, az emberek minden négy órában felváltják egymást, így azután sem Storitz, sem Hermann nem tudnak behatolni a házba. Ezzel azt akartuk elérni, hogy ellenségeink ne tudjanak eljutni titkos rejtekhelyükhöz, ahol a kémiai szert tartották.

Így azután Storitz vagy kénytelen lesz előbb-utóbb felvenni valódi alakját, vagy pedig hogy ha az a szer egyszer és mindenkorra láthatatlanná tette és egy másfajta preparátumra van szüksége, hogy ismét láthatóvá tudjon válni, akkor biztosak vagyunk benne, hogy előbb-utóbb meg fogja kísérleni a házba való bejutást. Mert hiszen bizonyára elviselhetetlenné válna számára az a gondolat, hogy hosszú időre, vagy talán egész életére láthatatlan alakként éljen.

Egyébként Székely rendőrfelügyelő már azért is helyénvalónak találta ezt a tervet, mert a lakosság egyre jobban és jobban háborgott Storitzék ellen. Hogyha az emberek látnák, hogy a házat rendőrség veszi körül, mindenesetre lecsillapodnának egy kissé, már pedig ugyancsak

fontos volt, hogy a lakosság minél előbb megnyugodjék, mert a rendőrfőnök szerint ez az izgatott túlfeszített állapot nem tarthat soká és esetleg katasztrofális végződésű lehetne.

Radvánszky Mária állapota még mindig igen súlyos volt. A szerencsétlen fiatal leány nem nyerte vissza öntudatát. Órák hosszat mozdulatlanul feküdt ágyán, szinte élettelenül. Ha néha-néha megmozdult s kinyitotta szemét, akkor se ismert rá a körülötte állókra és összefüggéstelen szavakat rebegett.

Szegény öcsém naphosszat ott ült a fiatal leány ágya mellett, bár még ő maga is nagyon gyöngye volt, mert hiszen szervezetét megviselte az a seb, melyet Storitz ejtett rajta.

Az a kérdés is gyötört mindannyiunkat, vajjon a fiatal leány állapota jobbra fog-e fordulni, vagy pedig valami gyógyíthatatlan elmezavarban szenved? Radvánszky doktor és a többi orvosok erősen bíztak a fiatal szervezet erős, egészséges voltában, mely majd le fogja küzdeni a nagy felindulás okozta idegösszeomlást. Ám azt mindannyiunknak be kellett látni, hogy Mária állapota súlyosabb, mintsem az első nap gondoltuk, mert hiszen egy hét múlt el már a végzetes események óta és azóta még mindig nem nyerte vissza öntudatát.

Radvánszky né emberfeletti hősiességgel viselkedett. Reggeltől estig ott ült leánya szobájában és az éjszakát is ugyanabban a szobában töltötte s a legkisebb neszre is tüstént talpon termett. Pedig hát ápolónő is volt a fiatal leány mellett, de Radvánszky né nem volt nyugodt, csak akkor, ha ő ült egyetlen leánya ágyánál. Nagy akaratereje ellenére is idegzetét roppant megviselte a sok izgalom. Éjszakánként, ha egy-egy órára el is nyomta az álom, rémülten riadt fel, ilyenkor halk lépteiket vélt hallani a padlón s állandóan attól a gondolattól reszketett, állandóan az az érzés gyötörte, hogy láthatatlan ellenségünk ott ólálkodik közelükben. Ezért nem akarta leányát magára hagyni jóformán egyetlenegy pillanatra sem, mert az volt az érzése, hogy az ő jelenlétében mégsem történhetik gyermekének baja.

Radvánszky doktor és öcsém szinte állandóan a beteg körül tartózkodtak. Ami engem illet, én a kijáratot tartottam szemmel, a ház egyik hűséges régi szolgájával együtt.

Radvánszky Ferencnek nem volt türelme otthon maradni. Egész nap a városban kóborolt. Néha valósággal azt a benyomást tette reám, mintha valami rögeszme hajtaná. Arról, hogy miért rója órákhosszat a város utcáit, nem beszélt. Mindig egyedül távozott el s láthatólag nem akarta, hogy elkísérjem, és magamban azt gondoltam, barátom biztosan valami tervet forgat a fejében és nem akarja, hogy rajta kívül bárki is tudjon róla. Azzal tisztában voltam, hogy Ferencet úgysem lehet visszatartani. Így hát, gondoltam, legjobb lesz, ha nem avatkozom bele az ügybe.

Csak azt nem tudtam elképzelni, hogy vajjon mire számít barangolása közben? Csak nem arra, hogy a véletlen összehozza láthatatlan ellenségével?

Radvánszky Ferenc természetesen minden nap értesített a városban történt eseményekről. A lakosság hangulata még mindig nyugtalan, forrongó volt. Ugyanis a derék, egyszerű emberek Storitzban már valami rejtelmes, földöntúli lényt, titkos hatalmakkal felruházott boszorkánymestert, az ördög cimboráját látták. Félelmüket még növelte az a sok mende-monda, melyet Storitz apjáról beszéltek.

- Már az apa is boszorkánymester volt, a fia is bizonyosan az, - mondogatták.

A rendőrség pedig semmiféle eredményre nem tudott jutni. A kordon állandóan ott állt a ház körül, de sem Storitz, sem szolgája nem próbálkoztak a házba bejutni.

Június 11-én este hosszas beszélgetésbe merültem öcsémmel. Szegény öcsém napról-napra lehangoltabb, szomorúbb lett. Kedélye, egészségi állapota egyaránt rosszra fordult és bensőleg már attól tartottam, hogy a sok izgalom és a kiállott vérvesztés folytán valami nagy betegség támadja meg.

Éreztem, hogy az egyedüli mód egészsége helyreállítására az lenne, ha elhagyná ezt a várost és visszamenne Franciaországba. De viszont azt is tudtam, hogy öcsém soha, sohasem egyezne bele, hogy menyasszonyától akárcsak rövid időre is elváljon. Már pedig Mária ilyen állapotban nem teheti meg a hosszú és fárasztó utat. Az egyetlen lehetséges megoldás az lenne, ha az egész Radvánszky-család elhagyná rövid időre a várost. Végre is ez nem olyan lehetetlenség. És el is határoztam, hogy tervemet meg is említem Radvánszky doktornak.

Látván öcsém végtelen lehangoltságát, igyekeztem őt megvigasztalni.

- Nem Márk, nem szabad ennyire elhagynod magad! Hiszen maguk az orvosok is mondják, hogy Mária össze fogja magát szedni, csak türelemmel kell bevárunk a betegség lefolyását. De ha te így gyötrődöl, akkor leszel éppen gyöngé és beteg, mikor feleségednek a legnagyobb szüksége lenne rád.

- Henry, - felelt Márk könnytől fojtott hangon - irtózatossá számomra az a gondolat, hogy ha az én drága egyetlenem meg is gyógyul, akkor is állandóan hatalmában lesz ennek a szörnynek. Mert én érzem, hogy Storitz Vilmos gyűlölete nem csillapult le azzal a sok szerencsétlenséggel, amit ránk zúdított. És ki tudja, hátha a legrémesebb, legszörnyűbb tettől sem riad vissza ez a gazember! Ó Henry, milyen irtózatossá érzés az, hogy itt állok tehetetlenül s nem tudom megvédeni azt, kit mindennél jobban szeretek.

- Nem, Márk, - mondtam - nem vagyunk teljesen tehetetlenek vele szemben. És végre is nem lehetetlen, hogy majd...

- Oh Henry, te csak meg akarsz vigasztalni engem, de magad sem hiszel abban, amit mondasz. Nem barátom, hidd meg, mi teljesen tehetetlenek vagyunk ezzel a nyomorulttal szemben! Az egyedüli mód, hogy biztonságban legyünk felőle, az, ha bezáratjuk magunkat valami börtönbe és még akkor is, ki tudja?...

És öcsém szinte magánkívül az izgatottságtól felugrott és idegesen kitégült szemmel meredt maga elé.

- Ki tudja, - mondta reszkető hangon - talán most, ebben a pillanatban is itt van a szomszéd szobában, ott rejtőzködik a szalónban vagy a dolgozószobában és magában mulat a mi halálos, testet-lelket pusztító aggodalmunkon! Látod, éjszaka, - óh nincs olyan éjszaka, hogy fel ne riadnék! - azt hiszem, hogy valaki jár a szobámban, nesztelenül megáll az ágyam mellett...

Csillapítólag tettem kezemet öcsém karjára. De ő izgatottan tovább folytatta:

- Látod Henry, jól tudom, hogy ez az aggodalom már szinte rögeszmévé fokozódott, mert állandóan az az érzésem, hogy ez az ember itt ólálkodik körülöttünk és ördögi gonoszsággal mulat a mi hiábavaló erőlködésünkön, Oh, hogyha meg lehetne fogni, ha le lehetne szúrni, ha meg lehetne fojtani! De hiába, ez a gazember láthatatlan és megfoghatatlan!

Fájdalmasan szorult össze szívem, látva, hogy szegény öcsém milyen szörnyű állapotban van. Ha ez az idegfeszültség még tovább így tart, akkor attól kell tartanom, hogy idegrendszerem összeomlik, öntudata elborul, akárcsak Máriáé.

A város lakossága állandó, szinte pánikszerű félelemben élt. Az emberek mindenütt Storitz Vilmost keresték s a legkisebb zajra is ijedten rezzentek meg, mert azt hitték, hogy a láthatatlan ember jár a nyomukban. Egy ilyen pánikszerű jelenetnek magam is tanuja voltam.

Június 12-én kora délelőtt, éppen a városházára igyekeztem s útközben összetalálkoztam Radvánszky Ferencel, ki szokása szerint reggel óta bolyongott az utcákon.

- Nem kísérnél el a városházára? - kérdeztem barátomtól.

- Örömmel, - felelt ő.

A városházától nem messze két ló vágtatott végig az úton, egy szekeret húzva maguk után. A gyeplő lecsúszott a bakról, a kocsi teljesen üres volt, minden valószínűség szerint a két megvadult ló ledobta a kocsist. Ám az állandó idegfeszültségben élő lakosság szentül meg volt győződve, hogy a láthatatlan Storitz Vilmos hajtja a lovakat.

- Utána emberek! Utána! Fogjuk meg a boszorkánymestert! - kiabálták.

Utánairamodtak a szekérnek és miután a vágató lovakat nem igen tudták volna másképp megállítani, kövekkel hajigálták a szegény állatokat. Egy kődarab az egyik ló jobblábát találta el. Az állat fájdalmas nyerítéssel megállt, majd térdre roskadt s az emberek odarohantak a szekérhez. Egy pillanat alatt megrohanták a szekeret, felkapaszkodtak rá és kiterjesztett karokkal fel-alá rohantak rajta, hogy a láthatatlan Storitzot megfogják. Sehol senkit sem találtak, így tehát a láthatatlan kocsisnak sikerült elmenekülni a dühödt néptömeg elől.

Néhány perc múlva aztán a különös esemény kimagyarázódott. Egy paraszt szaladt a lovakhoz, az övé volt a szekér, meg a két állat. Ám mialatt ő a piacon alkudozott, a két ló valamitől megbokrosodott és elrohant.

Persze a szegény ember magánkívül volt dühében, mikor az egyik lovát a földön látta. Csakhogy a felháborodott tömeg végig sem hallgatta panaszát s ha Radvánszky Ferenc közbe nem veti magát, a szegény ember még pórul is járhatott volna.

Mikor felmentünk a városházára, tüstént Székely rendőrfőnökhöz siettünk, akit már értesítettek a megbokrosodott lovak esetéről.

- A lakosság már magánkívül van a félelemtől, - mondotta a rendőrfőnök.

Én feltettem a szokásos kérdéseket.

- Hallott valami újságot, Rendőrfőnök úr?

- Igen, - mondotta a rendőrfőnök. - Az imént kaptam értesítést Sprembergből, hogy Storitz Vilmos szülővárosában tartózkodik.

- Sprembergből, - kiáltott fel Radvánszky Ferenc. - Tüstént utazom Sprembergbe, végre megtalálom a gazembert!

Nem szóltam egy szót se, mert úgyis tudtam, hogy hiábavaló lenne Ferencnek ellenvetéseket tenni, ámbar magamban nagyon is jól tudtam, hogy ez az út teljesen haszontalan. Storitz el tud rejtőzködni Ferenc elől, ha nincs kedve vele szembeszállni.

- Kedves kapitány úr, - mondotta a rendőrfőnök - várjon még. Én ugyanis arra kértem azt az embert, hogy még egyszer küldjön nekem teljesen megbízható tájékoztatást. Amíg ezt a fontos értesítést meg nem kaptam, addig nagyon kérem, ne induljon neki egy esetleg hiábavaló útnak akkor, mikor jelenlétére itthon olyan nagy szükség van!

Néhány nap múlva a rendőrfőnök értesített, hogy hírt kapott Sprembergből. Egyáltalán nem biztos, hogy Storitz Vilmos ott tartózkodik. Hosszú idő óta nem látták már, sőt szülővárosában azt hiszik, hogy Storitz jelenleg Magyarországon van.

Így hát az egyedüli megoldást már csakis abban láttam, ha az egész Radvánszky-család elhagyja Magyarországot, mégpedig titokban, lehetőleg minden feltűnés nélkül, úgy hogy Storitz ne tudjon bennünket követni.

Ugyan azzal is tisztában voltam, hogy ez az elutazás sem nyújtana biztonságot arranzve, hogy titokzatos üldözőnktől egyszersmindenkorra megmenekülhetnénk; mert hiszen Storitz tudtunkon kívül követhet bennünket.

Június 14-én a lakosságon nagy nyugtalanság vett erőt. Ez a nyugtalan hangulat már napok óta ott vibrált a tömeg lelkében, de 14-én annyira elhatalmasodott a lakosságon, hogy a rendőrfőnök szinte tanácstalan volt.

Tizenegy óra tájt nagy tömeg özönlött Storitz háza elé.

- Visszajött! Itt van! - kiabálták az emberek és izgatottan mutogattak a magányos házra.

Én is megálltam a ház előtt és az egyik embertől megkérdeztem, hogy mit láttak a többiek? Ez az ember, aki jól beszélt németül, tisztességtudóan így felelt:

- Az egyik paraszt füstöt látott kitódulni a kéményből. Több ember is összegyűlt és hangosan kiabáltak s így keletkezett a csödület. Egyesek azt állítják, - tette hozzá - hogy látták Storitz arcát a toronyszoba ablaka mögött.

- Hát lehetséges, - gondoltam magamban - hogy Storitz Vilmos arca tényleg megjelent volna a toronyszoba ablakában? Akármennyig is terjed a vakmerősége, arra mégsem hittem volna képesnek, hogy a dühödt tömeget ilyen szemérmetlen módon ingerelje maga ellen. Hiszen tudhatta jól, hogy ha valahogy a feldühödt lakosság kezébe kerül, egykettőre vége van. Még a rendőrség sem tudná ebben az esetben életét haragjuktól megoltalmazni.

Nem, nem tételezhettem fel róla ekkora meggondolatlanságot.

Ám akárhogy is állt a dolog, Storitz megjelenésének híre valóságos forradalmat idézett elő az emberek közt.

Az utcán már mozdulni sem lehetett, a gyalogjárót és a kocsit egyaránt elözönlötte a sűrű sorban álló néptömeg. Lehetetlen ezt a felizgatott, felajzott tömeget csillapító szavakkal megnyugtatni. Hiába vetette magát közbe a rendőrség, hiába igyekeztek visszatartani őket, még arra is hiába figyelmeztette őket az egyik rendőrtiszt, hogy ha most behatolnak a házba, azzal csak alkalmat adnak Storitznak, hogy láthatatlanul kionsjon a feltört ajtón.

Hiába volt minden! A dühös néptömeg nem hallgatott semmire. Minden emberen erőt vett a vágy, hogy végre szemtől szembe állhassanak a titokzatos ellenséggel. A rendőrkordont félrelökték, a kertajtót feltépték, a ház kapuját betaszították és végigrohantak az egész házon, az összes helyiségeken keresztül, fel a padláslépcsőn, egészen a toronyszobába.

A toronyszoba ablaka recsegve tört be, az egyik embert nekilökték az ablaküvegnek. A dolgozószobában lévő laboratóriumi szereket, üvegeket, lombikokat darabokra zúzták. A felháborodás miatt önuralmát veszített tömeg az élettelen tárgyakon töltötte ki bosszúját, annál is inkább, mert a titokzatos ellenség láthatatlan maradt.

Hogy hol rejtőzhetett el Storitz Vilmos, arról sejtelmünk sem volt. Lehet különben, hogy benn sem volt a házban, hogy csak az emberek felizgatott fantáziája vélte őt a toronyszoba ablakában látni. Ám a dühös tömeg látván, hogy a rejtelmes ellenség elmenekült bosszúja elől, még mielőtt a segítségül érkezett rendőrség beleavatkozhatott volna a dologba, felgyújtotta a magányos házat. És néhány perc múlva lobogó lángok, nagy fekete füstgomoly szállt fel arról a helyről, mely Storitz Vilmos lakhelye volt.

Egy óra múlva már csak a négy kopasz, sivár fal meredezett düledezőn és piszkosan.

Az embereket valami megkönnyebbülés fogta el, fellélekzettek, talán azt képzelték, hogy a titokzatos, láthatatlan ember ott pusztult el az égő házban.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Storitz házának leégése után a lakosság felizgatott kedélyhangulata némileg lecsillapult. Az emberek széltében-hosszában azt beszélték, hogy a «boszorkánymester» a lángok martalékává lett, sőt néhány öreg asszony meggyőző erővel bizonygatta, hogy ők hallották is jajveszékelését.

Ám hogy az igazat megvalljam, a rendőrség, mely a ház leégése után alapos kutatást tartott, semmi olyan maradványt nem talált, amely arra szolgálhatott volna bizonyítékul, hogy ott bent, emberi lény is elégett volna.

Már pedig ha Storitz Vilmos láthatatlanul ugyan, de benn volt házában, a csontjait mégis meg kellett volna valahol találni. Így tehát csak azt az egyetlenegy magyarázatot fogadhatjuk el, hogy Storitz, úgylátszik, nem volt bent, mikor lakhelyét felgyújtották. Vagy pedig az utolsó pillanatban sikerült elmenekülnie.

Ám hogy Storitz nem tartózkodott Sprembergben, azt újabb hírek kétségtelenné tették. Sem ő, sem Hermann nevű szolgálja nem voltak szülővárosukban. Sprembergben egyébként mitsem tudtak arról, hogy Storitz jelenleg hol tartózkodik. Valószínűnek tartották, hogy Magyarországon él.

Ha a város hangulata némileg le is csillapodott, korántsem állíthatom ezt a Radvánszky-házról. Szegény Mária állapota még egyre aggasztó volt. Öntudatát nem nyerte vissza, még mindig nem ismerte fel övéit, még mindig nem tudott visszaemlékezni semmire. A fiatal leány rendkívül legyengült a hosszas betegségben, ám azért az orvosok állítása szerint élete nem forgott veszélyben. Néha-néha, ha megpróbálták fekvő helyzetéből felemelni, ha szülei, vagy Márk az ágya körül állván beszéltek hozzá, a fiatal leány arca fájdalmas kifejezést öltött, szeme könnyel telt meg és halk, kétségbeesett hangon zokogásba tört ki. Nem lehetett megállapítani, hogy ilyenkor egy-egy pillanatra nem tér-e vissza emlékezetébe a templomban lejátszódott gyászos jelenet.

Az orvosok tanácstalanul csóválták fejüket, ők sem tudtak semmi biztosat mondani. Egyedüli reménységük a fiatal szervezet életerős szívósságába vetett hit volt.

Szegény jó öcsém minden idejét a Radvánszky-házban töltötte szeretett Máriája mellett. Rettenetesen összetört, a szomorú események talán őt viselték meg a legjobban mindannyiunk között.

Június 16-án délután nagy fejfájás gyötört és elhatároztam, hogy hosszabb sétát teszek a városban. Először a városban bolyongtam, aztán kimentem a Duna partjára, mely ilyenkor, az esti órákban elhagyatott volt és csendes, különösen ha az ember lefelé haladt, ahol a város házai már véget értek.

Annyira belemélyedtem gondolataimba, hogy észre se vettem a leszálló estét és csak akkor riadtam fel, mikor valaki jóestét köszönt.

Székely rendőrfőnökkel találkoztam össze, aki, mint mondta, kijött a Dunaparra, hogy egy kicsit kiszellőztesse a fejét.

Most már együtt folytattuk utunkat, csendes hangon beszélgetve mindenféle eseményről, mikor egyszerre csak egy ismerős, - óh nagyon is ismerős - hang ütötte meg tompán a fületem.

Megragadtam a rendőrfőnök karját és fojtott hangon súgtam a fülébe:

- Rendőrfőnök úr! hallgasson csak! Én azt hiszem, hogy ez Storitz Vilmos hangja!

- Storitz Vilmosé? - suttogta a rendőrfőnök fojtott hangon.

- Igen. Úgy látszik, a sötétben nem vett bennünket észre.

Minden idegszálunkat megfeszítve figyeltünk. Most már tisztábban hallottuk a hangot, illetve hangokat, mert hiszen két ember beszélgetett egymással.

- Valószínűleg a szolgálja lesz, - suttogta a rendőrfőnök.

Nesztelen lépésekkel osontunk az egyik nagy fa mögé és odasimultunk a fa törzséhez. Aztán a rendőrfőnök leguggolt s nesztelen lépésekkel közeledett a hang irányába. Én is követtem példáját s végre a nélkül, hogy a láthatatlan beszélő bármit is észrevett volna, sikerült olyan közel jutnunk, hogy most már minden szót meghallhattunk.

Szerencsénk volt. Az éjszaka homálya betakart bennünket s azonfelül is megbújtunk egy-egy fa mögé. Rejtelmes ellenségünk nem is sejthette, hogy mi is ott vagyunk, láthatatlanul, akárcsak ő és halljuk szavait. Az első mondat, mely megütötte fülünket, a következő volt:

- Legjobb lenne, ha holnap mennénk be.

Storitz Vilmos hangja volt. Egy másik ember válaszolt, ugyancsak német nyelven.

- Rendben van uram, akkor hát holnap. Senkinek sem lesz sejtelve arról, hogy ott vagyunk.

Ez a hang kétségkívül Hermanné, a szolgálé volt.

- Mondd csak, - folytatta Storitz - alaposan megvizsgáltad a dolgokat?

- Igen, uram.

- Akkor hát rendben van. És azt a házat kibérelted?

- Álnév alatt béreltem ki.

- És biztos vagy abban, hogy nyugodtan lakhatunk ottan látható alakban? Hogy nem ismernek fel bennünket...

Legnagyobb csalódásunkra annak a városnak a nevét, melyet most Storitz kimondott, nem tudtuk megérteni.

Ám az elhangzott szavakból arra következtettünk, hogy ellenségünk rövidebb vagy hosszabb idő múltán fel akarta újra öltetni látható külsejét. Vajjon mi készítette őt erre a kockázatos vállalkozásra? Azzal magyaráztam szándékát, hogy a láthatatlanság bizonyos idő múltán az egészség kárára válik és éppen ezért kockáztatta meg Storitz az esetleges veszélyt is. Természetesen ez a magyarázat csak afféle feltevés, lehetőség volt, s mindmáig sem tudtam bebizonyítani, hogy valóban így van-e?

Most egypár mondat következett, melyeket megint nem tudtunk megérteni. Végre Hermann egyik mondata eljutott füleinkig.

- S az itteni rendőrség vajjon nem csíp meg bennünket az álnév alatt?

Az itteni rendőrség? Hát akkor, úgy látszik, magyar városban akarnak letelepedni, - gondoltam magamban.

Storitz és szolgálja eltávolodtak tőlünk.

Vajjon micsoda várost, micsoda nevet mondtak? - gondoltam magamban. Oh, hogyha ezt megtudhatnám!

Ám ebben a pillanatban a két beszélő ismét felemelte hangját:

- Szóval, ez a spremergi út feltétlenül szükséges? - kérdezte Hermann.

- Feltétlenül, - felelt a másik. - Mert hiszen minden fontos dolgom ott van. Itt egyébként eszemágában sincs a történetek után az emberek előtt mutatkozni. Spremergben pedig egész nyugodtan járhatok, kelhetek, ha...

- Szóval, az a szándéka, hogy ott felölti látható alakját?

- Ugyan kérlek, hogy kérdezhetsz ilyen hiábavalóságokat? Miután pénzhez kell jutnom, feltétlenül szükségem van a látható alakomra. Ki az ördög fizet egy láthatatlan embernek?

Úgy látszik, hogy Storitznak elfogyott a pénze, így tehát, hogy pénzre tehessen szert, kénytelen egy bizonyos időre lemondani láthatatlanságáról.

Ám ellenségünk tovább beszélt:

- Mondhatom, ez az ostoba lakosság rengeteg kellemetlenséget okozott nekem. Laboratóriumomat teljesen feldúlták és nincs egyetlenegy üvegem se az N₂-ből. Szerencsére, nem tudták meglelni a kerti rejtekhelyet, de persze a kertnek ez a része most telve van romokkal s így most majd mindkettőnknek munkához kell látni, hogy a rejtekhelyet ismét szabaddá tehessük.

- Rendelkezésére állok uram, - mondta Hermann.

- Rendben van. Holnapután tíz óra körül gyere el. Hiszen nekünk teljesen mindegy, hogy éjjel vagy nappal dolgozunk, mert úgysem láthatnak bennünket s a nappali munkának legalább megvan az az előnye, hogy nem kell a sötétségben botorkálni, hogy mindent jól láthassunk.

- Nem volna jobb talán már holnap hozzáfogni?

- Nem, holnap más dolgom van. Valami csinos, hatásos jelenetet tervezek, amin én a magam részéről nagyon jól fogok mulatni, de a többiek annál kevésbé.

Hermann szavát most megint nem tudtuk megérteni, csak Storitz válasza hangzott el tisztán fülünkig.

- Nem, szó sincs róla! Nem hagyom el addig a várost amíg meg nem bosszulom magam ezen a családon! Amíg Mária és ez az átkozott francia...

Nem fejezte be mondatát, de egy mindennél világosabban beszélő fenyegető morgást hallatott.

A két beszélő most fel-alá járkált és egyszer olyan közel jutottak hozzám, hogy csak a kezemet kellett volna kinyujtanom s talán elérhettem volna őket.

- Most már az egész város tudja, hogy mi láthatatlanná tudunk válni, csak persze azt nem sejtik, hogy miként? - mondta a szolgál.

- Nos, ezt nem is fogják megtudni sohasem, - nevetett fel Storitz. - Persze, ezek az ostoba emberek azt képzelik, hogyha felgyújtották és elégették a házamat, elpusztították vele együtt a titkomat is! Oh, ostobák!... Nem, nem, Hermann, a város keservesen meg fogja bánni, hogy ezt merészelte velem cselekedni! Busásan vissza fogom én fizetni az egész lakosságnak, az egész városnak házam elpusztítását!

Ám alig fejezte be Storitz a mondatot, mikor egyszerre nagy zajt hallottam a szomszéd fánál s a következő pillanatban a rendőrfőnök izgatottan kiáltott fel:

- Itt van! Fogom az egyiket! Próbálja Vidal maga is megfogni a másikat!

Kinyújtottam a kezem, ám ugyanabban a pillanatban a rendőrfőnök nekitántorodott a fának, és ha a fába bele nem ütközik, hát a földre zuhant volna attól az erős ütestől, mely a láthatatlan kezeiktől érte.

Meg voltam győződve arról, hogy most Storitz és szolgálja végeznek velünk, mert hiszen helyzetük kétségkívül kedvezőbb volt, láthatatlanok lévén, a hely pedig teljesen elhagyatott. Ám misem történt. Ellenségünk gúnyos nevetésbe tört ki és távozó léptek zaja ütötte meg fülünket.

- Tulajdonképpen nagy könnyelműség volt részemről ez a támadás, - mondta a rendőrfőnök - de így legalább most már tudom, hogy Storitz és szolgálja, ha láthatatlanok is, de érzékelhetők és megfoghatók.

Lassú lépésekkel indultunk visszafelé és útközben természetesen különös kalandunkról beszéltünk.

Mindketten nagyon halkán beszéltünk, pedig hát senki sem járt a hátunk mögött. De a különös körülmények rendkívül óvatossá tettek már bennünket.

- Mindenesetre nagy előnyünkre szolgál ez a dolog. - mondta Székely - mert most már tudjuk: Storitz és Hermann kénytelenek visszatérni a ház romjaihoz, hogy ott a titokzatos folyadék rejtkehelye után kutassanak. A megbeszélés szerint holnapután délelőtt kell találkozniuk. Ám minden valószínűség szerint most már nem mennek el holnapután, mert hiszen sejtik, hogy mi is résen leszünk. Csakhogy mi mindennap a legéberebb módon fogjuk figyelni a romokat, el nem mozdulunk onnan, és így aztán remélem, hogy mégis csak kezünkbe kerítjük ellenségünket.

- Magam is azt hiszem, - mondtam - hogy Storitznak előbb-utóbb el kell mennie a romokhoz, mert hiszen a láthatatlanság állapota egyre terhesebbé válik reá nézve.

Búcsút vettem a rendőrfőnöktől és egyenesen a Radvánszky-házba mentem, ahol a ház urát félrehívtam és elmondtam neki a nemrég lefolyt eseményt.

Megbeszéltem Radvánszkyval az elutazásra vonatkozó tervet is. Ő maga is azon a véleményen volt, hogy a mostani körülmények között csakugyan legokosabb, a minden feltűnés nélküli elutazás.

- Most csak arról van szó, - mondtam - hogy vajjon Mária kibírja-e az úti fáradságokat?

- Szegény leányom egészségének nem árthat az út, - felelt Radvánszky. - Nem a teste beteg, hanem az idegzetét viselte meg a sok izgalom. Már pedig az idegállapotára semmiesetre sem lehet kedvezőtlen hatással a környezetváltozás. Sőt valószínű, hogy más környezetben hamarabb visszanyeri egészségét, mint így.

- Ki tudja, - folytatta azután Radvánszky doktor elkomoruló arccal - hogy titokzatos ellenségünk nem fog-e követni bennünket?

- Nos, ha ezt az utat teljesen titokban tartjuk, akkor minden valószínűség szerint...

- Titokban? - mondotta fájdalmas mosollyal Radvánszky.

És éreztem, hogy akárcsak öcsém, ő is arra gondol, vajjon lehet-e titkunk Storitz előtt?

Mert hiszen, ki tudja, talán ebben a pillanatban is ott hallgatódik a szomszéd szobában?

Így hát elhatároztuk, hogy elutazunk. Radvánszkyénak is kedvére volt a terv, sőt azt állította, hogy Mária az új környezetben egész biztosan hamarabb fogja összeszedni magát, mint itthon.

Természetesen, öcsém is beleegyezett a tervbe. Ami a Storitz és szolgálja közt lefolyt beszélgetést illeti, egyáltalán nem említettem meg neki. Amúgyis dült idegállapotban volt, nem akartam feleslegesen izgatni.

Radvánszky Ferencel azonban mindent közöltem. Barátom így szólt:

- Henry, te mindenesetre utazz el öcséddel, mert nélküled Márk nem fog elindulni. Ami engem illet, én itthon maradok.

És hangja csengéséből megéreztem, hogy ellenállhatatlan, megrendíthetetlen akarattal állok szemben.

- Te nem akarsz velünk jönni, Ferenc?

- Nem, Henry. Storitz itt van a városban, és én úgy érzem, hogy nekem is itt kell maradni.

Tudtam, hogy minden vitatkozás hiábavaló lenne.

Ferenc csak arra kért, hogy amennyire lehet, helyettesítsem őt az utazás alatt családjánál.

A következő napok az úti előkészületek izgalmaiban teltek el. Nagyon vigyáztunk arra, hogy minden titokban maradjon és Radvánszky Ferenc meg én, óvatos elővigyázatossággal gondoskodtunk két kényelmes útikocsiról. Mert hiszen Máriának a legnagyobb kényelemre volt szüksége. A város lakossága közül senki sem tudott útitervünkről. Egyedül Székely rendőrfőnököt értesítettem a küszöbön álló elindulásról.

Szerda estére terveztük az elindulást. Szerda délután a városban jártam, mivel egy s más elintéznivalóm volt még. Este hét órakor érkeztem a Radvánszky-házba és mindent még egyszer alaposan megvizsgáltam. Miután meggyőződtem arról, hogy a legtökéletesebb rendben van minden, leültem néhány percre, hogy kipihenjem magam.

Nyolc órakor megérkezett a két kocsis. Úgy terveztük, hogy az elsőben Mária és szülei ülnek, a másodikban pedig Márk és én. A két kocsi két különböző úton fog kimenni a városból és csak két óra múlva találkozunk össze, nehogy ellenségünk gyanúját felkeltsük.

És ekkor, közvetlenül az indulás előtt, történt az a titokzatos és szörnyű esemény, mely mindannyiunkat a legmélységesebben megrendített.

A lovak már türelmetlenül toporzékoltak a ház előtt. Radvánszky doktor és öcsém bementek a fiatal leány szobájába, hogy levigyék a kocsiba. Mi Ferencel és Radvánszkynéval a lakószobában álltunk, mikor egyszerre egy velőtrázó kiáltás hallatszott. Márk és Radvánszky doktor sápadt arccal, rogyadozó térddel, magukból kikelten támolyogtak be a szobába.

- A szoba üres! - suttogta öcsém tompa hangon. - Mária eltűnt!

- Mária eltűnt! Mikor? - Réműlettel dermedten, sápadt arccal néztünk egymásra.

Mária eltűnt?! Hisz ez lehetetlen! Néhány perccel előbb anyja még ott látta szobájában.

Igen, alig egy negyedórája, hogy Radvánszkyné s öcsém benn voltak a fiatal leány szobájában, Mária már útiruhában pihent ágyán, egyenletesen, nyugodtan lélekezett, csukott szemmel, mintha csak aludnék. Radvánszkyné és öcsém azután vacsorázni mentek, Mária egyedül maradt szobájában, mert az ápolónőt már előző nap elbocsátották éppen azért, hogy az úti-készületről rajtuk kívül senkinek se legyen tudomása.

Mikor a vacsorának vége lett, Radvánszky és Márk bementek a leányszobába, hogy Máriát átvigyék a kocsiba.

És ekkor jöttek rá az érthetetlen, csodálatos eseményre. Mária eltűnt szobájából a nélkül, hogy sejtelmük lett volna róla, mi módon történhetett meg ez a rejtelmes eltűnés?

Öcsém ösztönszerűleg az ablakhoz rohant. Ám az ablak zárva volt, így hát Mária elrablása semmiesetre sem történhetett az ablakon keresztül. Kétségbeesetten rohantuk végig az egész házat. Tudtuk, hogy ez a kutatás teljesen hiábavaló, de ösztönszerűleg valami benső, titkos reménységtől hajtva, mégis csak végigkutatattunk minden egyes szobát, minden egyes helyiséget.

Hiába! Sehol semmit sem találtunk!

Szegény Radvánszkynét le kellett fektetnünk a pamlagra, annyira erőt vett rajta a szörnyű felindulás. Halásápadtan, rémülettől tágranyílt szemmel és minden ízében remegve feküdt az agyongyötört, szerencsétlen asszony a díványon.

Radvánszky Ferenc szinte magánkívül volt fájdalmában, dühében. Arca eltorzult a haragtól és kétségbeesetten kiáltott fel:

- Ez ő! Megint csak az ő alávaló, gyilkos keze!...

Igyekeztem gondolataimat összeszedni. Éreztem, hogy mindenekelőtt józan megfontolásra van szükségünk. Végül is nem igen hihető el, - gondoltam magamban - hogy Storitznak sikerült volna észrevétlenül belopózkodnia a házba. Mégis, Mária eltűnt és így rejtelmes ellenségünknek be kellett hatolnia a lakásba. Erre csak egy magyarázat lehet. Hogy Storitz felhasználta az utazást megelőző járás-kelést és így most, az utolsó órákban surrant be Radvánszkyékhoz.

Ám ha ezt a magyarázatot fogadjuk el, - folytattam tovább az okoskodást - akkor azt is fel kell tételezni, hogy Storitz ott tartózkodott állandóan a ház közelében és kileste azt az alkalmas pillanatot, amikor beosonhatott a házba. De hát - vettem ellene önmagamnak - egyáltalán hogyan tudhatta meg Storitz azt, hogy mi utazni akarunk?

De még ha el is fogadom, hogy Storitz valami úton-módon tudomást szerzett tervünkről s az utolsó pillanatban sikerült behatolni a házba, akkor is hogyan magyarázható meg Mária elszöktetése? A ház egyik régi szolgája, öreg és megbízható cseléd, ott állt a veranda ajtajában. A konyhában pedig Radvánszkyné tartózkodott, mert még egy-két utasítást akart kiadni a cselédségnek. Már pedig, ha Storitz elrabolta Máriát, valamelyik kijáráson keresztül át kellett mennie. És Mária, ő nem láthatatlan! Tehát vagy anyja, vagy az öreg szolga feltétlenül észrevették volna a rablást.

Már pedig a házban nem rejthette el Máriát. Átkutattuk az egész épületet, nem feledkeztünk meg a pince és padlásthelyiségekről sem. Minden keresésünk, kutatásunk hiábavaló volt...

A legokosabb, amit tehetünk - döntöttem el gondolatban - az, ha értesítjük a rendőrfőnököt. Ő talán talál valami utat, mely ebből a szörnyű labirintusból kivezethetne.

- Én megyek a városházára, - mondtam Radvánszky Ferencnek. - Nem kísérnél el?

- Megyek, - mondotta Ferenc.

Mielőtt elindultunk volna, odamentem szegény öcsémhez, ki teljesen összetörve, kétségbeesetten zokogott. Igyekeztem megnyugtatni, de éreztem, hogy minden szó teljesen hiábavaló ilyen mély fájdalommal szemben.

Meghagytam két cselédnek, hogy semmiesetre se hagyják magukra sem Radvánszkynét, sem öcsémet egy pillanatra sem. Mind a kettő olyan feldúlt idegállapotban volt, hogy aggódtam volna teljesen magukra hagyni őket.

A kocsi még mindig ott állt a ház előtt. Beültünk s a lovak vágtatva indultak meg a városháza felé.

Székely rendőrfőnököt szerencsére még ott találtuk hivatalában. Néhány rövid mondatban elmondtam neki, mi történt. És szavaim még ezt a mindenekfelett fegyelmezett embert is megrendítették.

- Mária kisasszony eltűnt? - kiáltotta.

- Mi sem akartunk hinni szemeinknek, - mondtam. - Ám, sajnos, mégis kénytelenek voltunk elfogadni a fájdalmas igazságot.

- Csakis Storitz lehetett a tettes és a rendőrfőnök hangja komor és fenyegető volt.

- Az én véleményem is ugyanaz, mint a rendőrfőnök úré, - felelt Ferenc. - Már az első pillanatban éreztem, hogy csakis az a gazember rabolhatta el szerencsétlen hűgomat.

A rendőrfőnök néhány percig elgondolkozott, aztán halkán, szinte suttogva így szólt:

- Ez hát az a meglepő fordulat, az az érdekes szereplés, amit az az aljas fickó a Dunaparton említett.

Igen. Most már én is visszaemlékeztem Storitz szavaira. Ellenségünk hát napok óta készülődött erre a merényletre, és mi ostobák, nem gondoltunk semmire, nem számoltunk semmivel, pedig hát akkor még ki tudja, tán elejét vehettük volna a tragikus esetnek.

- Uraim, - mondotta a rendőrfőnök - arra kérem Önöket, hogy várjanak reám egy pillanatig, aztán - folytatta Ferenc felé fordulva, - együtt megyünk édesapja házába.

A rendőrfőnök néhány szót váltott az egyik rendőrtiszttel, és kiadta a rendeletet, hogy a Radvánszky-házat egész éjszaka tartsák őrizet alatt.

És pár perc múlva már ott ültünk a kocsiban, mely sebes iramban gördült velünk a Radvánszky-ház elé.

A rendőrfőnökkel még egyszer átkutattuk a házat. Kutatásunk most is éppen olyan eredménytelen maradt, mint az előbb.

De mikor a fiatal leány szobájába értünk, a rendőrfőnök megállt s egy-két pillanatig hallgatott. Aztán így szólt:

- Vidal úr, nem ismerős önnek ez az illat? Mintha már éreztük volna ezt valahol. Ezt a furcsa, szokatlan szagot?

- Igen, igen, rendőrfőnök úr. Storitz dolgozószobájában, mikor az a kis üveg a földre esett s az a sárgás folyadék kiömlött a földre. Annak volt ilyen szaga.

- Úgy van, - felelt a rendőrfőnök - és ebből sok mindenre lehet ám következtetni. Az én feltevésem szerint ugyanis ez az a folyadék, melynek segítségével Storitz láthatatlanná válik. És így Mária kisasszonyt is láthatatlan állapotban hurcolta ki a házból.

Igen, a rendőrfőnöknek igaza volt. Most már mindnyájan láttuk az igazságot. Csakhogy ez az igazság nemhogy könnyített volna az ügy állásán, hanem még súlyosabbá, még kétségbeejtőbbé tette. Mert ha Mária láthatatlan volt, éppen úgy, mint Storitz, alig-alig lehetett reményünk arra, hogy a fiatal leányt vissza tudjuk szerezni ennek a szörnyetegnek a kezei közül. És most, hogy erre az illatra visszaemlékeztetett a rendőrfőnök, teljes világossággal állt előttem az igazság, hogy Storitz ott volt akkor a házkutatás alkalmával a dolgozószobában s ő volt, aki az utolsó pillanatban kidobta a rendőrfőnök kezéből a kis üveget, mely esetleg eláruhatha volna titkát.

Életemnek szörnyű éjszakája volt ez, melyet a nagybeteg Radvánszky né mellett töltöttünk el. Lázas türelmetlenséggel vártuk a nappalt. Pedig hát... Mi hasznunk van nekünk a nappalból? Láthatatlan ellenségünk akkor is éppen olyan rejtelmes módon törhet reánk akármelyik pillanatban, akkor is éppen olyan boszorkányos ügyességgel csúszik ki kezeink közül, mint éjszaka.

A rendőrfőnök az egész éjszakát velünk töltötte, csak korareggel ment el a városházára, hogy ott a szükséges utasításokat kiadja. Ám mielőtt elment volna, karonfogott és így szólt:

- Kedves jó Vidal, ne veszítsék el a bátorságukat. Én úgy érzem, hogy megpróbáltatásaiknak nemsokára vége lesz már.

Nem is feleltem Székelynek. Ebben a súlyos, válságos helyzetben hogyan is hihettem volna el akár egy pillanatra is a bátorító szavait? Energiám teljesen összetört és minden önuralmamat elvesztettem. Magam is éreztem, hogy mennyire összetörtem a nagy szerencsétlenségben.

Radvánszky doktor éppen olyan apatikus volt, mint én. Igyekezett ugyan megnyugtató feleletet adni, de sápadt arca, fájdalmasan megnyúlt vonásai elárulták, hogy ő sem hisz már a dolgok jobbrafordulásában, hogy már ő is a legnagyobb szerencsétlenségtől tart. A kora reggeli órákban elterjedt a városban Mária elrablásának a híre.

A lakosság valósággal tombolt felháborodásában. Szidták a rendőrséget, hogy miért nem ügyeltek jobban a Radvánszky-házra? Pedig hát mi tudtuk legjobban, hogy mennyire tehetetlen minden emberi erő Storitz titokzatos hatalmával szemben. Radvánszky Ferenc két fiatal tisztbarátja már jókor reggel megjelent, hogy szolgálatait felajánlja.

Radvánszky doktor keserűen elmosolyodott:

- A szolgálatukat? Uram Isten, mit kezdhettek vele?

Ám Radvánszky Ferenc nem osztotta véleményében. Mert karonfogta két barátját és így szólt:

- Köszönöm, hogy eljöttetek. Gyertek velem!

Magam sem tudom miért, de valami ellenállhatatlan ösztönös vágy fogott el, hogy kövessem Ferencet és két barátját. Odamentem öcsémhez és így szóltam neki:

- Márk, velük megyek!

Öcsém összetörten, apatikus tekintettel meredt maga elé, nem is tudom, meghallotta-e szavaimat?

Mikor kiértem az utcára, a három tiszt jó néhány lépéssel járt már előttem. A ház körül egy-két ember álldogált, tisztelettudóan köszöntek. Ezek valószínűleg már tudtak Mária elrablásáról. És most félig kíváncsian, félig pedig szomorúan nézték a máskor olyan vidám Radvánszky-házat, mely most ilyen titokzatos és megrendítő esemény színhelyévé lett.

Meggyorsítottam lépteimet, hogy elérjem a három tisztet.

- Hát te is velünk jössz, Henry? - kérdezte Ferenc.

És aztán feleletet sem várva így szólt:

- Akkor hát siessünk!

- Hová megyünk? - kérdeztem. De senki sem felelt, végre azután Ferenc egyik barátja így szólt:

- Mi magunk sem tudjuk. Ferenc vezet bennünket.

Először a városba mentünk, a belső utcák felé. De azután mintha valami hirtelen ötlet támadt volna fel Ferenc agyában, a Duna partja felé vette lépteit. Elmentünk a Radvánszky-ház előtt és azután kifordultunk a Duna partjára, Ferenc gyors, türelmetlen lépésekkel, szinte futva sietett legelől, éreztem, a nélkül, hogy meg kellett volna kérdeznem, hogy Storitz háza felé megyünk.

Storitz háza?! Már csak rom, mert hiszen a házat elégette és feldulta a dühös néptömeg. Odaérkeztünk a romokhoz és ebben a pillanatban a sivár, piszkos, düledező falakat, a vigasztalan romhalmazt meglátva, megértettem Ferenc célját.

Hiszzen én mondtam el barátomnak azt a beszélgetést, mely Storitz és szolgálja között folyt le, amelyet mi véletlenségből kihallgattunk.

Storitznak vissza kellett térnie a romokhoz, vissza kellett térnie, mert hiszen szüksége volt a titkos hatalmú folyadékra. Már pedig mind mostanáig nem mehetett oda, mert hiszen kétségtelen, hogy állandóan leste a házat, várva azt az alkalmas pillanatot, mikor az utazás előkészületei közepette beosonhat és elrabolhatja a szerencsétlen fiatal leányt.

Kétségkívül valami divinációs erőtlől sugallva, Ferenc megérezte, kitalálta, hogy Storitznak nemsokára el kell mennie a romokhoz, hogy szolgáljával együtt megtalálja a rejtekhelyet, melyben a varázsserejű folyadék van.

Már most csak az a kérdés, gondoltam magamban, hogy vajjon mennyi ideig kell várakoznunk, míg ellenségünk és szolgálja megjelennek? És hogy vajjon sikerül-e olyan helyet találni, mely elrejt bennünket szemük elől? Szerencsére a romok között nem esett nehezünkre alkalmas búvóhelyet találni. Mind a négyen elrejtőzködtünk két düledező fal mögé, mely mögül azonban minden pillanatban előugorhattunk. A hely, hol meghúztuk magunkat, olyan jó helyen feküdt, hogy egyaránt közel volt a romhalmaz mindegyik részéhez és így biztosak lehettünk a felől, hogy feltétlenül meghalljuk azt a zajt, melyet Storitz és szolgálja keresés közben ütnek.

Tudtam és bizonyára Ferenc is tudta, hogy vállalkozásunk nagyon is kockázatos és hogy kimenetele nagyon kétséges. Ám bízunk kellett a jó Isten segítő hatalmában, mert hiszen kétségtelenül ez volt az egyetlen mód, hogy a szerencsétlen fiatal leányt visszaszerezzük gonosz ellenségünk hatalmából.

Feszült figyelemmel feküdtünk leshelyünkön, sőt Ferenc még a fülét is a földre tette, hogy annál inkább meghallhasson minden zajt. Így várakoztunk sokáig, sokáig, már magunk sem tudtuk, hogy hány óra telt el, mióta rejtekhelyünket elfoglaltuk.

Egyszerre csak Ferenc felkapta fejét. Lépések zaja ütötte meg fülünket. Lélekzetünket visszafojtva, feszült figyelemmel hallgatóztunk. Egy-két pillanat múlva tisztán hallottuk Storitz hangját. Ezt a mély, rekedtes, parancsoló csengésű hangot.

- Azt hiszem itt lesz!

És aztán tüstént hozzáfoghattak a munkához, mert hallottuk a zajt, melyet az elmozdított kövek okoztak.

Ferenc intett nekem és végtelen óvatossággal előrecsúsztunk, úgy hogy az egyik beomlott fal részén át kikukucskálhattunk.

Storitz és szolgálja már javában dolgozhattak, mert a nélkül, hogy láttunk volna valakit, a kövek egymás után mozdultak el helyükről. És Radvánszky Ferenc felemelkedett és egyetlenegy ugrással ott termett, ahol láthatatlan ellenségeink működtek.

S a következő pillanatban megdöbbenő, csodálatos jelenet szemtanuja lettem.

Radvánszky Ferenc felkiáltott és karjai megmarkolták a levegőt, egyre összébb, összébb szorulva, arca eltorzult az erőlködéstől, a láthatatlan testtel való viaskodásban.

Odarohantam, hogy segítségére lehessen barátomnak és a két tiszt is utánam törtetett. De abban a pillanatban, mikor már Ferenchez értem, egy izmos kéz teljes erővel visszataszított, megragadtam ezt a kezét és ugyanakkor éreztem, hogy egy emberi lehellet melege csap az arcomba.

Kétségbeesett erővel kezdtem birkózni láthatatlan ellenfelemmel. Egy pillanatra átvillant agyamon, vajjon Storitz-cal állok szemközt, vagy szolgájával?... Mindegy. Fontos az, hogy ellenségünk itt van a kezeink között és amíg egy cseppnyi erőm van testemben, addig nem fogom elengedni a gonosztevőt, aki ezt a sok szörnyű szerencsétlenséget zúdította mindannyiunkra.

A két tiszt is odarohant és most már négyünknek sikerült lefogni a teljes erejéből dulakodó embert.

- Hol van Mária? Hol van testvérem? - kérdezte Ferenc izgalomtól remegő hangon.

Ám semmi feleletet sem kaptunk. A nyomorult még mindig nem adta fel reményét és a láthatatlan test még ott vonaglott kezeink között. Akár Hermann, akár Storitz volt foglyunk, annyi biztos, hogy hatalmas erejű ember lehetett, mert ugyancsak meg kellett feszíteni erőnket, hogy le tudjuk fogni a láthatatlan ellenséget.

- Hol van Mária? Nem felelsz?! Megfojtalak!... ha nem felelsz rögtön, - hörögte Ferenc magánkívül a dühtől.

Végre most megszólalt ellenfelünk; fogai közül sziszegve tört elő a két szó:

- Soha! Soha!

Amennyire meg lehetett állapítani, ebből a fojtott dühtől és fáradtságtól reszkető hangból, Storitz Vilmost tartottuk kezeink között.

El akartuk vonszolni foglyunkat az utcára. Ám abban a pillanatban, mikor megindultunk, egy láthatatlan kéz megragadott a lábamnál fogva és ez a váratlan támadás a földre döntött. Mielőtt még felemelkedhettem volna, az egyik tisztet is ellódította a láthatatlan erő.

S a következő pillanatban Radvánszky Ferenc hátratántorodik és arcához kap, melyet elborít a vér, egy súlyos, de láthatatlan ökölcsapás alatt.

- Segítség! Elmenekült, elmenekült a gazember! - kiabálja ő és a barátja.

Egyetlenegy ugrással felemelkedem helyemről és kétségbeesetten rohanok Ferenchez. Kezeimet kinyújtom a levegőbe, hogy Storitzot megfoghassam, de hiába! S kétségbeesetten kiáltok:

- Elmenekült!

Most már mindennek, mindennek vége! Storitz elmenekült és a szerencsétlen fiatal leány örökre elveszett.

Ám ebben a pillanatban mintha csak a földből bújtak volna elő, rendőrök rohannak a romok közé. Sűrű rendőrkordon veszi körül a házat, és ez a rendőrkordon egyre összébb és összébb szorul, egyre szűkülő körben jönnek előre és mi érezzük, hogy miénk a diadal, mert ellenségeinknek lehetetlen keresztültörniök az emberfalánxon.

És most már megértem Székely rendőrfőnök biztató szavát is. A rendőrfőnök kétségkívül ugyanarra gondolt, amire Radvánszky Ferenc is, hogy Storitznak előbb-utóbb el kell mennie a romok közé és meg kell keresnie a rejtekhelyet. Kétségkívül ő is ugyanarra számított, amire mink. Embereit elbujtatta a ház körül, még pedig olyan megdöbbentő ügyességgel, hogy mi sem vettünk észre egyetlen egyet sem.

A kör pedig egyre szorosabb és szorosabb lett Storitz körül.

Most már a nyomorult is érzi, hogy minden elveszett, hogy helyzete teljesen reménytelen, mert egy vad dühvel teli kiáltást hallunk közvetlen közelünkben. És a következő pillanatban Ferenc barátjának kardja kirepül hüvelyéből. Storitz tudja jól, hogy elveszett, de utolsó erejével meg akarja még bosszulni magát rajtam és Ferencen.

Ferenc is kirántja a kardját. És kezdetét veszi a szörnyű párbaj, melyben egy látható, élő, eleven ember harcol egy rejtelmes, fantómszerű hatalommal.

Nyilvánvaló, hogy Storitz nagyszerűen ért a kardforgatáshoz. Radvánszky Ferenc vad dühvel támad, nem is gondol a védekezésre. Neki most minden mindegy azon az egyen kívül, hogy ellensége elpusztuljon. Rémülettel, lenyűgözve nézzük ezt a félelmetes párviadalt. Ferencet szúrás éri a vállán, a vér előnti balkarját, de az ő kardja hegye is előrehatol és akkor egy fájdalmas ordítás hallatszik, tompa zaj, mintha egy emberi test hullott volna le a földre. Vérsugár önti el a földet. Storitz Vilmos ott fekszik a földön. Halálosan megsebesülve.

És ahogy az élet elhagyja testét, ahogy a vér kifolyik ereiből, alakja kezd látható formát ölteni. Először csak homályosan, összefolyó körvonalakban, mintha csak ködben látnánk, aztán a ködfátyol lassan széjjelfoszlik és mikor már végre egészen tisztán, egészen világosan látjuk az előttünk heverő keresztülszúrt testet, akkor már Storitz Vilmos utolsó pillanatait éli.

Radvánszky Ferenc feléje hajol. És kétségbeesetten ragadja meg a haldoklót vállán és fülébe kiáltja:

- Mária! Hol van Mária?

De már csak egy holttestet tart a kezében, csak egy holttest fekszik előtte mereven, eltorzult arccal és fenyegetőleg tágranyitott szempárral. Félelmetes és rejtelmes ellenségünk holtteste.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Így pusztult el tragikus módon Storitz.

Sajnos, halála túlságosan későn következett be. Az egész Radvánszky-családot a legnagyobb kétségbeesésbe döntötte és ez a kétségbeesett helyzet most Storitz halálával sem javult, Máriáról most sem tudunk semmit. Sőt ellenségünk halála még az utolsó lehetőséget is elrabolta tőlünk, bezárta előttünk azt az egyetlen utat, mely a fiatal leány megtalálásához vezethetett volna. Mert hiszen Storitz konokul, makacsul megőrizte Mária rejtekhelyének titkát.

Radvánszky Ferenc agyán is átvillanhattak ezek a gondolatok, mert komoran összeszorított szájjal nézte halott ellenségünknek még a halálban is dacos, merev arcát. Sokáig állt így szegény barátom és nézte-nézte a halottat, végre azután egy kétségbeesett, lemondó gesztust tett kezével. Ez a gesztus mindennél jobban, ékesszólóbban fejezte ki Ferenc kétségbeesett lelkiállapotát, mert hiszen most már számolnunk kellett azzal a körülménnyel, hogy a szerencsétlen fiatal leány örökre elveszett számunkra.

Végre azután lassú, vontatott léptekkel megindultunk hazafelé, mert hiszen Radvánszky doktort és feleségét előbb-utóbb úgyis értesíteni kell a történetekről.

Én magam ott maradtam a helyszínen Székely rendőrfőnökkel, aki az utolsó pillanatban szinte csodálatos módon jelent meg az imént. A házat rengeteg ember vette körül, a rendőrség még mindig ott időzött a romok körül, ám a nép is gyülekezni kezdett, mert valami módon tudtukra jutott már a «boszorkánymester» halála. A rendőrfőnök elsősorban is négy embert bízott meg azzal, hogy Storitz holttestét szállítsák el a rendőrségre, azután pedig felém fordult és így szólt:

- Kedves Vidál ur, legelső teendőnk most az lesz, hogy minél előbb megkeressük a titokzatos folyadék rejtekhelyét. Nem szabad megkockáztatnunk, hogy ő utána esetleg más is birtokába vegye és használja ezt a folyadékot, hiszen ki tudja, akadhat nála gonoszabb és aljasabb ember is, aki még sokkal alávalóbb módon élhet vissza titokzatos hatalmával.

Helyeslőleg bólintottam és a rendőrfőnök tovább folytatta:

- Úgy hiszem, nem lesz nehéz dolog a rejtekhelyet megtalálni, mert hiszen ön is és embereim is látták, hogy merre dolgozott Storitz láthatatlanul a romok között. Őszintén szólva nekem az a szándékom, hogy ezt a folyadékot megsemmisítem. Vessen Storitz-cal együtt ennek az átkozott találmánynak a titka is.

Teljes mértékben osztottam a rendőrfőnök véleményét. Kétségkívül Storitz Ottó felfedezésének nagy a tudományos értéke és engem, mint mérnököt, különösképpen érdekel, viszont ez a találmány annyi bajt okozhat az emberiségnek, annyi szerencsétlenséget zúdíthat ártatlanokra, hogy kétségkívül az a legjobb, ha megsemmisül.

A rendőrök nekikezdték a munkának és négy-öt perc múlva a kövek alatt egy négyszögletes alakú vaslap lett láthatóvá. Felemeltük a vaslapot, alatta keskeny, kanyargós lépcső vezetett le a mélységbe.

Éppen azon voltunk, hogy behatoljunk az üreg mélyébe, mikor egyszerre csak egy kéz ragadta meg a karomat és egy panaszos hang német nyelven így szólt: «Kegyelem! Kegyelem!»

Hátrafordultam, ám senkit sem láttam sem mellettem, sem mögöttem. Ám a kéz még mindig ott volt a karomon és a hang továbbfolytatta a könyörgést.

A rendőrök is abbahagyták a munkát, én pedig két kezemet kinyújtva tapogattam a levegőt. Egy-két pillanat múlva egy emberi testet éreztem az ujjaim alatt, másik magasra emelt kezem pedig könnyektől áztatott archoz ért.

- Ki az? - kérdeztem, izgalomtól fojtott hangon.

- Én vagyok, uram, Hermann, - felelt remegőn a hang.

- Mit akarsz?

Néhány szaggatott mondatban Storitz láthatatlan szolgája elmondta, hogy hallotta a rendőrfőnök tervét, aki meg akarja semmisíteni a titokzatos folyadékot.

- Uram, - siránkozott a szolga - mi lesz akkor velem, szerencsétlennel? Hiszen akkor nekem örökké láthatatlannak kell lennem. Mert ha nem iszom ki azt a másik folyadékot, akkor soha, sohasem nyerhetem vissza emberi alakomat. Könyörgöm, engedjék meg, hogy a rejtkehelyen lévő palackok egyikét kiihassam, akkor aztán megint visszanyerem emberi alakomat.

A szolga siránkozása mindannyiunkat meghatott és a rendőrfőnök megengedte, hogy Hermann kiihassa az egyik palackot.

- Természetesen, - tette hozzá - hogy a rendőrség is jelen lesz, mert hiszen Hermannak még van egy és más elintézetlen ügye velünk.

Így tehát négy izmos rendőr megfogta a szolgát, úgy hogy lehetetlen lett volna elszabadulnia. Azután megindultunk lefelé a lépcsőn, először a rendőrfőnök, utána én, végül pedig a négy rendőr között a láthatatlan Hermann. A keskeny kis lépcső pincehelyiségbe vezetett. Ez a helyiség homályos volt, csak alig-alig világította meg a csapóajtón át beszűrődő fény. A pince falánál faállvány állott, rajta a palackok, az egyik felük egyes, a másik felük pedig kettes számmal ellátva.

- A kettős számú palackból kérek egyet, uram, - szólt Hermann panaszos hangon.

A rendőrfőnök odalépett a polchoz, levette az egyik üveget és odanyújtotta a szolgának.

És akkor legnagyobb bámulatunkra, - ámbár hiszen el lehattünk készülve erre a látványra - ámuló és csodálkozó szemeink előtt egy emberi alak jelent meg lassan. Csodálatos látvány volt ez, mert hiszen először csak az üveget láttuk felemelkedni, mintha valaki a szájához emelné és inna, azután ahogy a folyadék testébe ömlött, Hermann alakja lassan és fokozatosan kezdett láthatóvá válni. Egy-két perc múlva az öreg szolga már rendes alakjában állott előttünk.

Mihelyt Hermann visszanyerte látható alakját, a rendőrfőnök egy intésére két rendőr leszedte a polcon levő üvegeket és egytől-egyig földhöz vágta őket. A földre ömlött, különös illatú folyadék néhány perc múlva már el is párologott.

- Most pedig, mihez fogunk, Rendőrfőnök úr? - kérdeztem tőle, mikor felfelé mentünk a lépcsőn.

- Elsősorban is utánanézek, hogy Storitz holttestét elszállították-e már a rendőrségre?

- Nem volna-e jobb talán titokban vinni el a holttestet?

- Nem, - felelte határozott hangon a rendőrfőnök. - A város lakossága mindaddig nem fogja elhinni, hogy Storitz tényleg halott, amíg csak holttestét saját szemükkel nem látják. Éppen azért el is rendelem, hogy a rendőrségen állandó felügyelet alatt tartsák a holttestet és ha a lakosság közül bárki is meg akarná nézni, bemehessen.

Így hát a rendőrfőnök és embereinek egy része átvitték a halottat a rendőrségre. Én pedig Ferenc két barátjával együtt a Radvánszky-ház felé tartottam.

Ferenc édesapja mellett volt. Radvánszky doktor már értesült ellenségünk haláláról, mikor beléptem, felállt, melegen megszorította a kezemet:

- Kedves Henry, fiammal együtt úgy határoztunk, hogy feleségemnek mitsem szólunk Storitz haláláról. Mostani súlyos állapotában nem szabad őt semmivel sem izgatni. Hogy Márknak szóljunk-e vagy sem, annak az elbírálását reád bíztuk. Mindaddig még semmit sem tud a történetekről.

- Azt hiszem mégis jobb volna megmondani neki, hogy Storitz elpusztult. Idegeinek szörnyű feszültsége talán engedne valamit, ha megtudná, hogy ellenségünk halott.

De nemsokára fájdalommal kellett beismernem, hogy csalódtam. Azt vártam, hogy szegény öcsémet, ha egy kissé is, de legalább valamennyire mégis megnyugtatja, hogy alávaló ellenségünket utólérte méltó büntetése. Ám szegény Márk, mikor meghallotta, hogy Storitz meghalt, hogy Radvánszky Ferenc kezétől pusztult el, kezeibe temette arcát és keservesen felzokogott:

- Meghalt, meghalt, magával vitte a titkot és szegény Máriám örökre elveszett.

Igyekeztem megvigasztalni, amennyire csak erőmből tellett.

- Nem szabad lemondanunk a reményről. Igaz, hogy Storitz meghalt, de szolgálja, Hermann él és a kezünk között van. A szolga egész biztosan tudni fogja, hogy hol van Mária, hiszen Storitz minden titkába beleavatta. Ki fogják vallatni és ő egész bizonyára el fogja árulni Mária rejtkehelyét. Miért is ne vallana, hiszen, ha megmondja az igazat, akkor szabadon eresztik és ezt ő nagyon jól tudja. Nem szabad aggodalommal agyongyötörni magunkat, Mária egész biztosan vissza fog kerülni és egészsége is hamarosan helyreáll majd a gondos, szeretetteljes ápolás alatt.

De szegény öcsémet nem lehetett megnyugtatni. Egyre csak azt hajtogatta, hogy Storitz meghalt és magával vitte titkát. Nincs semmi reményünk már, hogy Máriát megtaláljuk. A szerencsétlen fiatal leány el fog pusztulni. Storitz még halálában sem ismert könyörületet.

Hiába igyekeztem lecsillapítani, megnyugtatni Márkot, éreztem, hogy szavaim teljesen hiábavalók. Némán ültünk hát egymás mellett és aggodalomtól dobogó szívvel néztem testvérem sápadt, feldúlt arcát, réveteg tekintetét, megtört szemét.

Néhány percig ültünk így egymás mellett szótlanul és mind a ketten gondolatainkba merülten. Ám egyszerre csak nagy zaj riasztott fel bennünket. Az ablakhoz léptem, óriási tömeg kísért a rendőröket, akik Storitz holttestét szállították. Az emberek kiabáltak, ujjongtak, oda voltak az örömtől, hogy a félelmetes, szívós ellenség, a rejtelmes «boszorkánymester» meghalt. A kiabálás behallatszott a nyitott ablakon keresztül:

- Ott viszik ni! Ott viszik a boszorkánymestert! Most már nem tud láthatatlanná válni! Utólérte Isten büntető keze!...

Márk az ablakhoz rohant. Fájdalmas arccal, tágranyílt szemmel nézte ellensége holttestét, ellenségéét, aki magával vitte a halál birodalmába a titkot, melytől mindannyiunk boldogsága függött. Éreztem, hogy szegény öcsém mindent, mindent odaadott volna, ha ezt a hideg és véres halottat újra életre kelthetné. Ha néma és makacs száját megszólalásra bírhatná.

Így állt mozdulatlanul, szinte dermedten, és nézte, nézte, hogyan tűnik el a menet a messze-ségbe. Azután kétségbeesett kiáltással temette arcát két keze közé és hangos zokogásra fakadt.

Minden reményünk abban összpontosult, hátha sikerül Hermanntól megtudni, hová is rejtette ura Radvánszky Máriát? Öcsém teljesen össze volt törve. Fásult, kétségbeesett állapot vett erőt rajta. Én azonban bíztam abban, hogy a vizsgálat alkalmával majd csak megtudjuk Hermanntól Mária rejtekhelyének titkát.

Egy óra múlva Radvánszky Ferenc el is ment a városházára, mert jelen akart lenni Hermann kihallgatásánál. Izgatott várakozásban töltöttem az időt. Igyekeztem ugyan megnyugodni, igyekeztem mással foglalkozni gondolatban, de azért egyre és egyre visszatértem ahhoz a gyöttrő, kínzó kérdéshez:

- Vajjon sikerül-e megtudni Hermanntól Mária rejtekhelyét?

Öcsém most már teljesen elvesztette lelki egyensúlyát. Valóságos rögeszméjévé vált a gondolat, hogy siessünk Mária megkeresésére, hogy ne is várjunk Hermann vallomására, mert annak úgysem vehetjük hasznát. Erőszakkal kellett őt visszatartanunk és alig bírtam rávenni arra, hogy legalább addig várjon, amíg Ferenc vissza nem tér a városházáról.

Radvánszky Ferenc négyóra tájt érkezett meg barátja kíséretében. Ahogy belépett az ajtón, rögtön láttam, hogy rossz hírt hozott. Arca sápadt, vonásai megnyúltak, szeme alatt két mély karika.

És valóban. A helyzet teljesen reménytelennek látszott. Hermannt a legszigorúbban fogták vallatóra. Maga Székely rendőrfőnök vezette a kihallgatást, sőt még a főispán is megjelent. Hiába! Az öreg szolga nem tudott semmit. Akkor azután más módszerhez folyamodtak. Megígérték Hermannak, - a főispán szavát adta - ha elárulja Mária rejtekhelyét, semmi bántódása nem lesz, nem fogják bezárni, szabadon visszamehet hazájába.

Ám az öreg szolga mitsem tudott Mária elrablásáról. Gazdája említette ugyan neki még régebben, hogy van valami ilyesfajta szándéka, de azután soha többé nem beszélt a dologról. Neki pedig nem is jutott eszébe kérdezősködni, annál is inkább, mert megszokta, hogy Storitz minden lényeges dolgot tudtára ad. Nyilvánvaló, hogy Hermann teljesen őszinte volt s hogy a legnagyobb jóakarattal és buzgalommal szeretett volna a rendőrségnek kezére járni, mert hiszen ezúton remélhette szabadonbocsátását. Ám, sajnos, nyilvánvaló volt az is, hogy az öreg szolga éppen erről az egy dologról mitsem tudott.

Hermann vallomása után utolsó reménységünk is elveszett. Most már magam is éreztem, magam is tudtam, hogy le kell mondanunk a szerencsétlen fiatal leány megtalálásáról. Emberi erő itt kevés, Isten keze segíthet csak rajtunk.

Kétségbeesetten töltöttük el ezt a napot. Az órák csigalassúsággal haladtak. Szótlanul ültünk egymás mellett. Mit is mondhattunk volna? Vannak fájdalmak, melyekre minden szó hiába-
való.

Nyolc óra tájban bejött az inas, meggyújtotta a gyertyákat. A nagy szalónban csak Ferenc, öcsém, Ferenc két barátja és én ültünk. Radvánszky doktor, felesége mellett volt, kinek állapota egyre aggasztóbb lett.

Az óra éppen nyolcat kezdett ütni, mikor a szalón ajtaja kinyílt, s a nélkül, hogy bárkit is láttunk volna belépni, az ajtó becsukódott s azután hang hallatszott. Egy hang, mint az estélyen, mikor a Gyűlölet himnusza zavarta meg a békés, derült ünnepséget. De ez a hang nem volt érdes, nem volt kemény, hanem tiszta, csengő, puha és édes női hang.

A mi édes, drága Máriánk hangja.

- Márk, - mondta a hang - Henry és te, Ferenc, mit csináltok itt? Miért üldögéltek olyan szomorú arccal? Csak nincs valami bajotok? Na gyertek, menjünk vacsorázni. Nyolc óra van és én már odavagyok az éhségtől.

Igen, ez a Mária hangja volt. Máriáé, aki meggyógyult, aki íme visszanyerte újra öntudatát. Mintha csak a szobájából jött volna ki, hogy rendes szokás szerint átmenjen az ebédlőbe vacsorázni. Igen, ez a hang Máriáé volt, Máriáé, aki látott bennünket, bár a mi szemeink nem látták őt.

Rémülettel, dermedten ültünk a helyünkön, a csodálkozás és a megdöbbenés szinte megbénított mindannyiunkat. Az a tudat, hogy Mária itt van közvetlen közelünkben és mi nem láthattuk és nem láthatjuk, rettenetes gyötrelmes érzéssel töltött el bennünket.

De hát vajjon hogyan került a házba? Vajjon hová rejthette el az a gonosztevő? Az is igaz, - gondoltam magamban - hogy így láthatatlanul akár az egész városon is keresztüljöhettek volna és senki nem veszi észre. Viszont - vettem ellent magamnak, - az ajtók csukva voltak, és így tehát...

Nem. Nemsokára megtudtuk, hogy Mária nem az utcáról jött be. Egész egyszerűen szobájából jött ki, ahol Storitz láthatatlanná tette. És akkor, mikor mi mindenütt kétségbeesve kerestük, kutattuk a fiatal leányt, mikor végigkutattuk a ház összes szobáit, mikor rémülten rohantunk a rendőrségre, a fiatal leány ott feküdt láthatatlanul ágyában, ott feküdt némán és mozdulatlanul, teljesen eszméletlenül huszonnégy órán keresztül. És egyikünknek sem jutott eszébe az a gondolat, mellyel annyi fájdalomnak és annyi szenvedésnek vehettük volna elejét, az a gondolat, hogy Storitz a láthatatlanná tévő folyadék segítségével elrejtette ugyan Máriát szemeink elől, de ott hagyta szobájában.

Ám az is bizonyosnak látszott előttem, hogy Storitz előbb-utóbb magával vitte volna a teljesen tehetetlen fiatal leányt. Magával vitte volna, mihelyt az első veszély nélküli alkalom kínálkozik.

Ha gonosz ellenségünk Ferenc kezétől meg nem hal, nem állt volna meg félúton, hanem elköveti legnagyobb, legförtelmesebb gaztettét is.

De most Mária itt volt újra közöttünk. Itt volt épen és egészségesen, teljesen visszanyerve öntudatát, ki tudja - gondoltam - talán éppen annak a folyadéknak a hatása alatt?

A fiatal leánynak nyilvánvalóan sejtelve sem volt arról, hogy mi nem láthatjuk. Gyanútlanul beszélt tovább egy-két percre, majd aztán csodálkozva így szólt:

- De mi van veletek? Hiszen nem is feleltetek nekem! Dehát mondjátok, mi történt? Érzem, hogy valami nincsen rendben. Istenem, csak nincs anyusnak valami baja? Máskor mindig itt szokott lenni, most seholy látom. Én magam sem tudom, de valami furcsa, különös eseményre kezdek emlékezni... De nem tudom tisztán felidézni magam elé az eseményeket.

Mielőtt még felelhattünk volna, kinyílt az ajtó és Radvánszky doktor lépett a szobába.

- Drága jó apám! - kiáltott fel Mária, és felé szaladt, hallottuk lépteit, - mondd meg nekem őszintén, hogy mi baj van? Márk és a többiek is olyan különösek.

Radvánszky doktor a meglepetéstől mozdulni sem tudott. Úgy állt ott a küszöbön, sápadtan, szótlánul, de tekintete elárulta, hogy egy pillanat alatt megértett mindent.

Ám Mária továbbfolytatta:

- Az Istenért, csak nincs anyusnak valami baja? Mondd meg, beteg anyus?

Most már Radvánszky doktor is visszanyerte önuralmát.

- Anyádnak semmi baja sincsen, gyermekem. Rögtön jön ő is. Most valami dolga van a szobájában. Maradj kislányom, maradj. Ne menj be hozzá, majd kijön.

Öcsém felállt és tétova léptekkel megindult a hang irányában. Aztán egy-két ügyetlen tapogató mozdulat után sikerült megfognia Mária kezét. Kézenfogta és gyöngéden a pamlaghoz vezette, maga mellé ültetvén.

Mária hallgatott, apja megnyugtató szavai ellenére is érezte, hogy valami baj van és úgy látszik, várta a magyarázatot.

- Mária, édes, drága szerelmem! Igen, itt vagy mellettem! Ó, csakhogY itt érezhetlek újra magam mellett. Úgy-e, édes mindenségem, most már nem hagysz el többé? Nem hagysz el engem soha, soha, - lelkenzezett öcsém.

- De Márk, édes Márkom, én igazán nem értem. Mindannyian olyan kétségbeesettek, olyan furcsák vagytok. Mintha valami nagy bajotok lenne s mintha valamiért zavarban lennétek előttem. Én magam sem tudom már... de félek, apám, mondd meg, mondd meg őszintén nekem, hogy mi van itt?

És Mark érezte, hogy a fiatal leány feláll helyéről, öcsém gyöngéden visszatartotta Máriát.

- Nem, drágám, nyugodj meg, nincsen semmi baj. Semmi, semmi baj sincs, és mindnyájan boldogok vagyunk, hogy itt vagy mellettünk, hogy halljuk drága hangodat. Édes, drága Máriám...

Igen, Mária itt ült közöttünk, hallottuk a hangját, mozdulatait, ruhája suhogását, lépteinek könnyű, halk neszt, hallottunk mindent, ám látni nem láhattuk. Igyekeztünk uralkodni arcvonásainkon, de mindannyiunkat halálosan kínozott, gyötört a szörnyű tudat, hogy Mária örökké láthatatlanná vált, mert hiszen az, aki újra vissza tudná adni neki látható alakját, elköltözött az élők világából.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET.

Szörnyű napok súlyosodtak a Radvánszky-házra. Mária hamarosan tisztában volt helyzetével. Nem is lehetett volna sokáig titokban tartani előtte. Mi ugyan nem fedeztük fel előtte a titkot, de már a következő nap reggelén a tükörbe nézve, nem látta saját alakját. Rémülten sikoltott fel és kétségbeesve rohant ki a szobából.

Legjobbnak láttuk mindent elmondani neki. Öcsém gyöngéden leültette őt maga mellé és igyekezett megnyugtató, lecsillapító a kétségbeesetten zokogó fiatal teremtet. Márk egyre azt hajtogatta, hogy Mária nyugodjon csak meg, mert hiszen előbb-utóbb úgyis visszanyeri látható alakját, s ő, már mint Márk, szereti így is, láthatatlanul is.

Egy-két nap múlva Mária kétségbeesését szelíd beletörődés, fájdalmas rezignáltság váltotta fel. Bámulatos lelki erővel szedte össze magát. Igyekezett jókedvűnek látszani, hogy édesanyját megnyugtassa, és bennünket még ő vigasztalt szelíd, türelmes szavaival.

Oh, soha, sohasem fogom elfelejteni szelídsengésű, kedves hangját. Ha belépett egy szobába, így szólt:

- Kedveseim, itt vagyok!

Így figyelmeztetett bennünket jelenlétére, nehogy esetleg megijedjünk.

- Valamit keresel, Henry? A könyvedet? De hiszen ott van az asztalon. Drága jó apám, olyan sápadt vagy ma. Csak nincs valami bajod?

Aztán a cselédhez fordult:

- Anyusnak vigyék be a szobájába a reggelijét. Lelkére kötöttem, hogy maradjon ágyban legalább tíz-tizenegy óráig, még mindig olyan gyöngye szegény. Ferenc drágám, miért nézel rám olyan szomorú szemmel? Milyen nagy, nagy kár, hogy te nem láthatod az én szememet. Hidd el kedvesem, hogy az enyém mosolygó... Kedves Márk, nem jönnél egy kicsit sétálni a kertbe? Gyere, add a karodat. Annyi, annyi sok dologról szeretnék veled beszélni.

Az áldottszívű jó teremtet nem akarta, hogy szomorkodjunk, bánkódjunk. Azt akarta, hogy a család élete éppen úgy folyjon tovább szokott, nyugodt medrében, akárcsak a végzetes szerencsétlenség előtt. Igyekezett felderíteni Márkot, akit, habár nem mutatta is, végtelenül lesújtott menyasszonya szerencsétlen sorsa.

Mária kedves, megnyugtató szavakkal vigasztalta. Százszor is elismételte, hogy ő szentül bízik abban, hogy egyszer vissza fogja nyerni látható alakját.

Vajjon tényleg bízott-e, vagy csak bennünket akart bátorítani?

Az élet tehát tovább folyt a Radvánszky-házban. Látszatra éppen úgy, mint azelőtt.

Mária ott üldögélt fenn a lakószobában vagy a szalónban, egy-két órát sétált Márkkal a kertben és csak este tért vissza szobájába.

Ami a városban való sétát illeti, öcsémrel együtt úgy határozták el, hogy erről egyelőre lemondanak. Mindkettőjüknek kellemetlen lett volna a járókelők figyelme, az ismerősök érdeklődése, mert hiszen az emberek megsejtették volna, hogy Márk mellett a láthatatlan Mária megy karonfogva. Így tehát a szegény fiatal teremtet egész nap a házban és a kertben tartózkodott, csak néha-néha mentek hosszabb kocsútra csukott kocsiban s a lovak a várostól kívül eső helyen álltak meg, ahol nem kellett a járókelők kíváncsiságától, tolakodásától tartani.

Közben pedig a rendőrfőnök és én meg-megpróbáltuk újból és újból, hogy Hermannból kicsikarjunk valamit. Csökönyös kitartással vettük elő újból és újból az öreg szolgát, ámbar magunk is tudtuk lelkünk mélyén, hogy ezek a kérdezgetések, faggatások semmiféle eredményre sem vezetnek. Sajnos, Hermann mitsem tudott a dologról, nem a jóakarátán, hanem tájékozatlanságán múlt, hogy nem bírt rajtunk segíteni.

Mi is beláttuk, hogy ezen a nyomon teljesen hiábavaló a kutatás. De azért, bár mindinkább reményt veszítve, újra-, meg újra kihallgattuk az öreg szolgát, hátha esetleg ismeri Hermann annak a folyadéknak vegyi képletét, melynek révén gazdája és ő láthatatlanná tudtak lenni. Vagy ha pontosan nem is ismeri a képletet, talán tud valami olyanfajta útbaigazítást adni, melynek segítségével valami híres kémikus elő tudná állítani a folyadékot.

Oh, milyen súlyos szemrehányást tettünk mindannyian magunknak, hogy akkor eltörtük a titokzatos folyadékot tartalmazó üvegeket. Hogyha akkor el nem követjük azt a meggondolatlanságot, most Mária is, akárcsak az öreg Hermann, visszanyerhetné látható alakját. Ki tudná megmondani, hogy hány üveget törtünk mi akkor szét a földalatti helyiségben, most pedig egyetlenegy üveg elég lenne arra, hogy a szerencsétlen fiatal teremtetést megmentsük szörnyű sorsától.

A rendőrfőnököt és engemet egyaránt gyötört, kínozta ez a gondolat. És mindketten újra és újra megpróbálkoztunk, hogy a szegény öreg szolgából kifacsarjunk valamit, hátha visszaemlékezik valami képletre, valami iratra, hátha valahol akad még egyetlenegy üveggel a bűvös folyadékból. Ám magunk is tudtuk alapjában véve, hogy igyekezetünk, fáradozásunk eredménytelen.

Mert hiszen hogyan is tételezhetné fel az ember, hogy Storitz ilyen nagyfontosságú felfedezést odaadott volna szolgája kezébe? Meg aztán ez az egyszerű, műveletlen ember mit is érthetett volna abból a bonyolult kémiai felfedezésből?

Nem, Hermann nem értette és nem is érdekelte a dolog. Ő egész egyszerűen alávetette akarátát urának, híven teljesítette minden parancsát és vakon ragaszkodott hozzá. Annyit tudott Storitz titkaiból, amennyit gazdája jónak látott közölni vele. Az, amit tudott pedig, a mi szempon-tunkból jóformán semmisem volt.

Végre egymás előtt is beismertük, hogy igyekezetünk teljesen hiábavaló. Hermann-t szabad-lábra helyeztük, mert hiszen semmi ok sem volt arra, hogy továbbra is fogságban tartsuk.

Így hát szabadon bocsátották az öreget, aki azután nemsokára visszautazott hazájába.

Természetesen átkutattuk a lehető legrészletesebben azokat az okmányokat, melyeket a ház-kutatás alkalmával Storitz házában lefoglalt a rendőrség. Ám ezek a jegyzetek és füzetek semmi olyasmit sem tartalmaztak, ami fényt deríthetett volna a megoldást váró titokzatos kérdésre. Kémiai és fizikai feljegyzések, egypár érdekes megbírálni való tudományos teóriáknak, néhány teljesen elmosódó és érthetetlen jel, melyből semmikép sem bírtunk kiokosodni sem mi, sem az a híres tudós, akinek a dolgot elküldtük, - ez volt minden.

Lehetetlen ezekből a sűrűn teleírt vagy össze-visszafirkált lapokból rábukkanni Storitz Ottó titokzatos felfedezésére. Így hát elveszett minden. Mária láthatatlan maradt számunkra. Láthatatlan, akárcsak Storitz Vilmos, aki csak utolsó, a haláلهlőtti pillanataiban öltött testet szemünk láttára. Mária bájos, fiatal alakját, kedves szép fejét nem láthatjuk soha, örökké eltűnik előlünk testi mivoltában, - majd csak a halál kegyetlen keze vonja le róla ezt a titokzatos, rejtelmes fátyolt.

Június vége felé jártunk, szép nyári reggel volt, mikor öcsém bekopogtatott szobámba.

Boldogan siettem elébe, mert öcsém arckifejezése mintha nyugodtabb, derűsebb és megnyugtatóbb lett volna.

- Henry, - mondotta, és megszorította kezemet - azért jöttem, hogy egy elhatározásomat közöljem veled. Azt hiszem, neked sem lesz kifogásod ellene, sőt...

Nem szóltam semmit, csak várakozásteljes pillantással néztem reá.

- Mária - mondta Márk - tulajdonképpen csak félig a feleségem. Hiszen tudod, az esküvői szertartást Storitz félbeszakította. A pap nem mondta ki az utolsó szót, nem adta reánk Isten és az Egyház áldását. Úgy érzem, hogy Máriának is, nekem is nagy megnyugvás lenne, ha ez a papi áldás elhangzanék.

- Drága Márk, - mondtam meghatott hangon - igazad van. És azt hiszem, hogy Mária jelenlegi helyzete nem lesz akadály...

- Nem, nem, Henry, - kiáltott fel öcsém - lehetetlenség, hogy a pap a miatt meg ne áldjon bennünket, mert Mária nem látható. Hiszen a hangját hallja, kérdezni fogja és Mária felel. Én azt hiszem, hogy az Egyháznak semmi ellenvetése sem lesz...

- Én is azt hiszem, - feleltem. - És kérlek, bízd csak reám a szükséges elintéznivalókat, mindent magamra vállallok.

Még aznap elmentem a tiszteletreméltó öreg paphoz, aki az esküvői szertartást végezte. Az öreg pap azt felelte, hogy ő maga nem dönthet ebben a teljesen szokatlan ügyben, és éppen azért arra kér bennünket, várjunk egy-két napot, amíg a püspök elé terjeszti kérésünket.

Nemsokára azután megérkezett a válasz. A püspök semmi kivetnivalót sem látott a dologban, mert hiszen Mária ép volt, egészséges, és szabad akaratából, önként akart az oltár elé lépni, hogy az egyház áldását kikérje a frigyre.

Így tehát elhatároztuk, hogy július másodikán jelenik meg a fiatal pár újból Isten házában. Természetesen senkinek sem szóltunk tervünkről. Lehetőleg el akartuk kerülni azt a feltűnést, amit ez a furcsa házasság keltett volna. De azért a házasságkötés híre kiszivárgott a városba, és mikor leszálltunk a templom előtt, nagy tömeg várakozott már a templom ajtajánál.

Őszintén szólva, a lakosság kíváncsisága érthető volt. Mert hiszen az egyszerű emberek között sok a babonára hajló s így a város lakosságának egy része meg volt győződve arról, hogy az esküvői szertartás alatt valami érdekes esemény fog majd történni. Tudták ugyan jól, hogy Storitz meghalt, hogy Hermann elutazott, hogy a titokzatos folyadékot a rendőrség megsemmisítette, de hiába, az emberek azért mégis várták, hogy valami rendkívüli esemény történik majd.

Azonfelül pedig szinte mindenkit izgatott a kíváncsiság és érdeklődés, hogy végignézze ezt a különös esküvőt, ahol a fiatal menyasszony láthatatlan.

Márk és Mária beléptek a templomba. Izgatott morajlás futott végig a padsorokon. A két karosszék ott állt az oltárral szemközt, egyikben Márk ült, a másik teljesen üresnek látszott, ám mi tudtuk jól, hogy Mária ott van, ott ül a karosszékekben.

A két karosszék mögött állnak a tanúk. Ott állunk mi is: Radvánszky doktor, a felesége, Ferenc és én. Megszólal az orgona és kezdetét veszi a szentmise, melyen mindannyian részt akartunk venni ezen az ünnepélyes napon.

Radvánszky né ott térdelt a kemény, hideg kövön, összekulcsolt kézzel, szótlanul, bensőségesen könyörög lelkében, hogy tegyen Isten valami csodát és váltsa meg szegény szerencsétlen leányát szörnyű helyzetéből.

Áhítatos lélekkel hallgattuk végig mindannyian a misét. Mikor a szent szertartás befejeződött, az öreg pap a jelenlevők felé fordult és hangos szóval megkérdezte:

- Radvánszky Mária, itt vagy? Felelj leányom!

- Itt vagyok! - hallatszott Mária tiszta, csengő hangja.

A pap aztán Márkhoz fordult:

- Vidal Márk, akard-e feleségül venni az itt jelenlévő Radvánszky Máriát?

- Igen! - felelt fivérem.

- És te, Radvánszky Mária, feleségül akarsz-e menni az itt jelenlévő Vidal Márkhoz?

Mária tiszta, csengő hangon mondta ki az igent.

- Vidal Márk és Radvánszky Mária, Isten és emberek előtt egymás élettársai vagytok, elválaszthatatlanul és felbonthatatlanul.

És meghatott hangon tette hozzá:

- Isten áldása legyen rajtatok, gyermekeim.

Az öreg pap áldólag nyújtotta ki kezét Márk és a láthatatlan fiatalasszony felé.

És ekkor, ekkor megtörtént a csoda, melyet szegény Radvánszkyné olyan áhítatos szívvel, olyan hívő lélekkel várt.

Mikor a pap Isten áldását adta a fiatal párra, Mária alakja, mint hogyha csak sűrű ködfátyolból bontakozott volna ki, megjelent szemünk előtt. Ott állt hosszú fehér ruhájában, szebben és bájosabban, mint valaha. Ott állt és szemét áhítatosan az ég felé emelve, kezeit összekulcsolva, némán, de annál bensőségebben adott hálát az Úrnak, ki a sok viszontagság után megváltotta szenvedéseitől.

Mindannyian áhítatosan borultunk térdre és hálatelt szívvel köszöntük meg Istennek ezt a csodálatos jótéteményét. Az öreg pap meghatottságtól remegő hangon imádkozott. És imádkozott vele együtt az egész embertömeg.

Csodálatos volt az, ami történt. És szinte csodaszerű volt az az örömujjongás, mellyel a lakosság hazakísérte a boldog fiatal párt. A nagy megpróbáltatás, a sok szomorúság, a már-már reménytelenségbe süllyedő bánat után, most olyan boldogan, olyan megkönnyebbülten lélegzettünk fal mindannyian. Radvánszkyné magánkívül volt örömében. Egy percre sem tudott megválni leányától, folyton dédelgette, csókolgatta gyermekét. És Radvánszky? Most először életemben láttam ezt az olyan tökéletesen fegyelmezett embert teljesen feloldódni, beleveszni egy érzésbe. A boldogság, az öröm érzése volt ez.

Örömteli napok következtek mindnyájunkra. S ezzel a nagy, csendes, derült boldogsággal az Isten bőségesen kárpótolt bennünket mindazért a sok szenvedésért, mely a közelmúltban lesújtott reánk. Storitz Vilmos alakja teljesen feledésbe merült. Békés, derűs napokban nem akartunk visszaemlékezni ellenségünkre, aki gonoszságával már-már szinte tönkretett mindannyiunkat.

A fiatal pár egy hónapot töltött a Radvánszky-házban. Azután búcsút mondtak szüleiknek, a városnak és Párizsba költöztek.

Istenem, mit mondjak még életükről? Csak néhány szóval, egy-két odavetett vonással rajzolom meg alakjukat. Csak futólag festem le azt a kedves házat, melyben Párizs kertnegyedében laknak Mária és öcsém.

Öcsém, aki Franciaország egyik büszkesége, kinek képeit nemcsak hazájában, de egész Európában keresik, kinek művészetét mindenhol nagyrabecsülik.

És Mária? Lehet-e elképzelni nála szebb, ragyogóbb, fiatal teremtet? Egész lénye boldog, derűs, békességet, megelégedést és harmóniát sugároz. Olyan kedvessé, olyan meleggé teszi otthonát, hogy aki csak egyetlenegyszer volt náluk, újból és újból visszavágyik. Máriánál és Márknál talán csak két boldogabb emberpár van: az öreg Radvánszkyék, akik minden évben meglátogatják legalább egy hónapra a fiatalokat, hogy örüljenek boldogságuknak, hogy gyönyörködhessekenek unokájukban, a kis Máriában.

Mi is minden évben leutazunk Radvánszkyékhoz Magyarországra s a nyarat mindannyian együtt töltjük.

Storitz Vilmos csak néha-néha kerül szóba. Egy ízben bevallottam öcsémnek, hogy egy hírneves párizsi kémikussal sokáig próbálgattuk megfejteni a titokzatos találmány nyitját.

A tudós kíváncsisága ösztökélt mindkettőnket, de hiába, mert Storitz Ottó felfedezése véglegesen és örökre elveszett fiával, Storitz Vilmostal együtt.

- Elveszett és hozzátéhetjük, hogy szerencsére, - mondta öcsém - mert hiszen ki tudhatná megmondani, hogy ez a titokzatos találmány mennyi bajt és szerencsétlenséget zúdíthatott volna az emberiségre?!

VÉGE